

A Bács-Kiskun megyei, pályaválasztás előtt álló tanulók szakmák iránti érdeklődésének felmérése

Elemzés a Bács-Kiskun Megyei Keres- kedelmi és Iparkamara számára

2012. augusztus

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan non-profit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI – Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

Az elemzést írták:

Makó Ágnes (elemző, GVI)
e-mail: agnes.mako@gvi.hu

Türei Gergely (gyakornok, GVI)
e-mail: turai.gergei@gmail.com

Kutatásvezető:

Tóth István János, Ph.D.
tudományos főmunkatárs, MTA KTI,
ügyvezető igazgató, MKIK GVI
e-mail: istvan.janos.toth@gvi.hu

Kézirat lezárva: 2012. augusztus 21.

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet
Cím: 1034 Budapest, Bécsi út 120.
Tel: 235-0584
Fax: 235-0713
e-mail: gvi@gvi.hu
internet: <http://www.gvi.hu>

Tartalom

Bevezetés, a kutatás célja	4
Összefoglaló.....	5
1. Pályaválasztás a szülők szemszögéből	6
1.1. Továbbtanulás.....	6
1.2. Kollégiumi elhelyezés	11
1.3. Tehetség, érdeklődési kör	12
1.4. Mercedes	13
1.5. Pályaválasztásról való tájékozódás.....	16
2. Pályaválasztás a tanulók szemszögéből.....	19
2.1. A tanulók pályaválasztásról alkotott véleménye	20
2.1.1. Továbbtanulásról való tájékozódás	20
2.1.2. Továbbtanulási tervek	22
2.1.3. Kollégiumi elhelyezés.....	23
2.1.4. Tehetség, érdeklődési kör	24
2.1.5. Társas kapcsolatok	27
2.1.6. Munkával kapcsolatos tervek	28
2.1.7. Mercedes	32
2.2. A tanulói profilok elemzése.....	34
2.2.1. Az Önállóság-index	36
2.2.2. A Szorgalom-index.....	39
2.2.3. A Szabadidő-index	44
2.2.4. A Gépipar/fémipar-index	48
2.2.5. A Diploma-index.....	52
3. Következtetések.....	56
4. Függelék	57

Bevezetés, a kutatás célja

Jelen tanulmány célja feltérképezni – egyes szakmákra vonatkozóan – a Bács-Kiskun megyei, pályaválasztás előtt álló általános iskolás tanulók pálya- és szakmák iránti érdeklődését, valamint szüleik pályairányítási szándékát. A kutatás alapját a Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara „Pályaválasztási Körút” című pályaaorientációs eseménysorozatának résztvevői között lezajlott kérdőíves adatgyűjtés képezi. A kutatás azon szakmákra irányult, amelyek Bács-Kiskun megyére meghatározott hiányszakmák a gépipari és fémipari szakmacsoportban, illetve a nemzetgazdaság által kiemelten igényelt gépészeti és közlekedési szakmacsoportba tartoznak. A pályaaorientációs rendezvényeken az adott szakmák iránt érdeklődő, pályaválasztás előtt álló (tehát a 2011/2012-es tanévben 7. osztályos, valamint a 2012/2013-as tanévben 8. osztályos) tanulók és szüleik töltötték ki kérdőívet. Összesen 1648 tanuló és 1383 szülő válaszolt a kérdésekre, adatbázisunk tehát ennyi válaszon alapul.

Az alábbiakban két nagyobb részre bontva tárjuk fel a vizsgált témát: az első részben a szülők szemszögéből közelítjük meg a pályaválasztás kérdéseit, kitérve a gyermek számára ideálisnak tartott végzettségre, a kollégiumi elhelyezéssel kapcsolatos véleményekre és a pályaválasztásról való informálódás csatornáira is.

A második részben a tanulók szemszögéből vizsgáljuk meg a szakma- és pályaválasztás, a továbbtanulás témaköreit. A fejezet körüljárja a gyermekek érdeklődési területeit, a feladatok elvégzésével kapcsolatos általános attitűdjüket, továbbtanulási terveiket és a munka világáról alkotott elképzeléseiket. A fejezet második részében a tanulói profilok segítségével mélyebben is megvizsgáljuk, hogy a különböző pszichológiai tényezők, tulajdonságok, illetve a családi háttér milyen módon befolyásolja a hetedik osztályos tanulók pályaválasztási döntését.

A tanulmányt a főbb következtetések levonásával és az esetleges további, jövőbeli kutatási irányok felvázolásával zárjuk.

Összefoglaló

Kutatási eredményeink azt mutatják, hogy a megkérdezett szülők közül a legtöbben a szakközépiskolát tartják megfelelő továbbtanulási iránynak gyermekük számára, a szakiskola és a gimnázium pedig kevésbé népszerű körökben. A szülők mintegy fele azt szeretné, hogy gyermeke szakképzettséget, vagy technikai végzettséget szerezzen, emellett több mint harmaduk azt szeretné, hogy gyermeke diplomás legyen. A legtöbb szülő azt tanácsolja gyermekének, hogy először szerezzen szakmát, majd később döntsön a diploma megszerzéséről. Ennél kevesebben vannak, akik azt ajánlják gyermeküknek, hogy csak szakmát, illetve csak diplomát szerezzen. A megkérdezett szülők több, mint egyötöde teljes mértékben rábízta gyermekére a pályaválasztási döntést. Az adatokból az is kiderül, hogy a szülők leginkább a médiából, az internetről, a szülői értekezleteken és a pályaválasztási kiállításokon tájékozódnak a továbbtanulást, pályaválasztást illető kérdésekről. Emellett közel háromnegyedük szívesen részt venne gyermekével olyan rendezvényen, amelyen a vállalkozók mutatják be szakmaikat.

A megkérdezett tanulók közül majdnem mindenki foglalkozott már a továbbtanulás kérdéseivel, mely leginkább a szülőkkel való beszélgetés során, illetve az osztályfőnöki órákon került szóba. Körülbelül a megkérdezett tanulók fele érzi úgy, hogy ezt a döntést önállóan hozhatja meg. A tanulók jelentős része érettségizett szakmunkás szeretne lenni, tehát hat évig szeretne továbbtanulni. A kilenc-tíz év tanulással megszerzhető diploma volt körükben a második legnépszerűbb cél. A tanulók vágyott jövőbeli foglalkozásával kapcsolatban elmondható, hogy legnagyobb arányban a számítógéppel végzett és az irodai munkákat tartják vonzóknak. A jövőbeli stabil munkahely legtöbbször számára a biztos megélhetést és a családalapítás lehetőségét jelenti.

Az adatok alapján az is láthatóvá vált, hogy az önállóbb, szorgalmasabb diákok terveznek a legnagyobb arányban felsőfokú tanulmányokat végezni és ők azok, akiket inkább a magasabb iskolai végzettséghez köthető, szellemi foglalkozások vonzanak. Emellett a szorgalmasabb tanuló gyerekeknek gyakran tanácsolják szüleik a diploma megszerzését, valamint a pályaválasztási rendezvényeken való részvételt. A kevésbé szorgalmas gyerekek között gyakori, hogy családjuk vállalkozásában terveznek dolgozni, valamint az is, hogy szüleik szerint szakmát kellene tanulniuk. A szakképzésben való részvételt tervező diákokról azt mutatják az adatok, hogy a tanulásban kevésbé szorgalmasak, azonban a gyakorlatias készségekben tehetségesebbek, mint a felsőfokú végzettségre vágyó társaik.

Emellett az is kiderült az elemzés során, hogy a szülők tanácsai jelentősen befolyásolhatják a fiatalok továbbtanulásra, szakmaválasztásra vonatkozó döntéseit. Azon fiatalok között, akiknek szülei azt tanácsolják nekik, hogy váljanak diplomás emberré, kiemelkedően magas a felsőfokú tanulmányokat tervezők aránya. A magas fokú gépipari érdeklődéssel jellemezhető megkérdezettek pedig igen nagy arányban jelezték, hogy édesapjuk szeretné, ha az ő foglalkozását követnék, illetve szüleik azt tanácsolják nekik, hogy tanuljanak szakmát.

1. Pályaválasztás a szülők szemszögéből

Főbb eredmények

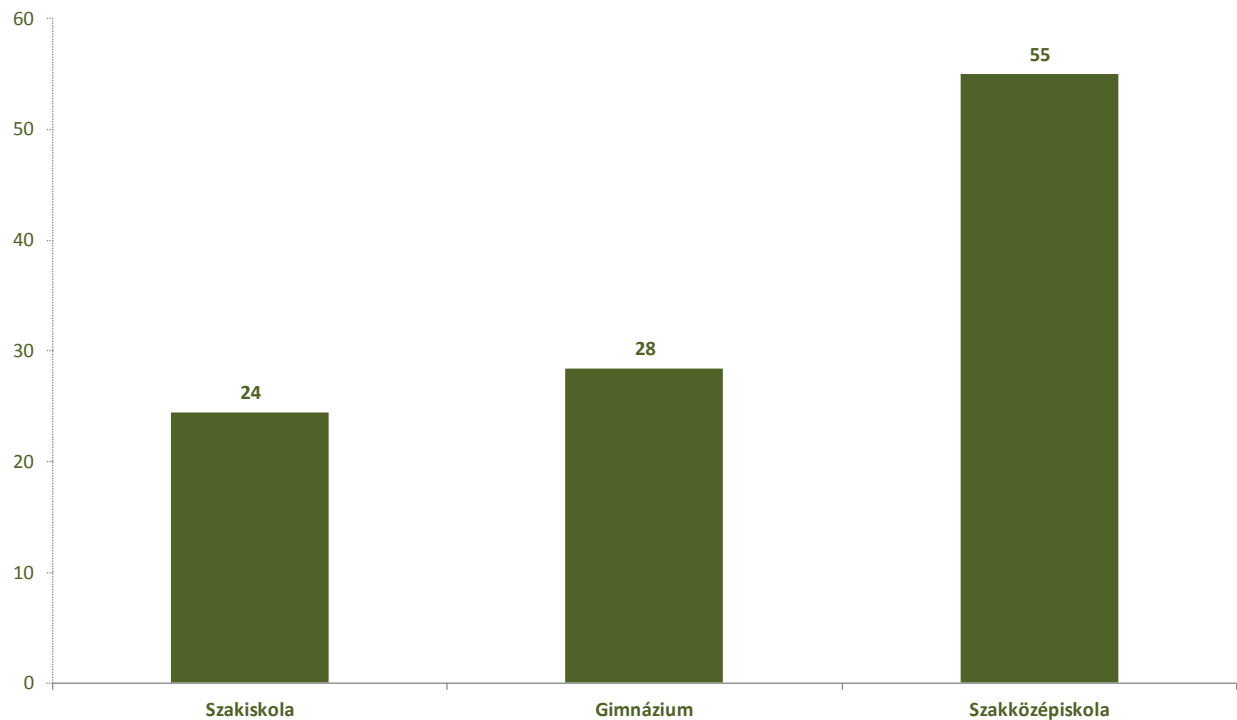
- A legtöbb szülő a szakközépiskolát tartja megfelelő továbbtanulási iránynak gyermeke számára, a szakiskola és a gimnázium jóval kevésbé népszerű körökben.
- A szülők fele szeretné, hogy gyermekének szakmája vagy technikai végzettsége legyen, emellett több mint harmaduk azt szeretné, hogy gyermeke diplomás legyen. Sokak szerint elég a szakma megszerzése után dönteni a diploma megszerzéséről.
- A gyermek kollégiumi elhelyezésével kapcsolatban a legtöbb szülő közömbös, a többiek pedig inkább a pozitívumokat emelték ki, mint a negatívumokat.
- A szülők leginkább gyermekük tehetségének, ügyességének megfelelően alakítják ki véleményüket a továbbtanulással és a pályaválasztással kapcsolatban. Ezenkívül véleményük településenként is mutat kisebb eltéréseket.
- A szülők leginkább a médiából, az internetről, a szülői értekezleteken és pályaválasztási kiállításokon tájékozódnak, de örömmel fogadnák, ha közvetlenül a vállalkozóktól is megismerhetnék a szakmákat.

A szülők által kitöltött kérdőívek kérdései a továbbtanulással és pályaválasztással kapcsolatos egyes döntéseket, terveket járják körül, valamint egyes jellemzőket, tényezőket, melyek ezeket a döntéseket feltételezhetően befolyásolják.

1.1. Továbbtanulás

Az első vizsgált döntés a középiskola típusának kiválasztása. A kérdőívben a szülők három válaszlehetőség között döntöttek: szakiskola, szakközépiskola és gimnázium. Legtöbben csak egy válaszlehetőséget jelöltek meg, a válaszadók csupán kilenc százaléka jelölt meg két lehetőséget is. Legtöbben a szakközépiskolát tartják megfelelőnek: a szülők 55%-a jelezte, hogy szeretné, ha gyermeke ilyen típusú intézményben tanulna tovább. Gimnáziumba 28%-uk küldené gyermekét. A szakiskolát a válaszadók csupán 24%-a jelölte meg (lásd az 1.1.1. ábrát).

1.1.1. ábra: A szülők megoszlása aszerint, hogy milyen iskolában tervezik gyermekük továbbtanulását (százalék)

Forrás: GVI (n = 1314)

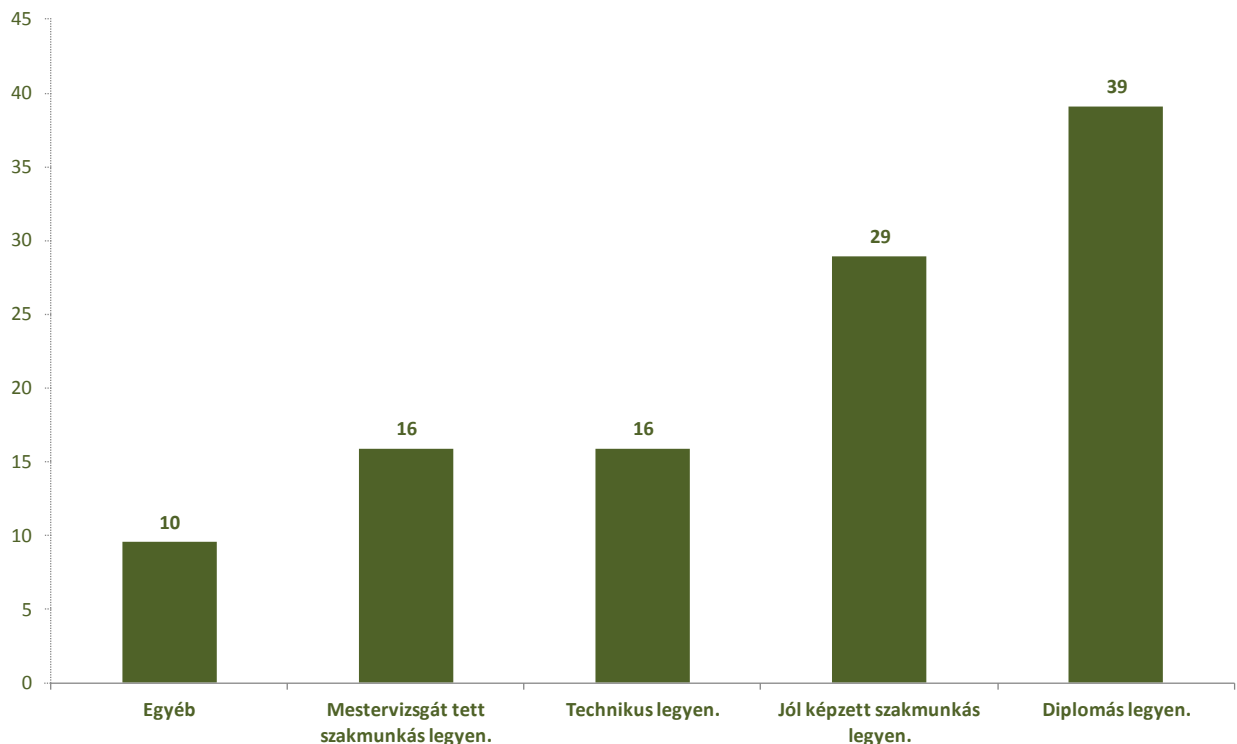
Az iskolatípussal kapcsolatos döntés statisztikailag kimutatható összefüggésben áll azzal, hogy melyik településen lakik az adott gyermek és melyik iskolába jár. Vagyis különböző településekről/iskolákból jelentősen eltérő arányban jelentkeznek az egyes iskola-típusokba. Szakiskolába Lakiteleken, Kalocsán és Hajóson küldenek legtöbben a gyerekeiket, legkevesebben Kecskeméten és Baján. Kiskunhalason, Jakabszálláson és Kecskeméten tervezi a legtöbb szülő gyermekének szakközépiskolába íratását, ugyanez az arány Kalocsán, Tiszakécskén és Hajóson a legalacsonyabb. A gimnáziumi oktatás Hajóson és Tiszakécskén a legnépszerűbb, legkevésbé pedig a kiskunhalasiak, a lajosmizseiek és a lakitelekiek között.

A kutatás kitért a gyermek számára kívánatosnak tartott ideális végzettségre is. A válaszadók körülbelül nyolc százaléka jelölt meg több válaszlehetőséget is, de a jellemző az egyértelmű választás. A legtöbb szülő, a válaszadók 39%-a azt szeretné, ha gyermeke diplomát szerezne. Emellett igen sokan (29%) azt tartanák ideálisnak, ha gyermekükből jól képzett szakmunkás válna. A megkérdezettek 16-16%-a azt gondolja, hogy gyermeke számára az lenne a legjobb, ha technikus, illetve ha mestervizsgát tett szakmunkás válna.

belőle (lásd az 1.1.2. ábrát). Az „egyéb” választ a válaszadók 10%-a jelölte meg, ők saját szavaikkal írták le, hogy milyen jövőt szeretnének gyermeküknek. A legtöbben itt azt fejtették ki, hogy a legfontosabb számukra, hogy gyermekük boldog legyen és a saját érdeklődése szerinti munkát végezze. Többen kiemelték az érettségi megszerzésének fontosságát is.

1.1.2. ábra: A szülők megoszlása aszerint, hogy milyen végzettséget gondol ideálisnak gyermeke számára (százalék)

Forrás: GVI (n = 1314)

A szülők gyermekük ideális végzettségéről alkotott elképzelései is összefüggésben állnak azzal, melyik településen lakik a gyermek és melyik iskolába jár. A különböző településeken/iskolákban élő/tanuló gyermekek szülei jelentősen eltérő arányban említették az egyes célokat. Egyes települések 20-25 százalékpontnyi eltérést mutatnak az átlagostól. Diplomásként a bajai, hajósi és kecskeméti szülők látnák szívesen a legnagyobb arányban gyermeküket. Velük szemben a kiskunhalasiak, a jakabszállásiak és az ágasegyháziak ritkán említették ezt a célt. A mesterleveles végzettséget Kalocsán és Hajóson jelölték be sokan, Kiskunhalason, Kecskeméten és Lakitelken kevesen. A technikai végzettség Hajóson és Orgoványban a legnépszerűbb, Baján és Tiszakécskén a legkevésbé. A szakmunkási végzettség megszerzését leginkább a lakitelki,

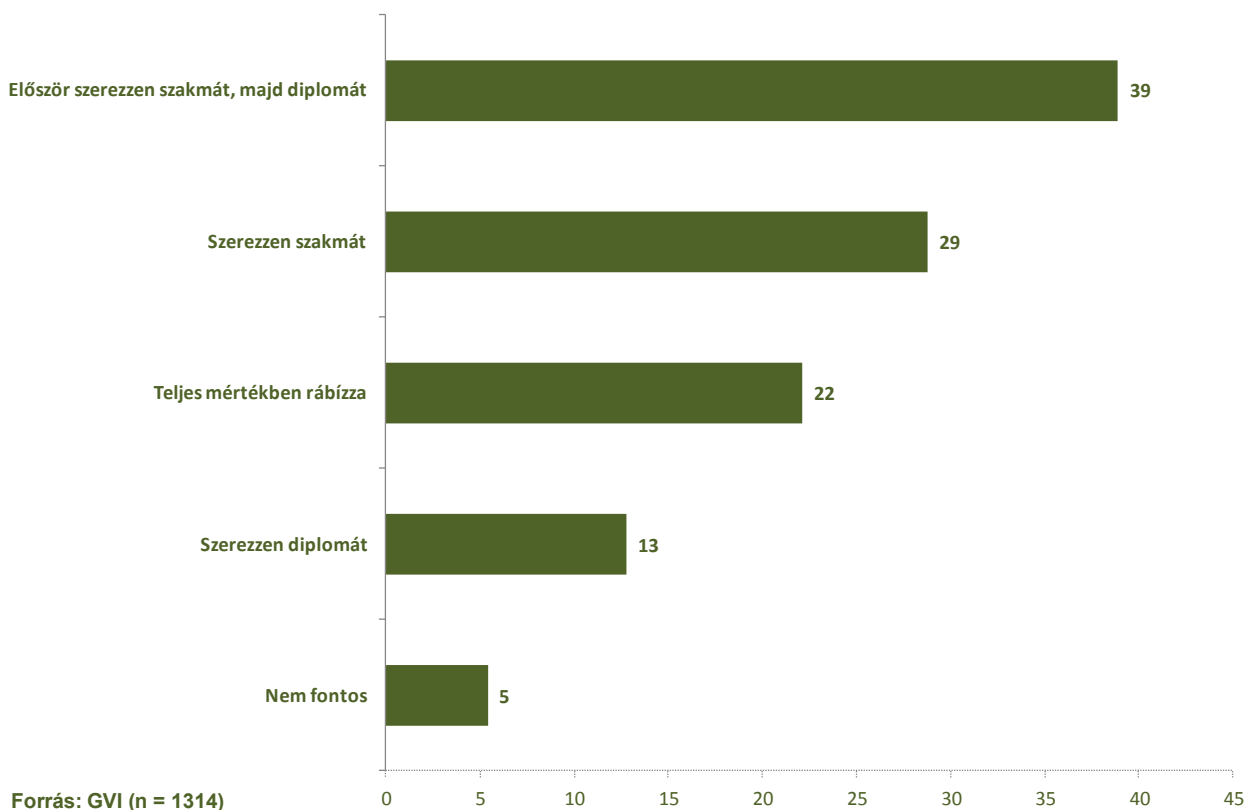

ágasegyházi és kiskunhalasi szülők tartják gyermekük ideális végzettségének, a bajai, kerekegyházi és kecskeméti szülők említették legritkábban ezt a célt.

A különböző középiskola-típusok más-más végzettség megszerzéséhez segítenek hozzá, ezért a középiskola típusa és a célul kitűzött végzettség kapcsolatban áll egymással. Az adatok azt mutatják, hogy a vártak megfelelően a szakiskolába jelentkezők szülei közül nagyon kevesen tűzik ki célul a diploma megszerzését, a gimnáziumba jelentkezők szülei közül pedig nagyon kevesen szeretnék, ha gyermekük szakmunkás vagy technikus lenne. A szakközépiskolába jelentkezők szülei leginkább azt szeretnék, ha gyermekük diplomát szerezne, de nagy arányban tartják kívánatosnak a technikus, vagy mesterleveles végzettséget is. A gyermeküket szakközépiskolába küldő szülők között volt a legnagyobb azoknak az aránya, aki nem tudták egyértelműen megmondani, milyen végzettséget tartanak ideálisnak gyermekük számára.

A továbbtanulással és az ideálisnak tartott végzettséggel kapcsolatos szülői tervekhez szorosan kapcsolódnak a gyermeknek adott, továbbtanulással kapcsolatos tanácsok. A szülői tanácsokra vonatkozó kérdés elsősorban arra vonatkozott, hogy a szülők mennyire tartják fontosnak a szakma vagy a diploma megszerzését. Az 1.1.3. ábrán látható, hogy azok közül, akik beleszólnak a gyermek pályaválasztásába, legtöbben (37%) azt tanácsolják, hogy először szerezzen szakmát, majd később döntsön a diploma megszerzéséről. A válaszadók 23%-a azt ajánlja gyerekeinek, hogy csak szakmát szerezzen. 22%-uk teljes mértékben rábízta gyermekére a pályaválasztást. Legkevesebben azok voltak, aki ragaszkodnak ahhoz, hogy gyermekük szerezzen diplomát: ezt a szülők 12%-a jelezte. Emellett a szülők 4%-a szerint nem fontos a szakmaválasztás. Az eredményeket figyelembe véve azt mondhatjuk, hogy a szülőknek jól kialakult véleménye van arról, szeretnék-e beleszólni gyermekük pályaválasztásába és ha igen, merre szeretnék terelni.

1.1.3. ábra: A szülők megoszlása aszerint, hogy milyen továbbtanulási lehetőséget tanácsol gyermekének (százalék)

A gyermeknek adott szülői tanácsokat összevetettük az ideálisnak tartott végzettséggel. Az összefüggés erőssége statisztikai szempontból magasnak¹ bizonyult, így a következő megállapításokat tehetjük.

Azok, akik a szakmunkás végzettséget tartják ideálisnak, a szakma megszerzését javasolják körülbelül kétharmad arányban, és egyharmad arányban ajánlják gyermeküknek, hogy a szakma megszerzése után gondolkodjon a diploma megszerzéséről. Akik a mesterleveles vagy a technikai végzettséget tartják kívánatosnak, szintén ezt a kétféle tanácsot adták elsősorban, de fordított arányban. Körülbelül kétharmaduk azt tanácsolja gyermekének, hogy először szerezzon szakmát, majd később döntsön a diploma megszerzéséről, és egyharmaduk javasolja, hogy csak szakmát szerezzon. Akik a diplomát tartják gyermekük ideális végzettségének, három, körülbelül egyenlő részre oszthatók. Egyik harmaduk azt tanácsolja gyermekének, hogy szerezzon

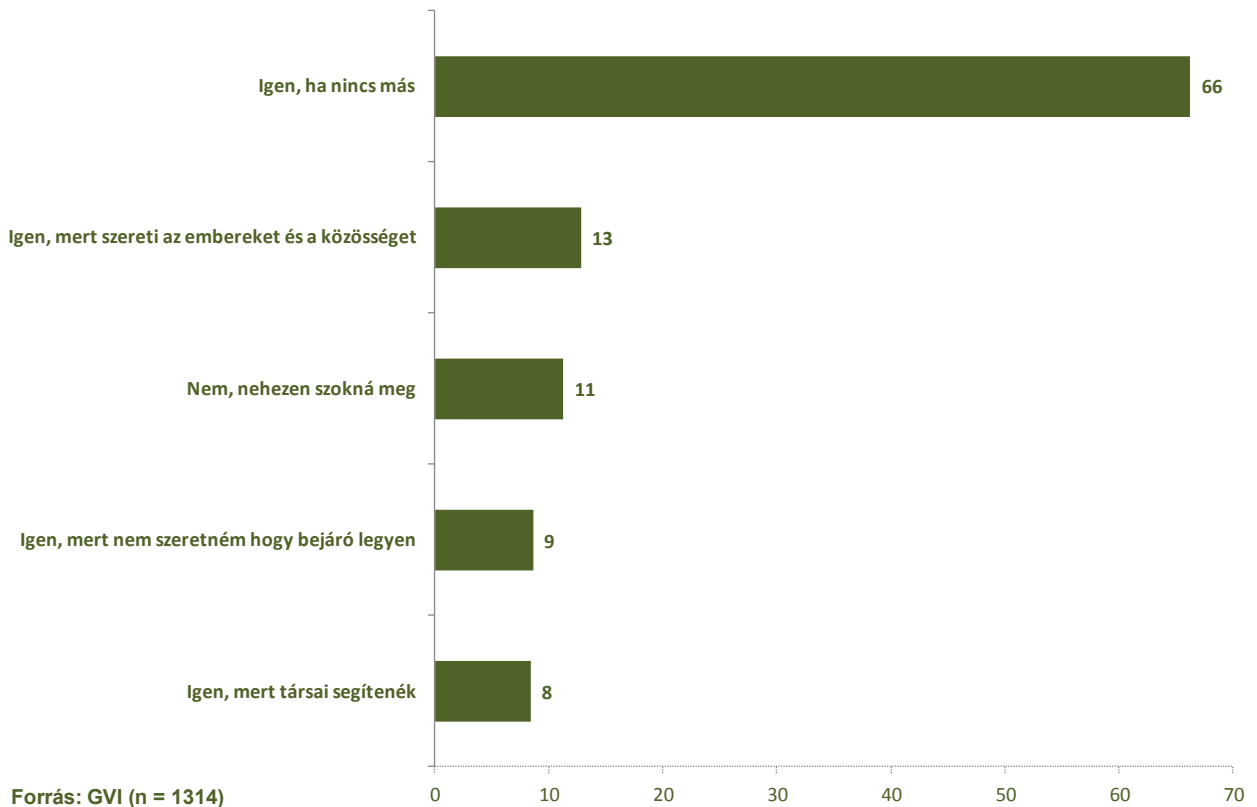
¹ Az egyes válaszok említése és a települések közötti statisztikai összefüggést mutató Cramer-féle asszociációs együttható értéke 0,147-0,175 között mozog, ami a statisztikai összefüggés közepesen magas szintjét jelenti.

diplomát, másik harmaduk szerint először szerezzon szakmát, majd később döntsön a diploma megszerzéséről. Az előző két csoporttal ellentétben itt megjelennek azok, akik teljes mértékben rábízják a pályaválasztást gyermekükre – ők teszik ki a fennmaradó harmadot.

1.2. Kollégiumi elhelyezés

A kutatás kitért a kollégiumi elhelyezésről alkotott véleményekre is. A legtöbben (62%) úgy gondolják, ha nincs más, gyermeküknek megfelel a kollégiumi szállás is. A kollégium előnyeként hangsúlyozta a közösségi életet a válaszadók 13%-a. A megkérdezettek 11%-a nem küldené kollégiumba gyermekét, mert úgy gondolja, hogy a gyermek nehezen szokná meg azt. A társak által a tanulásban nyújtott segítséget a szülők 8%-a hangsúlyozta, valamint 9%-uk válaszolta, hogy így szeretnék elkerülni, hogy gyerekük „bejárós” legyen. A legtöbben tehát közömbösen viszonyulnak a kollégiumhoz, a többi szülő közül pedig többen látják előnyösnek a kollégiumi elhelyezést, mint ahányan elutasítják ezt a lehetőséget. Az eredményeket foglalja össze az 1.2.1. ábra.

1.2.1. ábra: A szülők megoszlása aszerint, hogy engednék-e, hogy gyermekük kollégiumban lakjon (százalék)

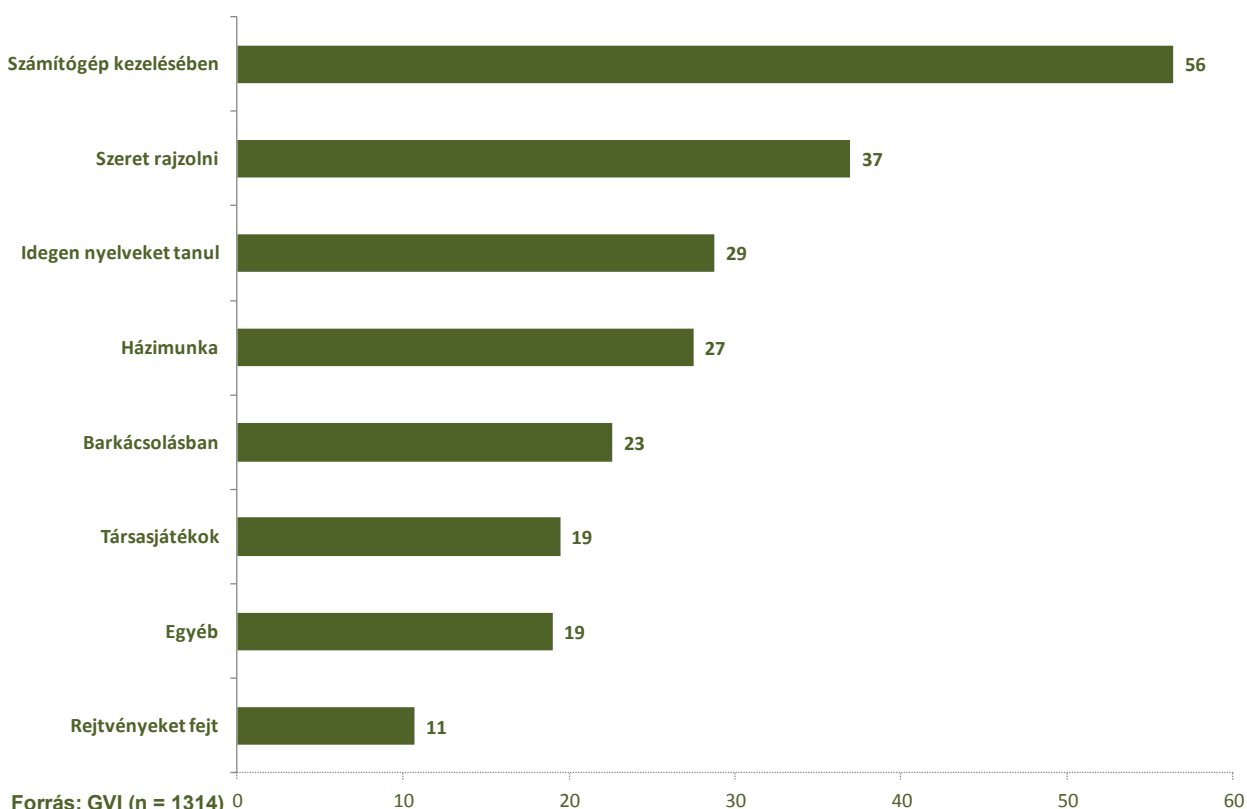

A kalocsaiak és a hajósiak vélekednek legpozitívabban a kollégiumokról; emellett a kecskeméti, bajai és kiskunhalasi szülők adták a legtöbb semleges választ.

1.3. Tehetség, érdeklődési kör

Az adatok azt mutatják, hogy a szülők közül a legtöbben (56%) a számítógép kezelésében tartják ügyesnek gyermeküket. A rajzolást 37%-uk, az idegen nyelvek tanulását 29%-uk, a házimunkát pedig 27%-uk említette (lásd az 1.3.1. ábrát).

1.3.1. ábra: A szülők megoszlása aszerint, mely területeken tartják tehetségesnek gyermeküket (százalék)

Azt gondoljuk, hogy a jelenlegi képességek és érdeklődés meghatározóak a jövőbeli tervekkel kapcsolatban. Ezért megvizsgáltuk a különböző területeken mutatott tehetség és a választott iskolatípus, illetve az ideálisnak tartott végzettség kapcsolatát is.

- Akik a barkácsolásban vagy házimunkában tartják ügyesnek gyereküket, jellemzően a szakiskolát és a szakmunkás végzettséget tartják ideálisnak számára.
- A rajzolásban, idegen nyelvekben, rejtvényfejtésben és társasjátékokban ügyes gyerekek szülei az átlagnál nagyobb arányban küldenek gyermeküket

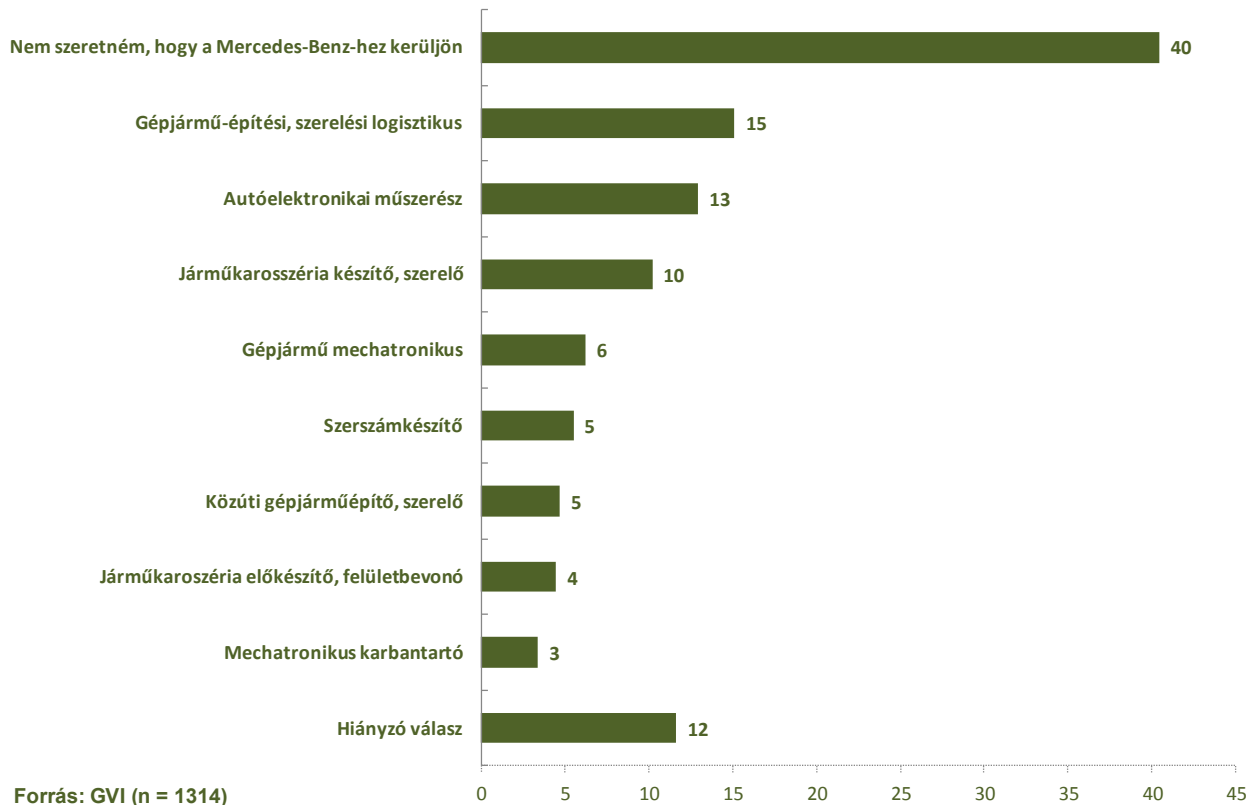
gimnáziumba, és leggyakrabban a diplomás végzettséget tartják számukra ideálisnak.

- A számítógép kezelésben ügyes gyerekeket általában szakközépiskolába vagy gimnáziumba küldenék a szülei, a szakiskola kevésbé jellemző cél körükben.

1.4. Mercedes

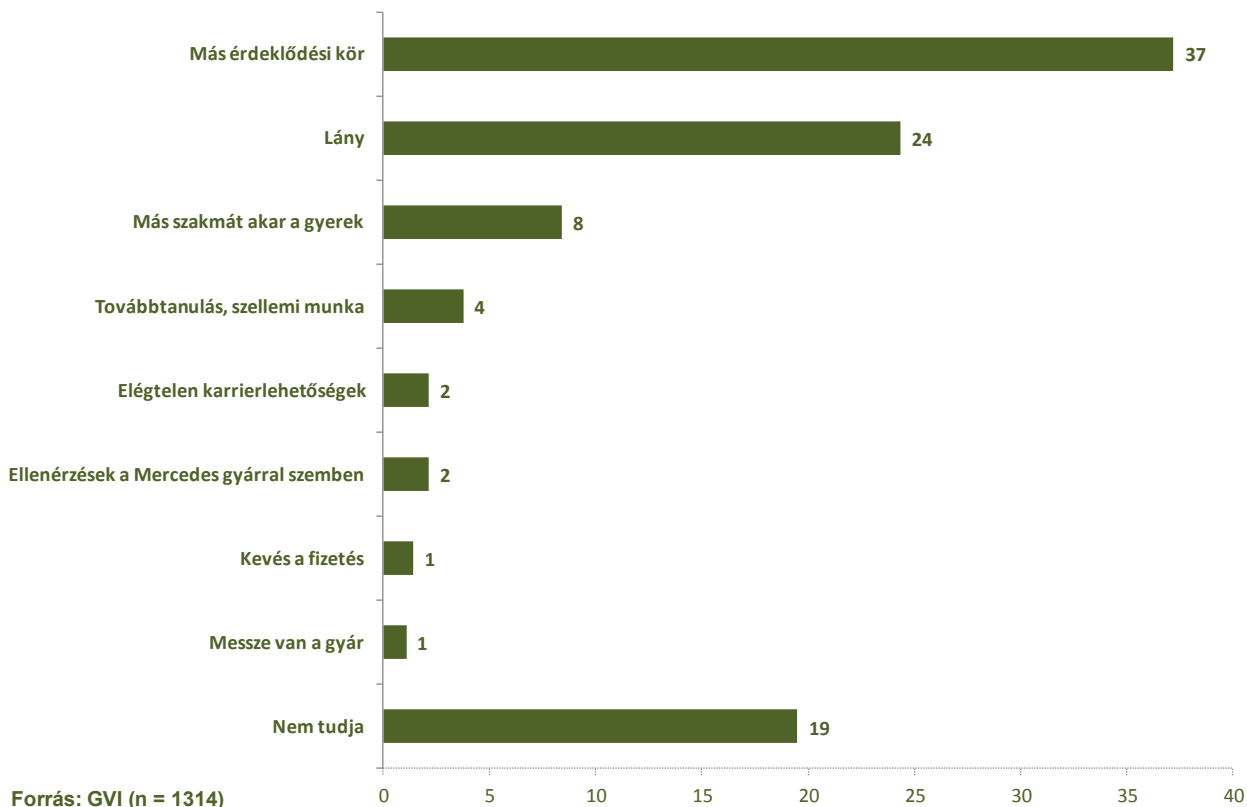
A kutatás felmérte a Mercedes kecskeméti gyáráról, az ottani elhelyezkedés lehetőségéről alkotott véleményeket is. Először azt vizsgáljuk meg, hogy a gépipari és fémipari szakmák közül melyiket ajánlanák a szülők gyermekeiknek, ha a Mercedes gyárában szeretne elhelyezkedni. Az autóelektronikai műszerész és a gépjármű-építési logisztikus vezet az ajánlott szakmák között, a szülők 15%-a, illetve 13%-a ajánlaná ezeket gyermekének. A szülők 10%-a ajánlja gyermekének a járműkarosszéria-szerelő szakmát. A válaszadók 3% és 6% közötti arányban említették a szerszámkészítőt, a közúti gépjárműépítő-szerelő, a mechatronikus karbantartó, a járműkarosszéria-előkészítő és felületbevonó, valamint a gépjármű mechatronikus szakmákat. A válaszok százalékos megoszlását mutatja be az 1.4.1. ábra.

1.4.1. ábra: A szülők megoszlása aszerint, milyen szakmát ajánlana gyermekének, ha a Mercedes kecskeméti gyárában szeretne dolgozni (százalék)

A szülők 40%-a jelezte, hogy nem szeretné, ha gyermeke a Mercedeshez kerülne. Ennek leggyakoribb, 37%-ot kitevő oka a gyermek eltérő érdeklődési köre. A Mercedes-t elutasítók 24%-ának oka, hogy a lányos szülők általában nem szeretnék, ha lányuk gyárban dolgozna. A nemleges válaszok 8%-át magyarázták úgy, hogy más szakmát szeretne a gyermekük, 4%-át pedig, hogy szellemi munkát végezne, továbbtanulna. Ezenkívül körülbelül 2-2% említette meg az elégtelen karrier-lehetőségeket, a kevés fizetést, illetve 1-1% a Mercedes-gyárral szembeni ellenérzéseket és a gyár lakóhelyüktől való nagy távolságát. Az eredményeket az 1.4.2. ábra összesíti.

1.4.2. ábra: A Mercedes gyárat nem ajánló szülők megoszlása indokaik szerint (százalék)

A Mercedes-gyárat nem ajánló szülők aránya az egyes településeken legfeljebb 10-12 százalékpontnyival tér el az átlagostól. Lajosmizsén, Ágasegyházán és Kerekegyházán mondták a legtöbben, hogy nem szeretnék, ha gyermekük a Mercedeshez kerülne. Hajóson, Lakitelken és Kiskunhalason adta a legkevesebb szülő ezt a választ, ezeken a településeken a legnépszerűbb a kecskeméti gyár.

Az is érdekes kérdés lehet, hogy hogyan függ össze a gyermeknek ajánlott szakma és a gyermek tehetsége. A barkácsolás, a rajzolás, az idegen nyelv tanulása, a számítógép-kezelés, a társasjátékokban való ügyesség és a rejtvényfejtés meghatározónak mutatkozott arra vonatkozóan, mi a szülő véleménye a Mercedesnél való elhelyezkedés lehetőségéről, és ehhez milyen szakmát ajánlana gyermekének.

- A barkácsolásban ügyes gyerekeknek leginkább a járműkarosszéria-készítő, a közúti gépjárműépítő és a szerszámkészítő szakmákat ajánlanák szüleik, ha a Mercedes-gyárban szeretnének elhelyezkedni.

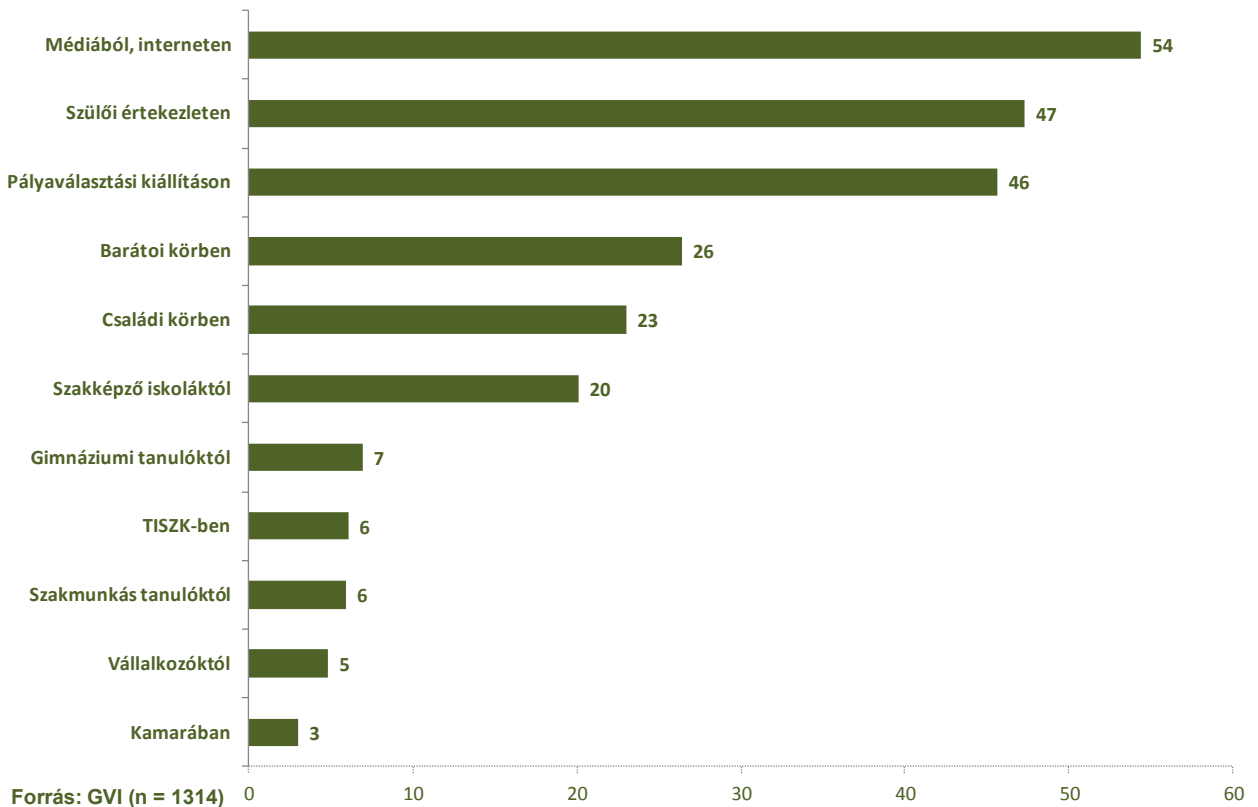

- A jól rajzoló gyerekek szülei egyik szakmát sem ajánlják az átlagosnál nagyobb mértékben, hanem az a jellemző, hogy nem szeretnék, ha gyermekük a Mercedeshez kerülne.
- A számítógép kezeléséhez értő gyerekeknek a mechatronikus, gépjármű-szerelési logisztikus vagy autóelektronikai műszerész szakmákat ajánlják szülei. A többi szakmát az átlagosnál kevesebbszer említik. Az ebbe a csoportba tartozó gyerekek szüleinek egy kisebb része nem szeretné, hogy gyereke a Mercedeshez kerüljön, mert más szakma érdekli a gyereket, vagy nem elégedett a Mercedesnél elérhető karrier-kilátásokkal.
- Azon szülők, akiknek gyereke az idegen nyelvek tanulásában tehetséges, nagyon nagy arányban ellenzik, hogy gyerekük a Mercedesnél helyezkedjen el. Általában azt említik indokként, hogy más szakmát, vagy szellemi munkát szánnak gyermeküknek.
- Azok a gyerekek, akik a társasjátékokban vagy a rejtvényfejtésben ügyesek, legnagyobb arányban azt a tanácsot kapják, hogy legyenek gépjármű-szerelési logisztikusok. De ugyanígy jellemző az is, hogy más érdeklődési körre hivatkozva elvetik a szülők a Mercedesnél való elhelyezkedés ötletét.

1.5. Pályaválasztásról való tájékozódás

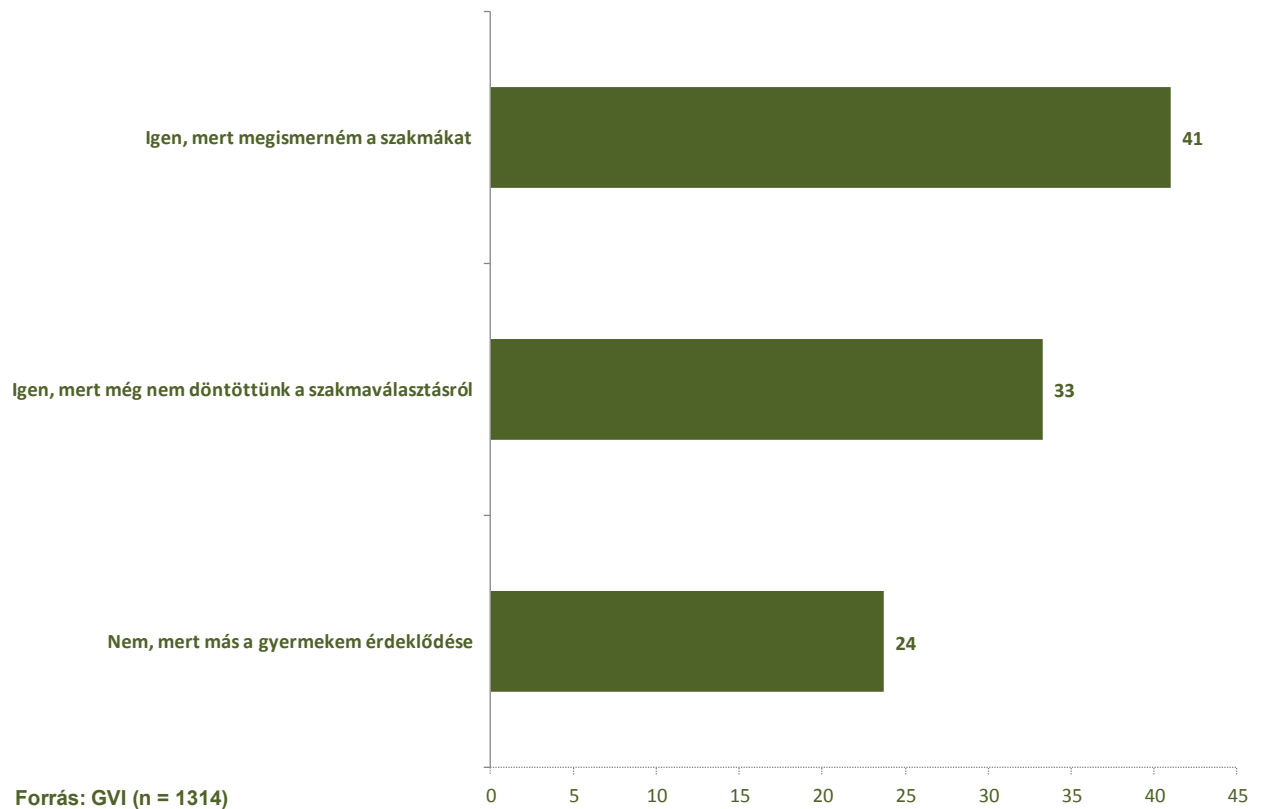
A szülők véleményével, nézőpontjával kapcsolatos vizsgálódás részeként a kutatás arra is kitért, hogyan tájékozódnak a szülők, honnan szerzik a továbbtanulási és pályaválasztási lehetőségekkel kapcsolatos információkat. Sokan említették a médiát és az internetet (54%), a szülői értekezletet (47%) és a pályaválasztási kiállításokat (46%). Szintén jelentős információforrásként tekintenek a szülők a családi- és baráti körre (23% illetve 26%), valamint a szakképző iskolákra (20%). A fentieknél jóval kevésbé számít elérhetőnek a szülők válasza alapján a szakmunkás- és gimnáziumi tanulóktól (6-7%), a TISZK-ektől (6%), a vállalkozóktól (5%), valamint a kamaráktól (3%) származó tájékoztatás (lásd az 1.5.1. ábrát).

1.5.1. ábra: A tájékozódási lehetőségek elérhetősége szülők szemszögéből (százalék)

A kutatás külön kitért arra, hogy mennyire tartanák fontosnak, érdekesnek a szülők a vállalkozóktól származó információkat, szívesen részt vennének-e gyermekükkel olyan rendezvényen, amelyen a vállalkozók mutatják be szakmaikat. A szülők 74%-a érdekesnek tartana egy ilyen rendezvényt (lásd az 1.5.2. ábrát). Leginkább a szakmák megismerésének lehetősége (41%) miatt mennének el, de a pályaválasztási döntés megkönnyítését (34%) is sokan említették. A szülők körülbelül egynegyede gondolja úgy, hogy egy ilyen esemény érdektelen lenne számára (24%), mert más a gyermeke érdeklődési köre.

1.5.2. ábra: A szülők megoszlása aszerint, részt vennének-e vállalkozók által tartott szakmákat bemutató rendezvényen (százalék)

2. Pályaválasztás a tanulók szemszögéből

Főbb eredmények

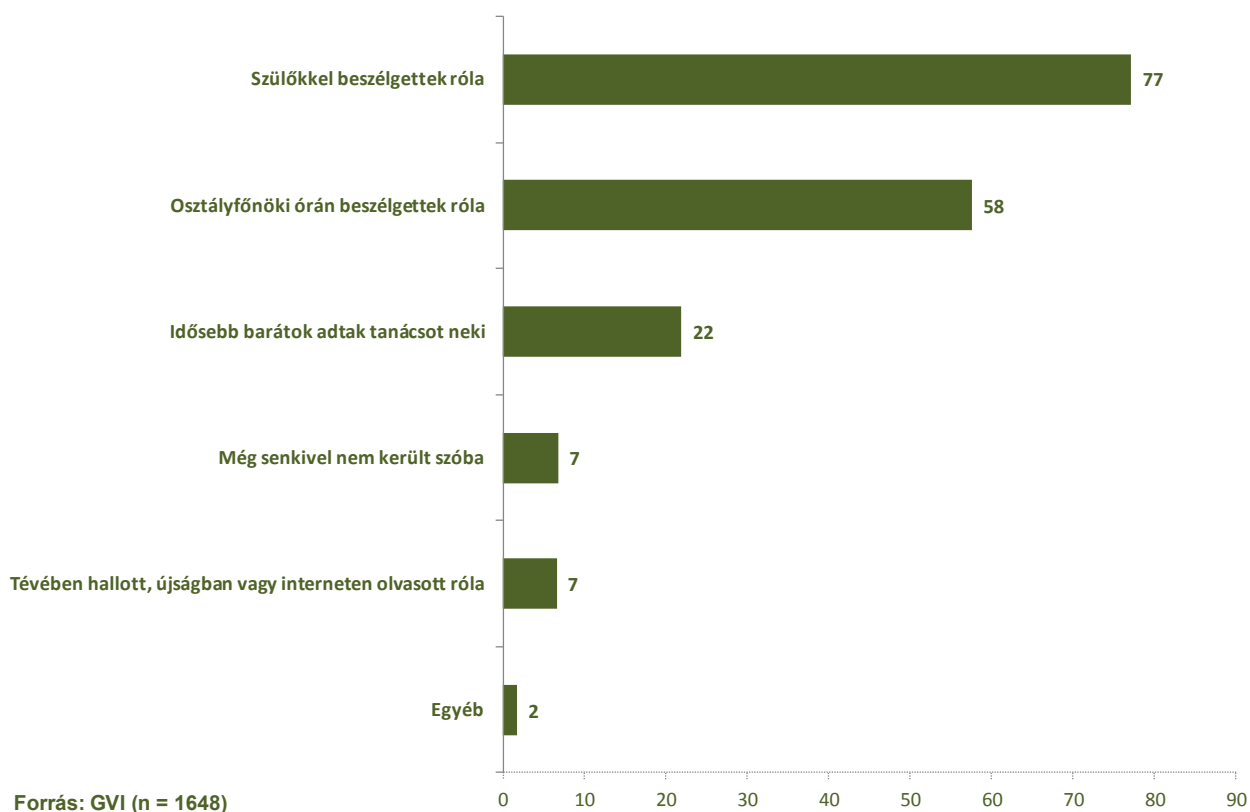
- A tanulók közül majdnem mindenki foglalkozott már a továbbtanulás kérdéseivel, mely leginkább a szülőkkel való beszélgetés során és az osztályfőnöki órákon került szóba. Körülbelül a megkérdezett tanulók fele érzi úgy, hogy ezt a döntést önállóan hozhatja meg.
- A tanulók igen pozitívan állnak hozzá a kollégiumi elhelyezéshez, szüleiknél sokkal több pozitívumot említettek meg ebben a kérdésben.
- A tanulók szívesen végzett otthoni feladatai és a készségeik jelentős hatást gyakorolnak arra, hogy milyen munkát szeretnének végezni a későbbiekben. A munka világáról jól kialakult elképzeléseik vannak, legtöbbször a pénzkeresés és a családalapítás érdekében vállalnának állást.
- A kutatás során megkérdezett diákok döntő többsége fénykép alapján felismer egy Mercedes gépkocsit. A legtöbb gyerek Mercedes, BMW vagy Opel márkájú autót szeretne.
- A magasabb iskolai végzettséghez köthető, szellemi foglalkozások leginkább a szorgalmasabb és önállóbb tanulókat vonzzák
- A gyakorlatias feladatok elvégzésében a szakképzésben való részvételt tervező diákok tehetségesebbek.
- A szülők tanácsai igen jelentősen befolyásolhatják a fiatalok továbbtanulásra, szakmaválasztásra vonatkozó döntéseit.
- A szakképzettség megszerzése és a felsőfokú tanulmányok között a többség hetedikes korára már egyértelműen döntött.

2.1. A tanulók pályaválasztásról alkotott véleménye

2.1.1. Továbbtanulásról való tájékozódás

Először tekintsük át, milyen forrásokból tájékozódnak a tanulók a továbbtanulásról. A gyerekek nagy része (77%) már beszélgetett a kérdésről szüleivel. A válaszadók több, mint fele (58%) már osztályfőnöki órán is foglalkozott a továbbtanulással. Ezenkívül jelentős hányaduknak (22%) adtak már tanácsot idősebb barátok. A médiából, az internetről kevesen tájékozódnak (7%), és kevesen vannak olyanok is, akik még egyáltalán nem foglalkoztak a kérdéssel (7%). A tájékozódási forrásokat foglalja össze a 2.1.1.1. ábra.

4.1.1.1. ábra: A tanulók megoszlása aszerint, hogy hol került eddig szóba pályaválasztásuk (százalék)

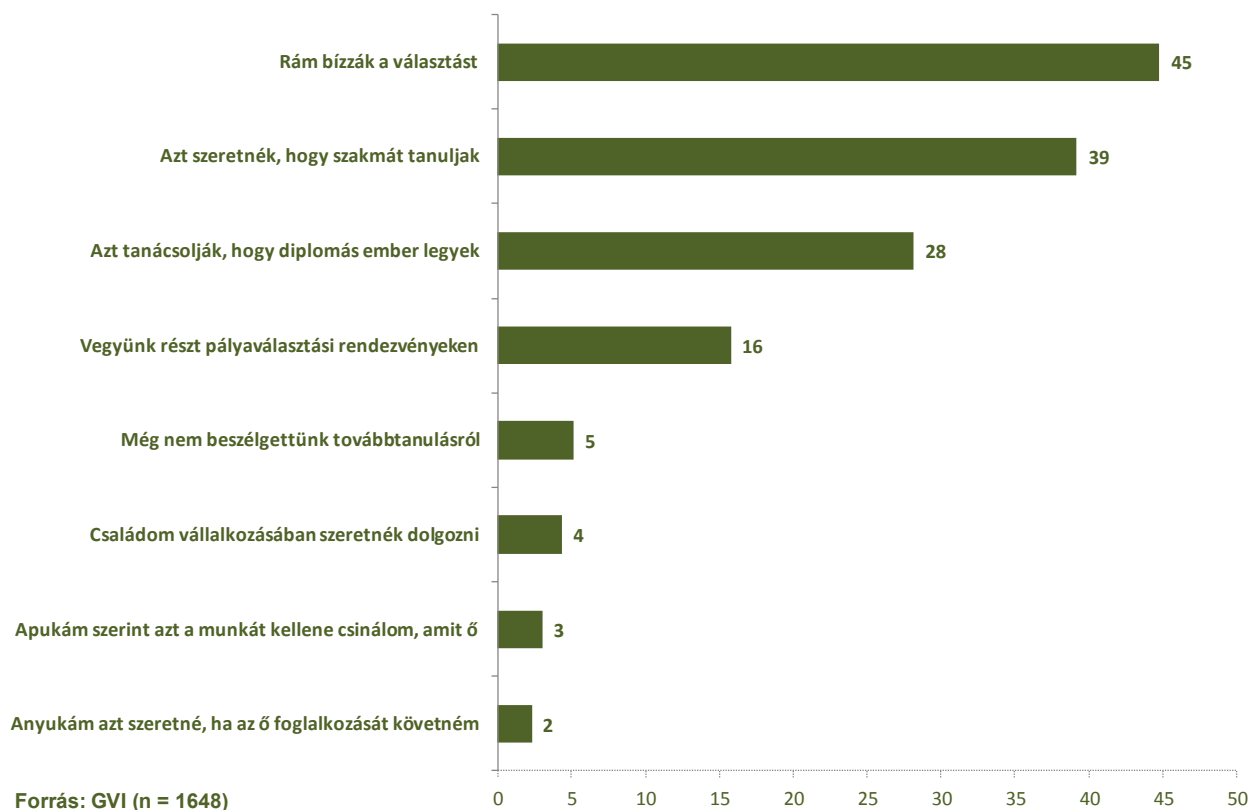

Az osztályfőnöki órákon Városföldén, Jakabszálláson és Kiskunhalason tájékoztatták legnagyobb arányban a gyerekeket. Ezeken a kisebb településeken szinte minden gyerek arról számolt be, hogy már szóba került a téma osztályfőnöki órán. Más kis településeken viszont egyáltalán nem beszéltek a pályaválasztásról osztályfőnöki órán, például

Lajosmizsén. De összességében elmondható, hogy a kis településeken az átlag fölötti arányban, a nagyobb településeken, városokban pedig átlag alatti arányban beszéltek már osztályfőnöki óra keretében a továbbtanulásról. Az idősebb barátok tanácsairól Lakitelek, Városföld, Hajós és Méntelek diákjai számoltak be a legnagyobb arányban. Baján, Kiskunhalason és Kerekegyházában volt a legkisebb ez az arány. Kiskunhalason, Kerekegyházában és Lakitelken beszélgetett a gyerekek legnagyobb része a szüleivel a jövőjéről. Legkevesebben Lakitelken, Orgoványban és Méhtelken. A különbségek elég nagyok, van ahol csak a gyerekek fele, van ahol mindenki beszámolt a szüleivel való beszélgetésről. A médiából való tájékozódás Ágasegyházában kiugróan magas, 28% volt, minden más településen 10% alatti. Ez a magas érték lehet a véletlen hatása is, mivel Ágasegyházában csak 14 válaszadó volt.

A kérdés arra is kitért, hogy a gyerekeknek mit tanácsoltak szüleik a továbbtanulással és a pályaválasztással kapcsolatban. A legtöbb gyerek (45%) azt jelezte, hogy szülei teljes mértékben rábízák a pályaválasztást – sokkal nagyobb arányban, mint ahogy a szülők nyilatkoztak erről, ők ugyanis csak 22%-os arányban választották ezt. Sokan említették, hogy szülei a szakma kitanulását javasolták neki, mintegy a diákok 39%-a jelezte ezt. Ennél valamivel kisebb arányban (28%) kapták azt a tanácsot, hogy szerezzenek diplomát. A gyerekek 16%-a azt beszélte meg szüleivel, hogy együtt elmennek egy szakmákat bemutató rendezvényre, ahol tovább tájékozódhatnak és később hoznak döntést. Ezenkívül 4%-uk a családi vállalkozásban való részvételt, 3%-uk, illetve 2%-uk pedig az apa, illetve az anya szakmájának folytatását beszélte meg szüleivel. Körülbelül 5%-uk jelezte, hogy még nem beszélt szüleivel az általános iskola utáni jövőről (lásd a 2.1.1.2. ábrát).

2.1.1.2. ábra: A gyermekek megoszlása aszerint, hogy milyen tanácsokat kapott szüleitől a továbbtanulásról (százalék)

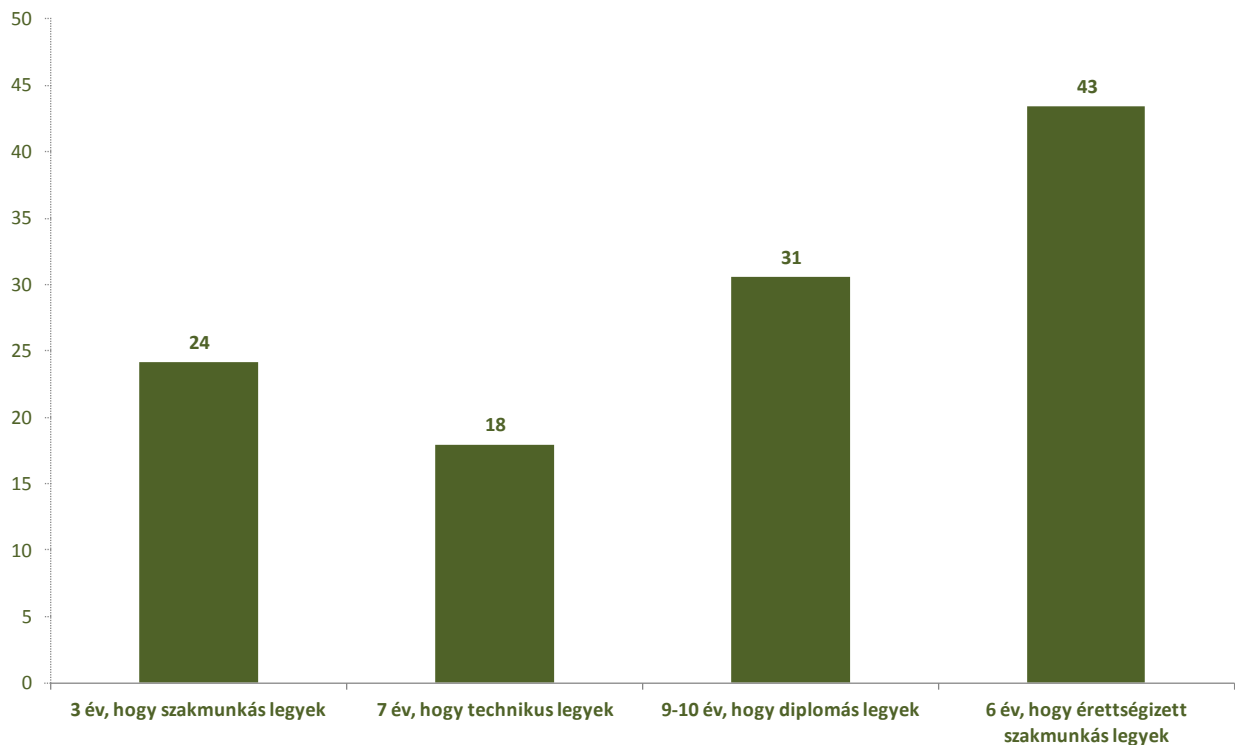
Azt, hogy szüleik szakma tanulását ajánlották nekik, Városföldön jelezték a legtöbben, Orgoványban és Ménteleken pedig a legkevesebben. A kerekegyházi és kalocsai gyerekek mondták legnagyobb arányban, hogy szüleik a diploma megszerzését tanácsolták nekik. A legkisebb ez az arány Kiskunhalason, Városföldön és Orgoványban. A nagyobb települések esetében, ahol legalább öt-tíz gyerek kitöltötte a kérdőívet, nem találunk akkora eltérést a megye átlagától, mint a kisebb településeken. Baja, Kecskemét, Kalocsa vagy Kiskunhalas diákjai egymáshoz igen hasonlóan válaszoltak, a fenti bekezdésben leírtaktól legfeljebb 2-3 százalékponttal tértek el.

2.1.2. Továbbtanulási tervek

A kérdés kitért a tanulók saját továbbtanulási terveire is. Legtöbben (43%) azt válaszolták, hogy hat évig szeretnének továbbtanulni, hogy érettségizett szakmunkások lehessenek. A kilenc-tíz év tanulással megszerezhető diploma volt körükben a második legnépszerűbb cél (31%). A három év tanulással megszerezhető szakmunkás végzettséget 24%-uk tartja elérendő célnak, a hét év tanulással megszerezhető technikus végzettséget pedig 18%-uk. Az eredményeket a 2.1.2.1. ábra összesíti.

5.1.2.1. ábra: Tanulók megoszlása aszerint, hogy mennyi ideig szeretnének továbbtanulni az általános iskola után (százalék)

Forrás: GVI (n = 1648)

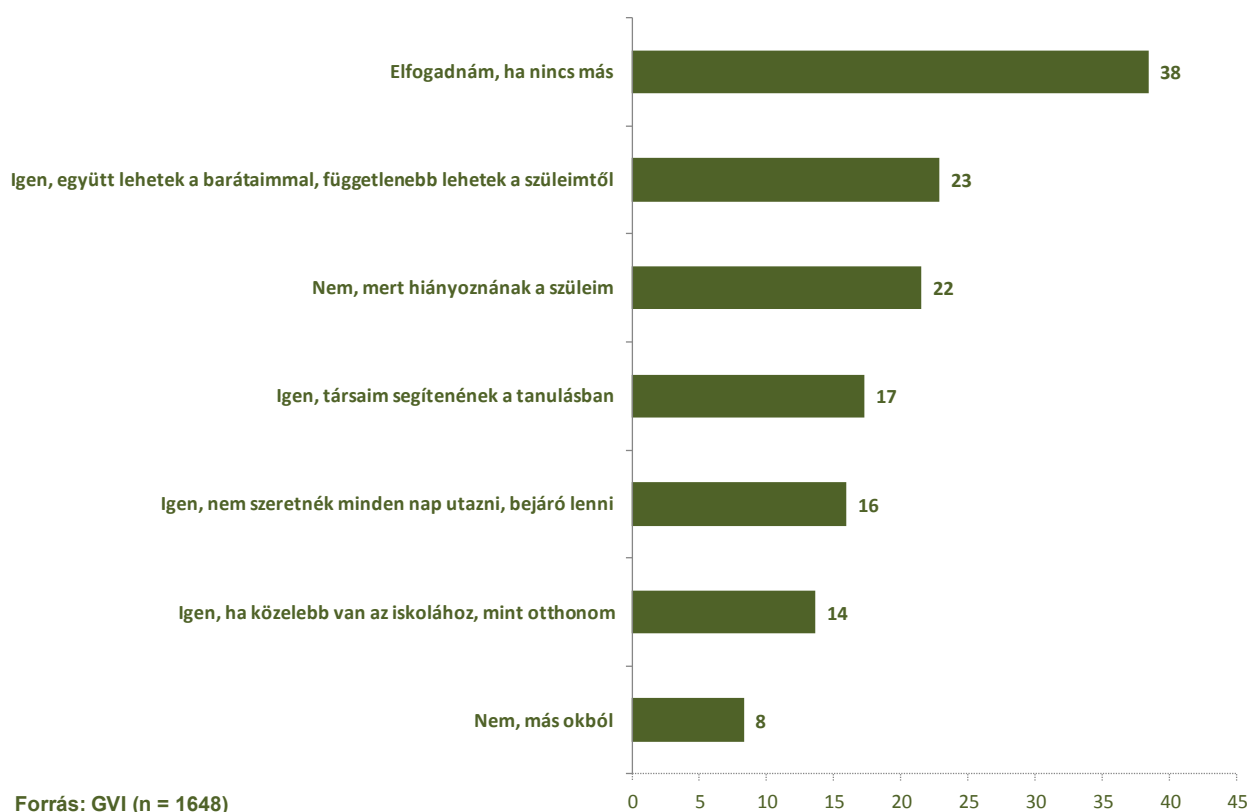
Ezt összevetve a szülők által ideálisnak tartott végzettséggel azt mondhatjuk, hogy a tanulók alacsonyabb végzettséggel is megelégednének, mint szüleik. A három év továbbtanulást Tiszakécskén és Lakitelken tervezik a legnagyobb arányban, Kiskunhalason, Városföldön és Baján a legkevesebben. Hat évig Kiskunhalason és Hajóson tanulnának a legtöbben, Kalocsán és Méntelken a legkevesebben. A technikus végzettség a városföldi és ménteleki diákok számára volt a legvonzóbb, az ágasházi és kiskunhalasi tanulók említették ezt a legritkábban. A diploma megszerzését a bajai, kalocsai és kiskunhalasi iskolások tűzték ki legnagyobb arányban célul, a városföldiek és orgoványiak maradtak el ebben leginkább. Az egyes települések között 20-30 százalékpontnyi különbség is lehet a szakmunkás végzettség vagy a diploma népszerűségében. Itt a kisebb települések térnek el jobban az átlagtól, a nagyobbak jellemzően kevesebb, 5-10 százalékponttal. (A települések részletes adatait lásd a Függelék F.11. táblázatában.)

2.1.3. Kollégiumi elhelyezés

A szülők mellett a tanulók körében is megvizsgáltuk a kollégiumi elhelyezésről alkotott véleményeket. Körükben is a közömbösnek tekinthető „elfogadnám, ha nincs más” volt a leggyakoribb válasz (38%). Azonban ők sokkal nagyobb arányban jelölték meg

pozitív és negatív érveket, tehát sokkal kevésbé közömbösek a kérdésben, mint szüleik. A függetlenség, a barátokkal való együttlét (23%) és a tanulásban való együttműködés (17%) a legfőbb, kollégium mellett szóló érvek, valamint a fölösleges utazás elkerülése. Az ellenérvek között sokan említik, hogy hiányoznának a szüleik (22%), ezenkívül az egyéb okok között gyakran felmerül az otthon hiánya, az, hogy nem szeretik a társaságot, valamint hogy otthon jobban tudnak tanulni. A kollégiumokról alkotott véleményeket összegzi a 2.1.3.1. ábra.

2.1.3.1. ábra: Tanulók megoszlása aszerint, szívesen laknának-e kollégiumban (százalék)

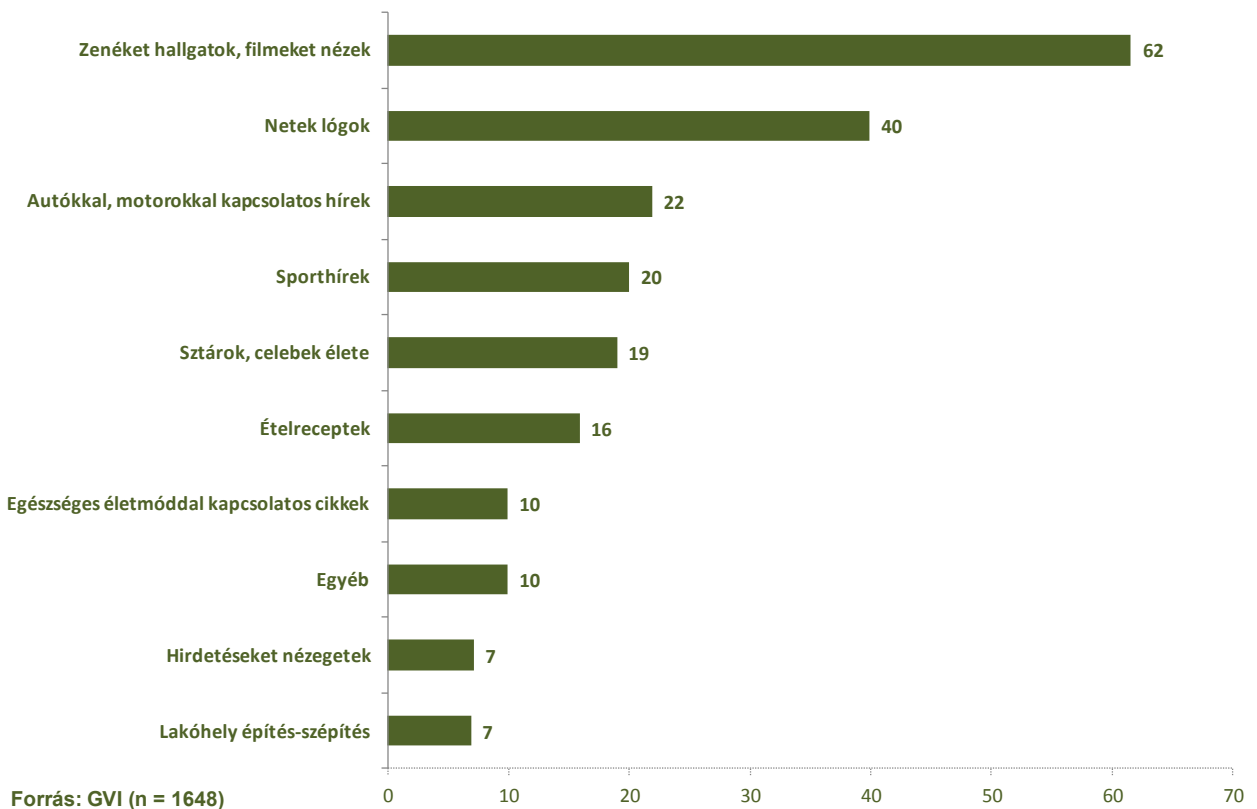
A szülőktől való függetlenséget leginkább a Lestár Péter Egységes Középsiskola, a Kalocsa és Térsége Általános Iskola, valamint a Széchényi István Általános Iskola tanulói tartják fontosnak. A közös tanulás előnyeit a Damjanich János Általános iskola, az Arany János Általános Iskola, a Petőfi Sándor Általános Iskola és a Lukin László Általános Iskola diákjai említették kiemelkedő számban.

2.1.4. Tehetség, érdeklődési kör

A kérdezés a diákok érdeklődési körére is kitért. A legtöbben a zenehallgatást és filmnézést (62%), valamint az internetezést (40%) említették meg. Ezeken kívül sokan

választották, hogy autókról, motorokról olvasnak szívesen (22%), vagy a sporthíreket követik (20%), esetleg a sztárok és celebek életét (19%). Ennél kevesebben vannak, akiket a lakóhelyük építése, berendezése érdekel (7%), vagy pedig receptek (16%), az egészséges életmód (10%), illetve különféle hirdetések (7%). Az érdeklődési területek megoszlását mutatja a 2.1.4.1. ábra.

2.1.4.1. ábra: Tanulók megoszlása aszerint, mely területek érdeklik őket (százalék)

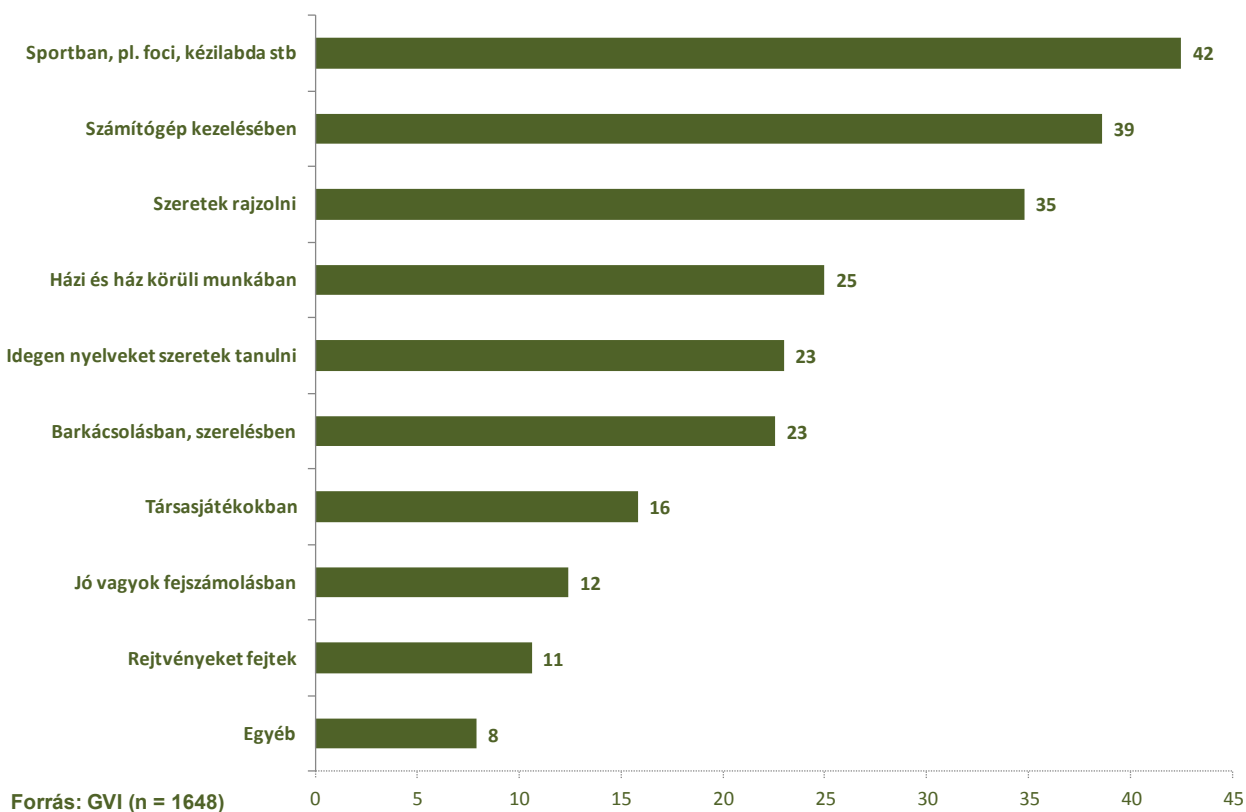

Településenként, iskolánként nem mutatkoznak igazán nagy eltérések abban az értelemben, hogy az érdeklődési körök sorrendje szinte mindenhol ugyanaz. A zene, film, internetezés a legnépszerűbb mindenhol, majd az autók, a sport és a celebek következnek. Az utóbbi három sorrendje már eltérhet, sőt néhol az ételek és a lakberendezés is ezekhez hasonló népszerűségű. A nagyobb településeken a fenti ábrán látható sorrend stabilnak mondható.

A szülőkhöz hasonlóan a gyerekeket is megkérdeztük arról, miben érzik ügyesnek magukat, miben tehetségesek. A legtöbben sportolásban érzik magukat tehetségesnek (42%). A számítógép kezelését 39%-uk említette, a rajzolást 35%, a házimunkát 25%, az idegen nyelvek tanulását és a barkácsolást 23-23%, a társasjátékokat 16%, a fejszámolást 12%, a rejtvényfejtést pedig 11%. A legtöbb készségben a gyerekek 1-2 százalékponttal

kisebb része tartja magát tehetségesnek, mint ahogy a szülők látják őket. Ez alól kivétel a számítógép kezelése, ahol a szülőknek tizenhárom százalékponttal nagyobb része gondolja tehetségesnek gyermekét, mint ahogy a gyerekek látják a helyzetet, valamint az idegen nyelvek tanulása, ahol a két nézőpont közötti különbség hat százalékpont. Ezeket a különbségeket magyarázhatja, hogy a fenti két készség a fiatalabb generáció számára egyre természetesebb, az idősebbek között viszont kevésbé jellemző. Így lehetséges, hogy a gyerekek alulértékelik saját képességeiket, a szülők pedig relatíve túlértékelik gyermekük tudását. A 2.1.4.2. ábra foglalja össze, milyen területeken tartják magukat tehetségesnek a tanulók.

2.1.4.2. ábra: A tanulók készségei saját nézőpontjukból (százalék)

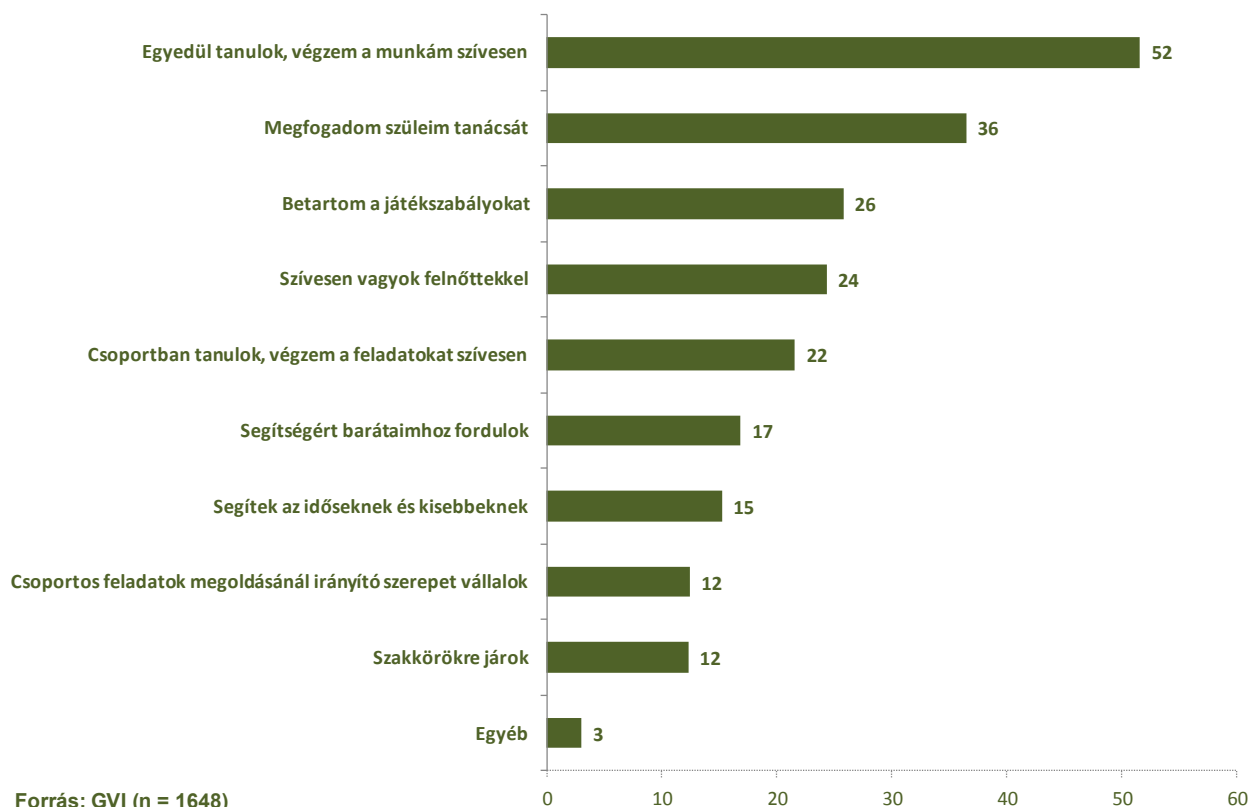

Az egyes településeken 20 százalékponttal is eltérhet egy-egy készség említésének aránya az átlagostól, de ekkora eltérés csak a kis településekre jellemző. A nagyobb településeken az átlag közelében szóródnak az értékek.

2.1.5. Társas kapcsolatok

A kutatás kitért a tanulók társas kapcsolataira, társas viselkedésére is, így információt kaptunk bizonyos társas készségek meglétéről illetve hiányáról, például az együttműködés, az önállóság, a segítségnyújtás és a szabálykövetés tekintetében. A megkérdezett diákok több mint fele önállóan mondható, mivel általában egyedül végzi el feladatait. Sokan említik a szülők tanácsainak és a szabályoknak a követését, emellett sokan töltik idejüket szívesen felnőttek között. Kevesebben vannak, akik a csoportos munkát és a barátaik tanácsait részesítik előnyben. Az adatok alapján azt mondhatjuk, hogy ezek a tulajdonságok a hetedikesek korosztályában még nem alakultak ki véglegesen. Néhány év múlva várhatóan a szabályokhoz és tekintélyhez való kritikus viszony és a hasonló korú közösségbe vetett magasabb bizalom váltja fel a szülői tanácsok és szabályok követését. A felmérésnek erre a részére tehát úgy érdemes gondolni, mint egy kiinduló állapotra. A tanulók mintegy 10-12%-a említette, hogy szívesen segít az időseknek, ennél alig kevesebben vannak, akik szívesen vállalnak vezető szerepet, és körülbelül ugyanennyien vesznek részt iskolai szakkörökön. A diákok társas viselkedésével kapcsolatos jellemzőket foglalja össze a 2.1.5.1. ábra.

2.1.5.1. ábra: Tanulók megoszlása aszerint, milyen tulajdonságokat tartanak jellemzőnek magukra (százalék)

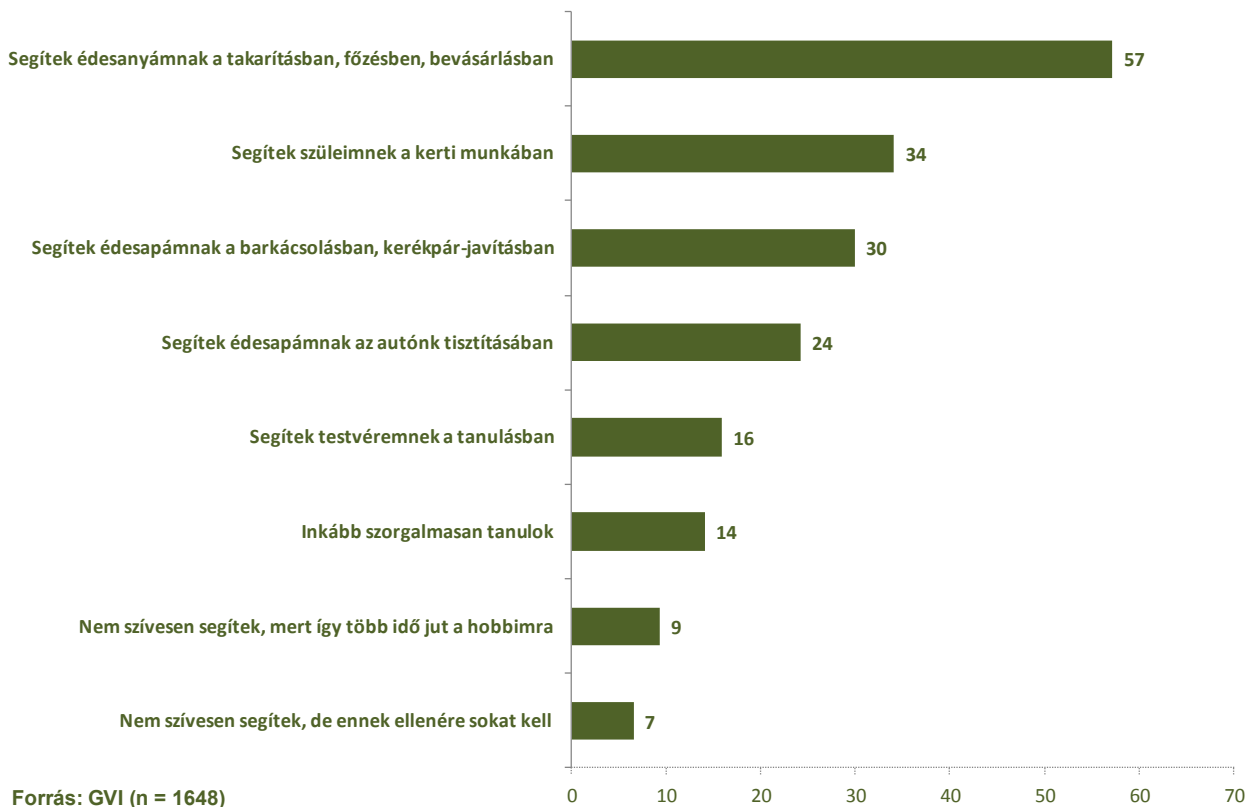

2.1.6. Munkával kapcsolatos tervek

Az alábbiakban a tanulók munkával kapcsolatos elképzeléseit és terveit, szívesen végzett otthoni feladatait és az ezekkel kapcsolatos tapasztalatait vizsgáljuk meg, valamint azt, hogy miben érzik tehetségesnek magukat. Tehát több irányból próbáljuk megközelíteni a munka világával való kapcsolatukat.

A diákok eddigi tapasztalataival kapcsolatban arra tért ki a kérdés, hogy milyen feladatokat végeznek szívesen otthon, miben szoktak segíteni, vagy ha nem szoktak, mire fordítják inkább idejüket. Legtöbbször a takarítást, főzést, bevásárlást említették (57%), majd a kerti munka következett (34%). Ezt a barkácsolásban, kerékpárjavításban nyújtott segítség követte (30%), az autó takarításában 24%-uk, a kisebb testvérének pedig 16%-uk szokott segíteni a tanulásban. Kevesebben vannak, akik valamilyen okból nem tudnak segíteni semmilyen feladatban. Inkább a tanulásra fordítja idejét a gyerekek 14%-a, hobbijára pedig 9%-uk. A tanulók 7%-a számolt be arról, hogy nem szívesen segít, mégis sok feladatot kell elvégeznie. Az otthoni segítségnyújtással kapcsolatos szokásokat foglalja össze a 2.1.6.1. ábra.

2.1.6.1. ábra: Tanulók megoszlása az otthon végzett segítő tevékenységeik szerint (százalék)

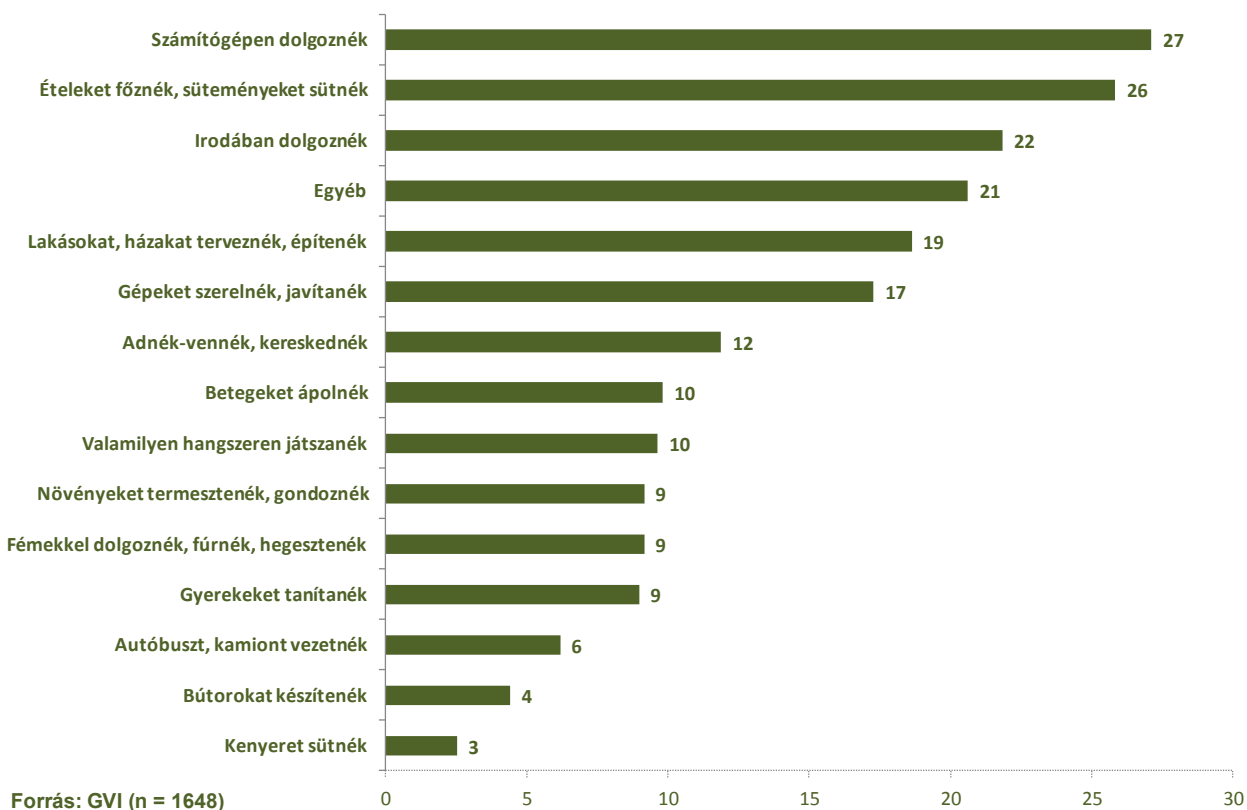

Az adatok szerint nincs nagy területi különbség abban, mely feladatokat említik a gyerekek. Az egyetlen megfigyelhető jellegzetesség, hogy a nagyobb városokban, például Baján nagyobb arányban említik a takarítást, kisebb településeken pedig nagyobb arányban számolnak be kerti munkákról.

A tanulók vágyott jövőbeli foglalkozásával kapcsolatban elmondható, hogy körükben legkívánatosabbak a számítógéppel végzett (27%) és az irodai (22%) munkák. Szintén sokan szeretnének kreatív, gyakorlatias feladatot végezni, mint a sütés, főzés (26%); a lakások, házak tervezése és építése (19%), vagy a gépek szerelése (17%). Az emberekkel való folyamatos kapcsolatot igénylő munkák közül a kereskedelem, adásvétel volt a legnépszerűbb (12%), majd a betegápolás (10%), végül a tanítás (9%) következett. Szintén ennyien (9%) foglalkoznának növényekkel, és a fémekkel való munka is ugyanennyi gyereket érdekel. Hangszereken a gyerekek 10%-a játszana. Kevésbé népszerű az autóbusz- és kamionvezetés (6%), a bútorkészítés (4%) és a pék szakma (3%). A szakmák, foglalkozások iránti érdeklődést mutatja a 2.1.6.2. ábra.

2.1.6.2. ábra: A tanulók megoszlása későbbi foglalkozásukkal kapcsolatos tervei szerint (százalék)

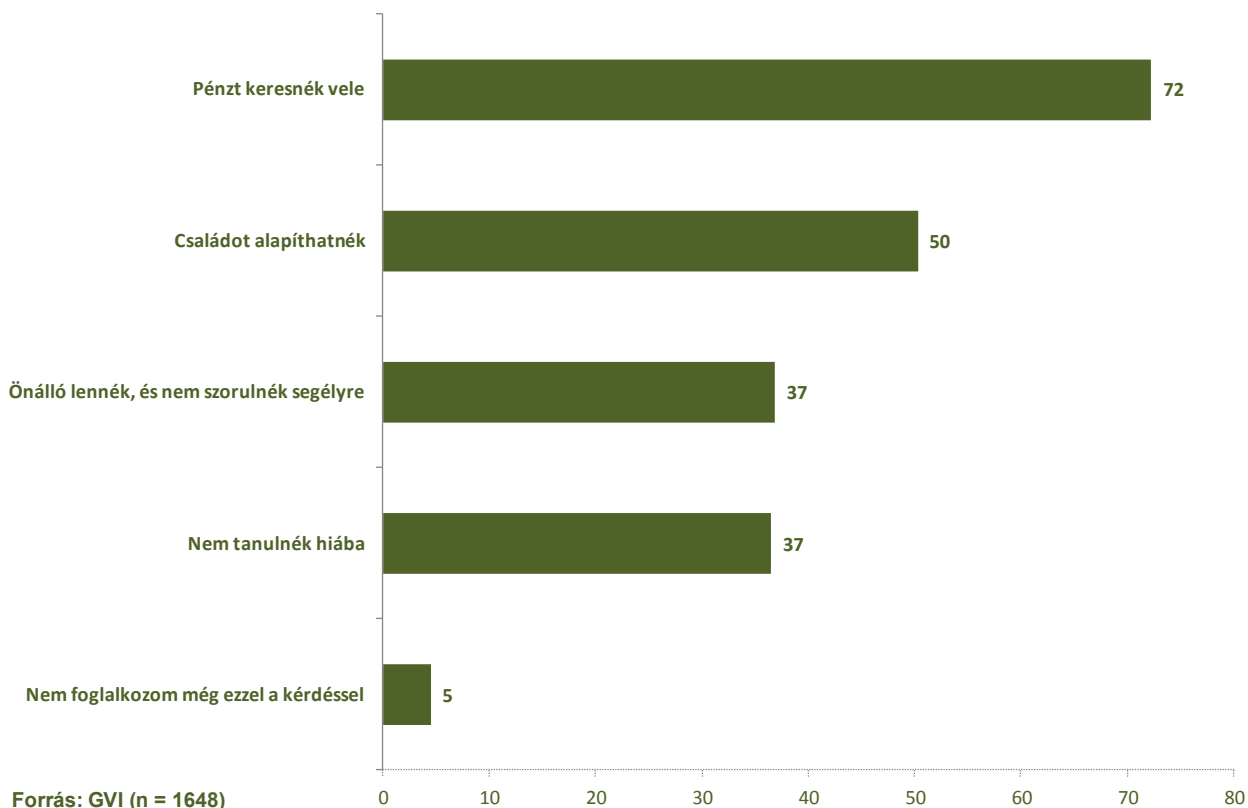

A foglalkozások iránti érdeklődés 10-20 százalékpontos települések közötti eltérést mutat. Gépekkel Lakitelken és Hajóson foglalkoznának relatíve sokan, Kecskeméten kevesen. A fémek megmunkálása Tiszakécskén és Lakitelken a legnépszerűbb, Kecskeméten és Kiskunhalason a legkevésbé. Süteményeket és más ételeket Jakabszálláson és Kiskunhalason készítenének sokan, Baján és Tiszakécskén pedig a legkisebb az érdeklődés ezzel a területtel kapcsolatban. A számítógépen végzett munka a hajósi és kiskunhalasi diákok számára a legvonzóbb, a tiszakécskeiek és kerekegyháziak említették ezt a legritkábban. A bútorok készítését Lakitelken és Jakabszálláson említették sokan, Baján kevesen. A többi foglalkozás iránti érdeklődés nagyjából egyenletesen oszlott el.

A kutatás kitért a diákok munkával, tartós munkavállalással kapcsolatos motivációira is. A legtöbben a pénzkeresést említették (72%), tehát a legtöbbjükéről elmondható, hogy megfelelő, kényelmes életszínvonalat szeretnének biztosítani maguknak. Második leggyakoribb cél, hogy így tegyék lehetővé a családalapítást (50%). További motiváció az önállóság, függetlenség, biztonság elérése (37%) és a tanulásba fektetett energia utólagos igazolása (37%). A gyerekeknek mindössze öt százaléka jelezte, hogy még nem

foglalkozott a kérdéssel. A tanulók munkavállalással elérhető céljait foglalja össze a 2.1.6.3. ábra.

2.1.6.3. ábra: A diákok tartós munkavállalással megvalósítható tervei (százalék)

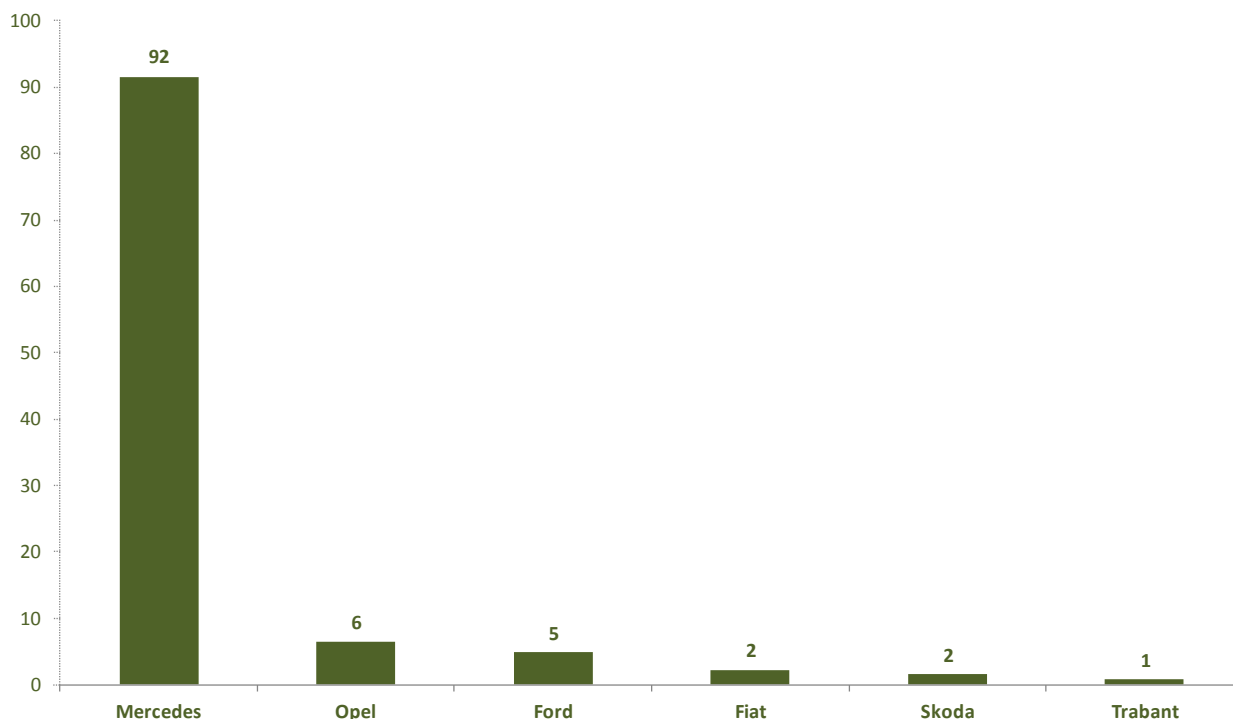

A motiváló tényezők közül a pénzkeresést Hajóson és Kiskunhalason említették nagy arányban, Lajosmizsén, Jakabszálláson és Kerekegyházán relatíve kevesen. Az önállóság szintén a hajósiak számára volt fontos és a jakabszállásiak említették a legritkábban. A családalapítási szándék Baján és Lajosmizsén a legfontosabb a települések közül, a tiszakécskeiek és a kerekegyháziak dolgoznának legkevésbé ezért a célért.

2.1.7. Mercedes

A kérdés részeként a tanulóknak fényképről fel kellett ismerniük egy gépkocsi típusát. A képen egy Mercedes volt látható, melyet a diákok döntő többsége (92%) felismert. Ezen kívül 6%-uk válaszolta, hogy a képen egy Opel látható, 5%-uk a Fordot jelölte meg, 2%-uk a Fiatot, 2%-uk a Skodát és 1%-uk a Trabantot. A válaszok megoszlását mutatja a 2.1.7.1. ábra.

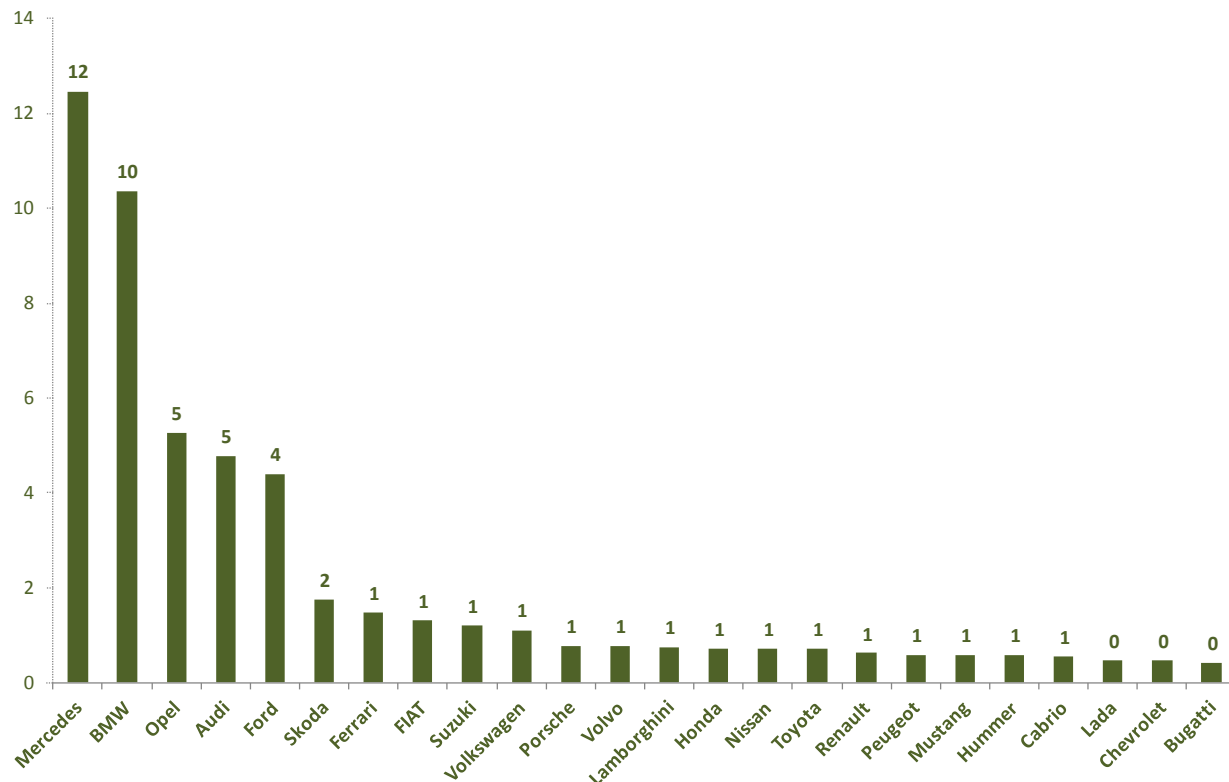
2.1.7.1. ábra: Az autótípus-felismerés eredményei (százalék)

Forrás: GVI (n = 1648)

A tanulókat arról is megkérdezték, hogy milyen típusú gépkocsit szeretnének maguknak. A leggyakrabban a Mercedes, a BMW, az Opel, az Audi, a Ford, a Skoda és a Ferrari márkákat említették. Körülbelül 7% volt azoknak az aránya, akik nem szeretnének autót és 4% azoknak az aránya, akik nem adtak meg konkrét márkát, vagy nem válaszoltak. A megemlített márkák arányát mutatja a 2.1.7.2. ábra.

2.1.7.2. ábra: A különböző autómárkák említésének megoszlása (százalék)

Forrás: GVI (n = 1648)

Forrás: GVI, Textplore²

² A Textplore a GVI által fejlesztett online tartalom- és szövegelemző szoftver, melynek célja, hogy online módon lehetővé tegye az interneten megtalálható dokumentumok (például folyóiratok cikkei, újságcikkek, kutatóműhelyek tanulmányai) és a felhasználók saját dokumentumainak szövegelemzését. Elérhető a <http://textplore.org> címen.

2.2. A tanulói profilok elemzése

Az alábbiakban mélyebben is megvizsgáljuk, hogy a különböző pszichológiai tényezők, valamint a tanulók családi háttere milyen módon befolyásolja a fiatalok pályaválasztási döntéseit. Az elemzéshez ún. tanulói profilokat alakítottunk ki. Ezek olyan tágabb kategóriákat jelentenek, melyeket az érdeklődési kör, a tanulással és a munkával kapcsolatos attitűd, a pszichológiai alapjellemezők és a jövőről alkotott elképzelések alapján állítottunk össze. A különböző profilokat indexek segítségével számszerűsítettük, ezek: Önállóság-index, Szorgalom-index, Szabadidő-index, Gépipar-index és Diploma-index. Az Önállóság-index a gyermek szüleitől való önállóságát és az önálló feladatvégzéshez kapcsolódó képességeit méri. A Szorgalom-index az iskolai feladatok, az otthoni tanulás az esetleges különórák, szakkörök kapcsán tanúsított szorgalomra vonatkozik. A Szabadidő-index azt méri, hogy mennyire szerepelnek a diák életének középpontjában a hobbik és a szabadidős tevékenységek. A Gépipar-index a gépipari és a fémipari szakmunkák iránt tanúsított érdeklődést méri. Végül a Diploma-index a felsőfokú tanulmányok iránti vonzódást mutatja.

A fenti indexek olyan összetett mutatószámok, melyek egy-egy tanuló esetében több különböző, egymástól független kérdésre adott válaszokból jönnek létre. Az egyes indexek létrehozásakor a válaszokat úgy kódoltuk, hogy az adott tanuló 1-es értéket kapott, ha említette a válaszlehetőséget és 0 értéket, ha nem említette. Ezután kiválasztottuk a kérdőív adott témakörbe tartozó válaszlehetőségeit³, ezek értékeit tanulónként összeadtuk és az így kapott összeget (a jobb érthetőség és összehasonlíthatóság érdekében) 100-as skálára vetítettük. Ezáltal olyan indexszámokat kaptunk, melyek azt mutatják, hogy a lehetséges válaszlehetőségekből keveset, vagy sokat jelölt meg az adott tanuló. Az indexek így jól értelmezhetőek: minél több odavágó válaszlehetőséget jelölt meg a tanuló, annál nagyobb értéket vesz fel az index, pl. a 60-as értékű Önállóság-indexszel jellemezhető tanuló önállóbbnak tekinthető, mint akinél ez az érték 20.

Elsőként tekintsük át az öt index legfontosabb statisztikai jellemzőit (lásd a 2.2.1. táblázatot). A 100-as skálára vetített indexszámok mindegyikénél a 0 érték jelenti a minimumot, ami azt jelenti, hogy mindegyik esetében volt olyan tanuló a mintában, aki az adott indexbe beleszámító válaszlehetőségek közül egyiket sem jelölte meg. A maximumot a Diploma-index kivételével (ahol 83 ez érték) minden index 100-nál veszi fel, tehát egy kivételével mindegyik esetében akadt olyan tanuló, aki minden, az indexbe beleszámító válaszlehetőséget megjelölt. A legmagasabb átlagértéket az Önállóság-index (30,6) és a Szabadidő-index (27,3) esetében mértük, a legalacsonyabbat pedig a Szorgalom-index esetében (14,9). Ez azt jelenti, hogy a megkérdezett tanulók átlagosan több önállóságra, illetve szabadidő-centrikusságra utaló választ adtak, az iskolai szorgalomra vonatkozó válaszok pedig viszonylag ritkán fordultak elő. A legnagyobb szórást⁴ a Gépipar-index esetében, a legkisebbet pedig a Diploma-index esetében mértük.

³ Az indexek alapjául szolgáló válaszlehetőségek felsorolását lásd az indexek tartalmánál

⁴ Szórás: az átlagtól való átlagos eltérés

2.2.1. táblázat: Az indexszámok legfontosabb összefoglaló statisztikai mutatói

	Esetszám	Minimum	Maximum	Átlag	Szórás
Önállóság-index	1648	0	100	30,6	19,0
Szorgalom-index	1648	0	100	14,9	19,0
Szabadidő-index	1648	0	100	27,3	19,5
Gépipar-index	1648	0	100	20,8	25,6
Diploma-index	1648	0	83	19,5	17,6

Az egyes indexek egymással való kapcsolatát egyszerű korrelációs mutatókkal⁵ vizsgáltuk meg. Két kivétellel minden korrelációs együttható statisztikailag szignifikáns, azaz feltételezhetjük, hogy az összefüggést nem a véletlen okozza.

A 2.2.2. táblázatból látható, hogy a legerősebb pozitív kapcsolat (0,245) a Szorgalom-index és a Diploma-index között áll fenn, azaz elmondható, hogy a felsőfokú végzettséget tervezők átlagosan szorgalmasabbak, mint a többi tanuló. Ugyancsak viszonylag erős összefüggést mutat a Szabadidő-index és a Diploma-index (0,212): e szerint a diplomára vágyók szabadidejükre is jelentős figyelmet fordítanak. Gyengébb, de pozitív kapcsolatot találtunk a felsőfokú végzettség tervezése és az önállóság között (0,163), illetve a szabadidős tevékenységek és az önállóság között (0,153). A szorgalom és az önállóság között igen gyenge, de pozitív kapcsolat (0,095) áll fenn. A legerősebb negatív kapcsolatot a diplomaszerezés és a gépipari érdeklődés között tapasztaltuk (-0,269), ami azt jelzi, hogy a megkérdezett fiatalok viszonylag stabil preferenciákkal rendelkeznek, tehát a szakképzettség megszerzése és a felsőfokú tanulmányok között a többség már egyértelműen döntött. Emellett a gépipari érdeklődés igen ritkán jár együtt a szabadidős tevékenységek középpontba helyezésével, ahogy a negatív korrelációs együtthatóból láthatjuk (-0,252). Általánosságban elmondható, hogy a gépipari érdeklődés inkább a kevésbé szorgalmas tanulókra jellemző, de a negatív érték viszonylag alacsony (-0,153), ezért az összefüggés nem mondható szorosnak, azaz sok kivételt is találunk a mintában.

⁵ Az ún. Pearson-féle korrelációs együttható -1 és +1 közötti szám. A +1-es érték esetében a két változó között tökéletes lineáris kapcsolat (korreláció) áll fenn, a -1-es érték pedig a tökéletes negatív korrelációt jelöli. A kettő közötti értékek a – pozitív vagy negatív – összefüggés erősségét jelölik: minél közelebb van az érték +1-hez vagy -1-hez, annál erősebb az összefüggés. A 0 érték esetében nem beszélhetünk a két változó között fennálló lineáris összefüggésről.

2.2.2. táblázat: Pearson-féle páronkénti korrelációs együtthatók az indexek között

	Önállóság- index	Szorgalom- index	Szabadidő- index	Gépipar- index	Diploma- index
Önállóság-index	-	0,095	0,153	-0,044	0,163
Szorgalom-index		-	0,031	-0,153	0,245
Szabadidő-index			-	-0,252	0,212
Gépipar-index				-	-0,269
Diploma-index					-

Megjegyzés: a félkövérrel jelzett eredmények 0,01-os szignifikancia-szinten statisztikailag szignifikánsnak tekinthetők

A következőkben az öt különböző tanulói profil tartalmát és a különböző egyéb kérdésekkel való összefüggéseit ismertetjük.⁶

2.2.1. Az Önállóság-index

Minél magasabb az önállóság-index értéke egy megkérdezett tanulónál, annál önállóbbnak tekinthető.

Az Önállóság-index tartalma:

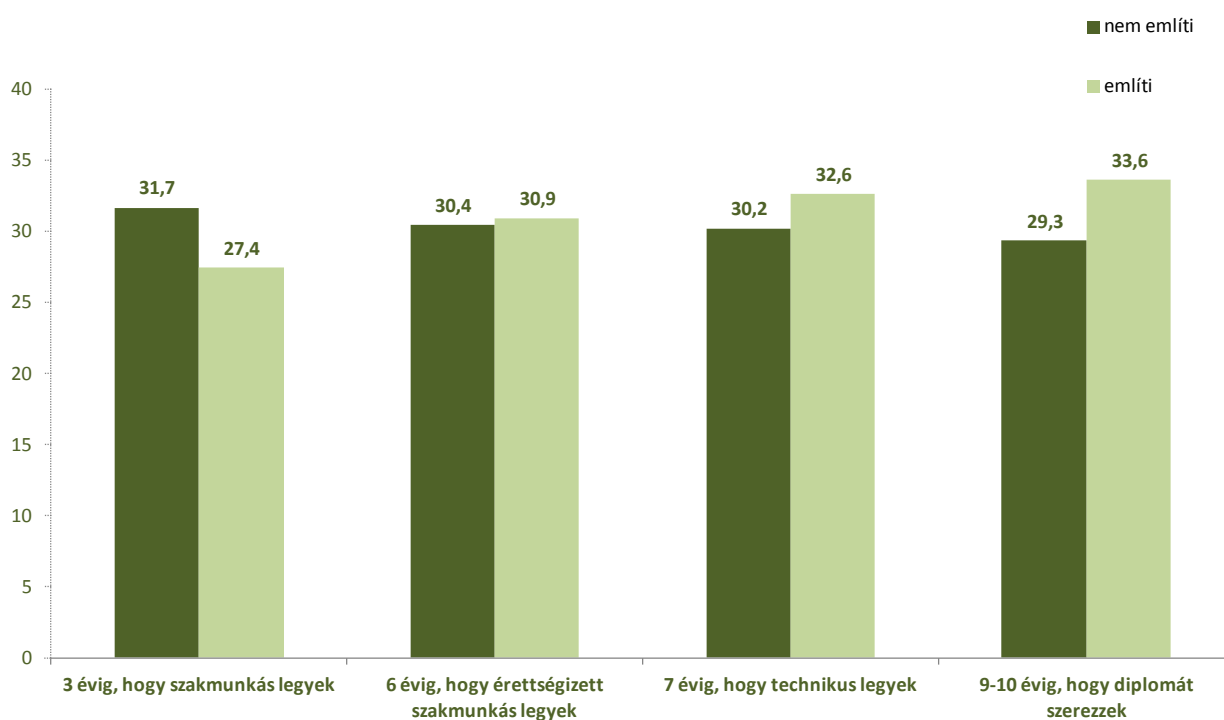
- szívesen laknék kollégiumban, mert ott együtt lehetek a barátaimmal és függetlenebb lehetek a szüleimtől
- egyedül szeretek tanulni, a munkámat elvégezni
- a csoportos feladatok megoldásánál irányítani szeretek
- segítek az időseknek és a kisebbeknek
- szeretném, ha felnőttként tartós munkám, biztos munkahelyem lenne, mert önálló lennék, és nem szorulnék segélyre
- szüleim, gondviselőim tanácsai a továbbtanulásról: rám bízják a választást

⁶ Mivel a kérdőív kérdéseinél több válaszlehetőséget is megjelölhettek a tanulók, az alfejezet minden ábráján feltüntetjük azon tanulók átlagértékeit, akik említették az adott válaszlehetőséget és azokét is, akik nem

A 2.2.1.1. ábrán látható, hogy a válaszadókról elmondható, hogy átlagosan minél tovább szeretnének továbbtanulni, annál magasabb fokú önállóságról adtak tanúbizonyságot. Az Önállóság-index értéke a felsőfokú tanulmányokat tervezők között a legmagasabb (közel 34), a szakmunkásnak készülők között pedig a legalacsonyabb (27,4).

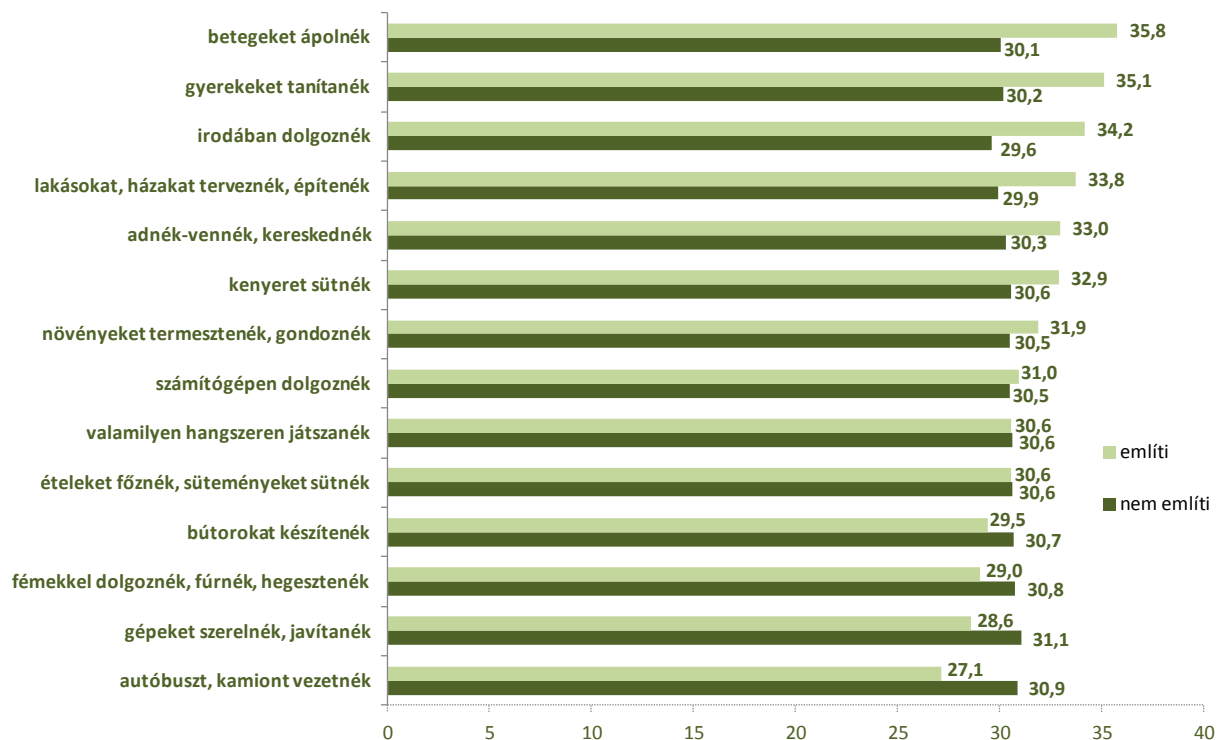
2.2.1.1. ábra: Az Önállóság-index átlagpontszámai a tanulók továbbtanulási terve szerint

Forrás: GVI (n = 1648)

Azok a gyerekek, akik nagyobb értéket kaptak az Önállóság-index számításakor, nagyobb gyakorisággal választanak magasabb iskolai végzettséghez köthető, szellemi foglalkozásokat (lásd a 2.2.1.2. ábrát). A legönállóbbak betegápolással, oktatással, irodai munkával, tervezéssel szeretnék foglalkozni. Ennél alacsonyabb fokú önállóságot mutattunk ki azok körében, akik kereskedők, pékek, mezőgazdasági foglalkozásúak, zenészek, illetve cukrászok szeretnék lenni. A legalacsonyabb fokú önállóságot azok a gyerekek mutatták, akik asztalosok, gépészek, fémipari foglalkozásúak, illetve gépjármű-vezetők szeretnék lenni. Ez az összefüggés logikus abban a tekintetben, hogy a szellemi munkához a legtöbb esetben magasabb fokú önállóság szükséges, mint a fizikai, szakképzettséget igénylő munkához.

2.2.1.2. ábra: Az Önállóság-index átlagpontszámai a tanulók foglalkozási tervei szerint

Forrás: GVI (n = 1648)

2.2.2. A Szorgalom-index

A Szorgalom-index a tanulásban, iskolai feladatok megoldásában, az órákra való otthoni felkészülésben mutatott szorgalom mutatószáma.

A Szorgalom-index tartalma:

- szívesen laknék kollégiumban, mert a társaim segíthetnek a tanulásban
- örömmel segítek testvéremnek a tanulásban
- szorgalmasan tanulok
- iskolai szakkörbe járok

A 2.2.2.1. ábrán látható, hogy minél hosszabb távú továbbtanulást tervez a megkérdezett tanuló, annál magasabb értéket mutat a Szorgalom-index: a szakmunkásnak készülő tanulók átlagos szorgalom-indexe 10,5, az érettségizett szakmunkásnak készülő között 14,1, a technikusi pályát tervezők csoportjában 16,8, a felsőfokú tanulmányokat tervezők között pedig kiemelkedően magas: 21,8.

2.2.2.1. ábra: A Szorgalom-index átlagpontszámái a tanulók továbbtanulási tervei szerint

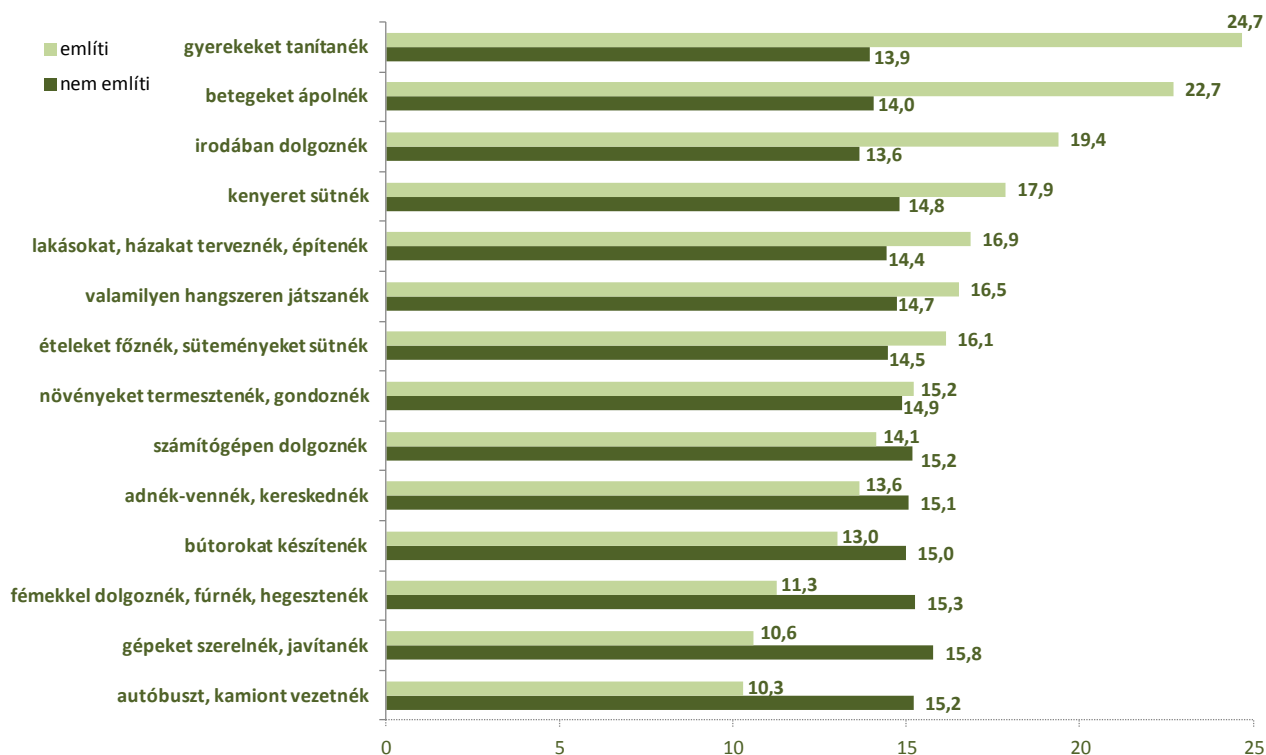

Forrás: GVI (n = 1648)

A 2.2.2.2. ábrán látható, hogy a magasabb iskolai végzettséghez köthető, szellemi foglalkozások inkább azokat a gyermekeket vonzzák, akik magasabb Szorgalom-indexszel jellemezhetőek. A szorgalmasabbnak feltételezhető tanulók között többen vannak, akik tanárként, ápolóként, irodai alkalmazottként, építészként tervezik jövőjüket (kivétel: a pékeknek készülő viszonylag magas pontszáma), míg a szakács, cukrász, mezőgazdasági foglalkozás szakmát megjelölők között alacsonyabb értékeket mértünk. A legkevésbé szorgalmasan tanulók közül a legtöbben asztalosnak, gépésznek, fémipari foglalkozásúnak (tehát klasszikus értelemben vett szakmunkásnak), valamint gépjármű-vezetőnek készülnek.

A fenti jelenség több irányú összefüggést is takarhat. Egyrészt lehetséges, hogy azok a gyerekek, akik (akár családi nyomásra, akár saját érdeklődésüktől vezérelve) szellemi munkát szeretnének végezni, tudják, hogy ennek eléréséhez többet kell tanulni, és ezért már általános iskolás korukban több energiát fektetnek tanulmányaikba, mint azok, akik kétkézi munkát szeretnének végezni. Másrészt az is lehetséges, hogy a természetüknél fogva szorgalmasabb diákok számára jobban látható és elérhető cél a szellemi munka, mert tanáraik és szüleik gyakrabban jelzik nekik, hogy „többre hivatottak” a fizikai munkánál.

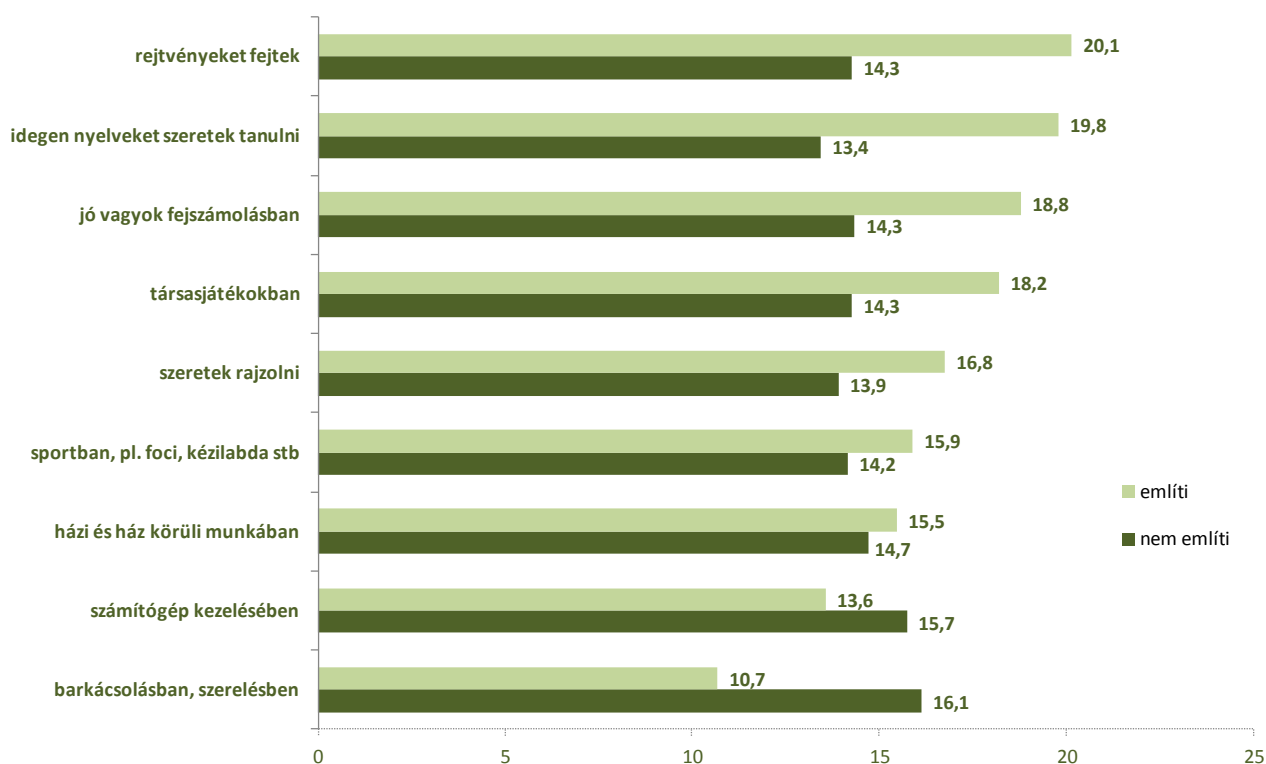
2.2.2.2. ábra: A Szorgalom-index átlagpontszámái a tanulók foglalkozási tervei szerint

Forrás: GVI (n = 1648)

A 2.2.2.3. ábrán látható, hogy azok a gyerekek mondhatóak átlagosan szorgalmasabbaknak, akik valamilyen szellemi tevékenységben – rejtvényfejtés, nyelvtanulás, fejszámolás – érzik tehetségesnek magukat. A rajzban és sportban tehetséges fiatalok iskolai szorgalma átlagosan közepesnek mondható, a legalacsonyabb átlagos Szorgalom-indexet pedig azok körében mértük, akik a házimunkában, számítógépkezelésben, illetve barkácsolásban és szerelésben érzik tehetségesnek magukat. Ez az eredmény összhangban áll a korábbiakkal: a szellemi munkára fogékony gyerekek átlagosan szorgalmasabban tanulnak, mint a szakmunkásnak készüők.

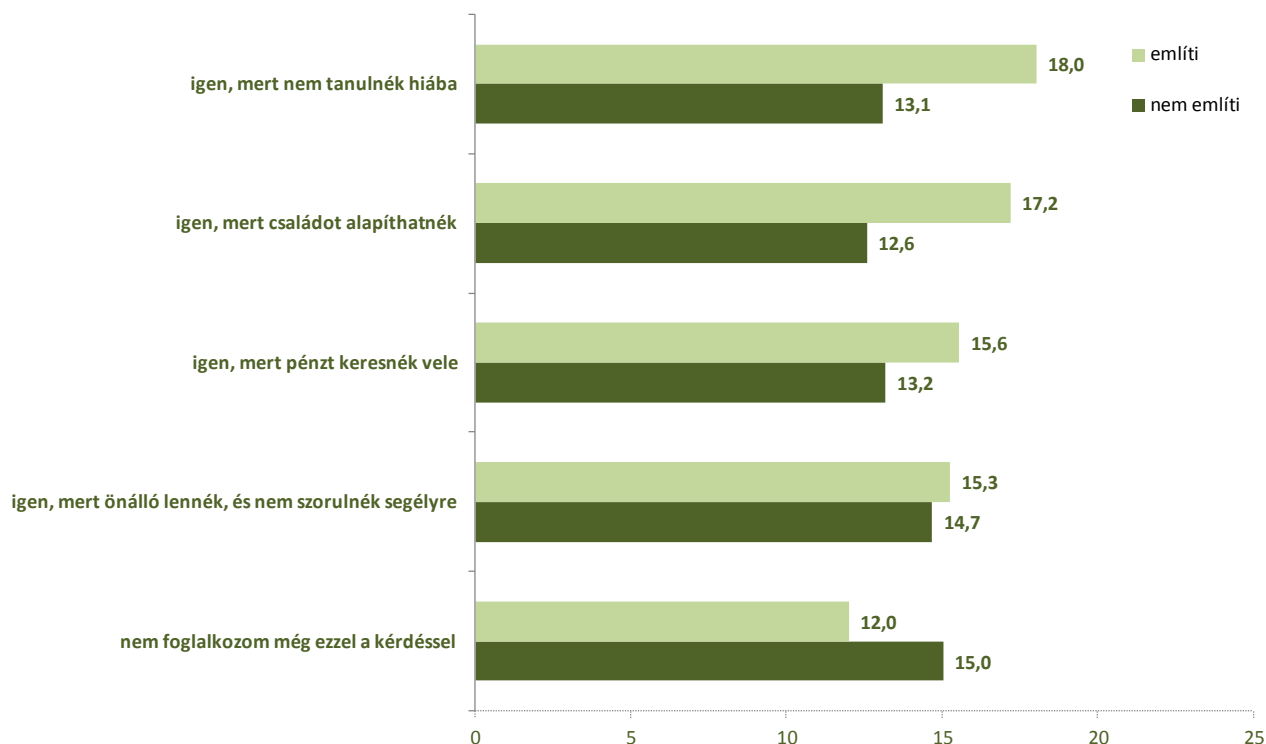
2.2.2.3. ábra: A Szorgalom-index átlagpontszámai aszerint, hogy a tanuló miben érzi tehetségesnek magát

Forrás: GVI (n = 1648)

Azt is megvizsgáltuk, hogy milyen átlagos Szorgalom-indexszel jellemezhetőek a tanulók aszerint, hogy milyen választ adtak arra a kérdésre, hogy szeretnék-e, ha felnőttként tartós munkájuk, biztos munkahelyük lenne. A 2.2.2.4. ábrán látható, hogy a legmagasabb átlagos szorgalom azokra jellemző, akik azért vágnak biztos munkahelyre, hogy megtérüljön a tanulásba fektetett – a többi tanulóhoz képest több – idejük, energiájuk. Ennél alacsonyabb Szorgalom-indexet mértünk azok között, akik családalapításban gondolkodnak, illetve a pénzkeresés által motiváltak körében. A legalacsonyabb pontszámot azok között tapasztaltuk, akik még nem foglalkoznak a munka világát illető kérdésekkel – őket úgy jellemezhetjük, mint akik a többiekénél kevésbé tudatosan készülnek a felnőtt életre.

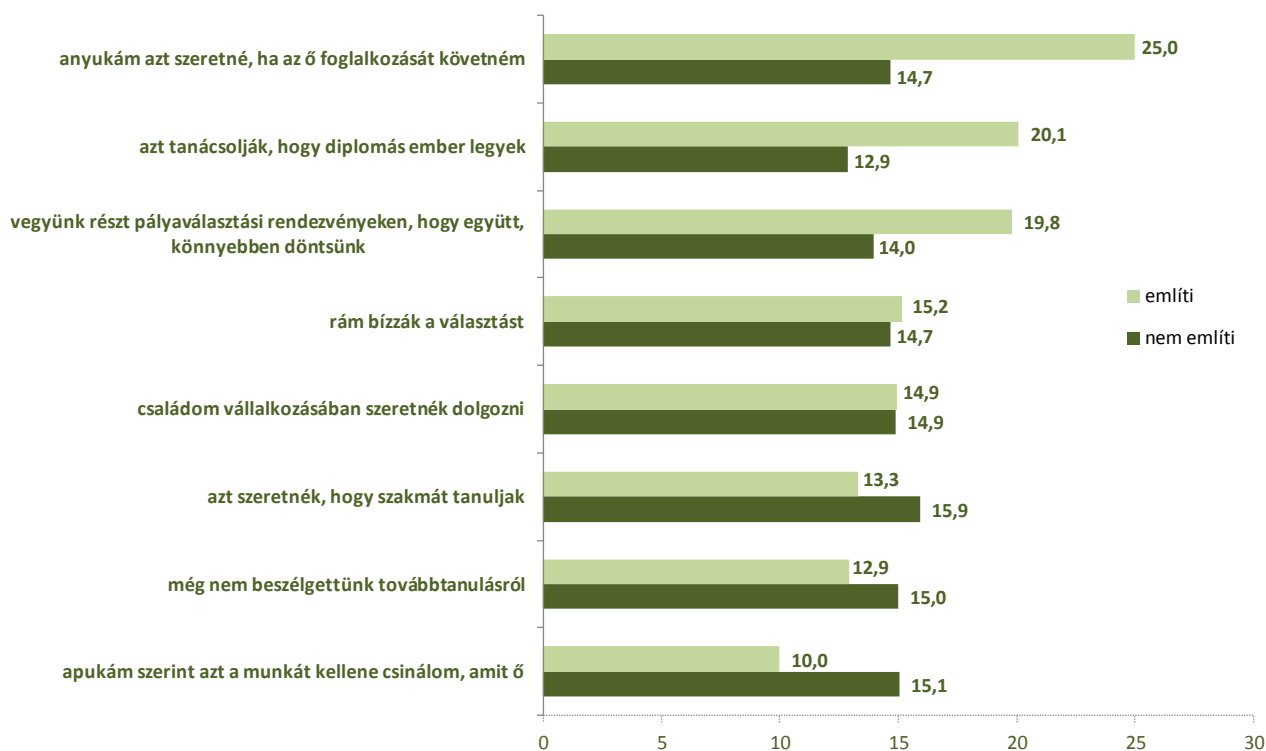
2.2.2.4. ábra: A Szorgalom-index átlagpontszámai a tanulók tartós munkavállalással megvalósítható terveit szerint

Forrás: GVI (n = 1648)

A kutatás a szülők, illetve gondviselők továbbtanulást illető tanácsait is körbejárta. A 2.2.2.5. ábrán látható, hogy a legmagasabb Szorgalom-indexszel jellemezhető tanulók körében igen gyakori, hogy édesanyja szeretné, ha az ő foglalkozását követné gyermeke. Emellett a szorgalmas gyerekeknek gyakran tanácsolják a diploma megszerzését is, valamint a pályaválasztási rendezvényeken való részvételt. A kevésbé szorgalmas gyerekek között gyakori, hogy családi vállalkozásban terveznek dolgozni, valamint az is, hogy szüleik szerint szakmát kellene tanulniuk. A legalacsonyabb indexszel bíró csoportban általában még nem került szóba a továbbtanulás, illetve a gyermek édesapja azt szeretné, hogy gyermeke az ő szakmáját vigye tovább.

2.2.2.5. ábra: A Szorgalom-index átlagpontszámai a tanulók szüleinek továbbtanulással kapcsolatos tanácsai szerint

Forrás: GVI (n = 1648)

2.2.3. A Szabadidő-index

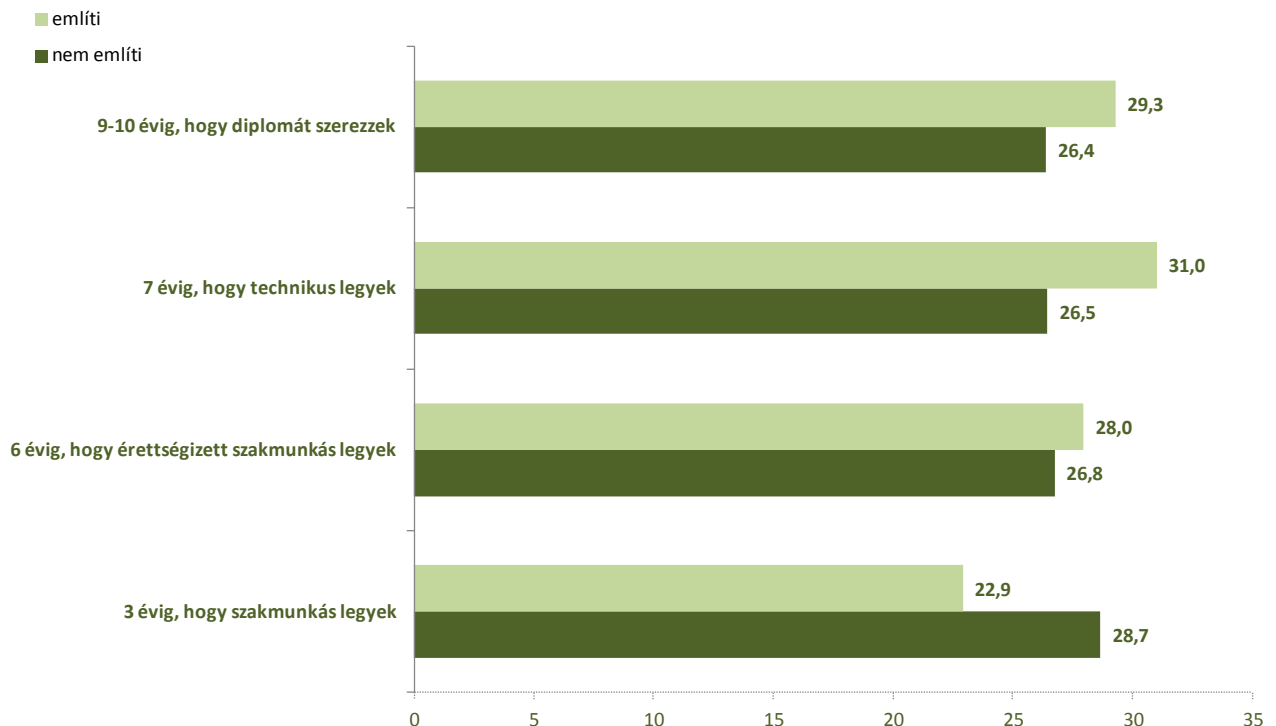
A Szabadidő-index azon tanulók körében magas, akik igen fontosnak tartják hobbijukat, illetve a különböző szabadidős tevékenységekre jelentős energiát fordítanak.

A Szabadidő-index tartalma:

- a neten lógok
- sztárok, celebek életéről szóló dolgok érdekelnek
- zenéket hallgatok, filmeket nézek, töltök le
- nem szívesen segítek, mert így több idő jut a hobbimra
- nem szívesen segítek, de ennek ellenére sokat kell

A 2.2.3.1. ábrán láthatjuk, hogy a Szabadidő-index azon tanulók körében a legmagasabb, akik technikus végzettségre vágnak és a legalacsonyabb azok között, akik szakmunkásnak készülnek.

2.2.3.1. ábra: A Szabadidő-index átlagpontszámai a tanulók továbbtanulási tervei szerint

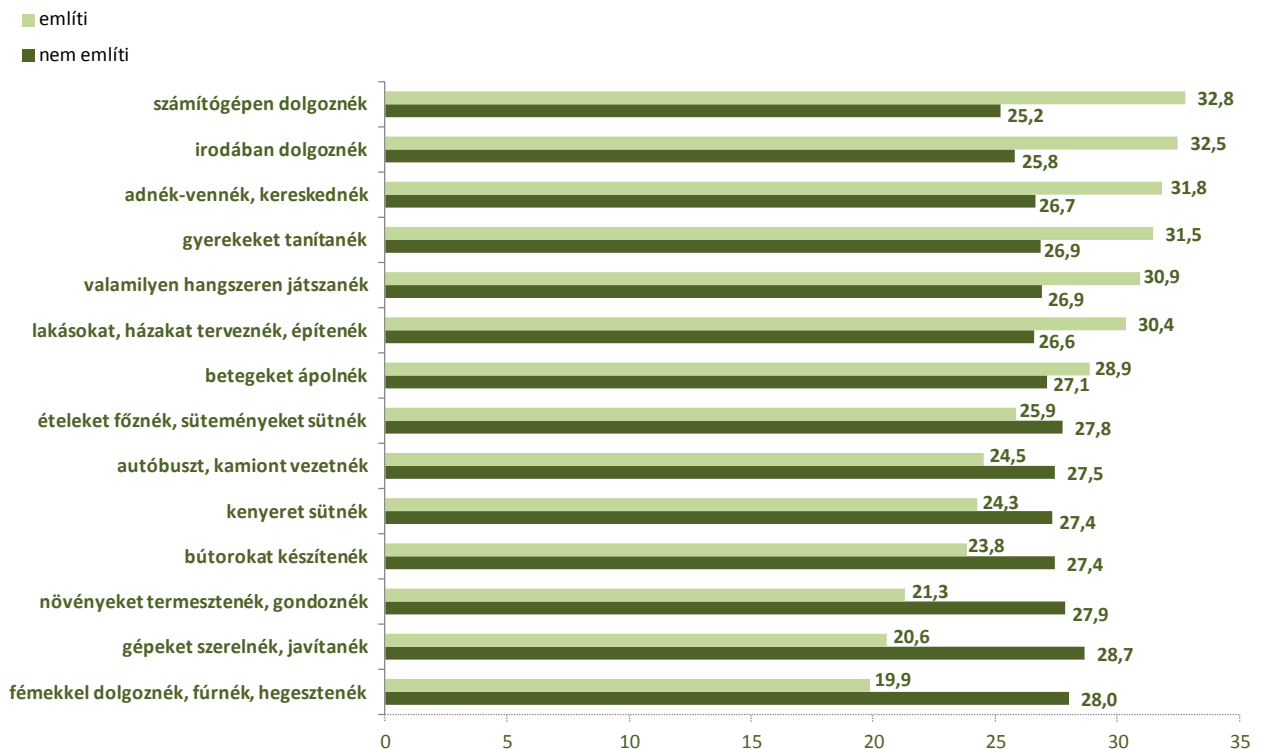

Forrás: GVI (n = 1648)

Az indexértékeket a foglalkozási tervek szerint is megvizsgáltuk. Az eredmények szerint azok körében a legmagasabb a Szabadidő-index értéke, akik számítógépes, irodai munkára vágnak, illetve kereskedőnek készülnek. A legalacsonyabb pontszámot azok között mértük, akik a gépipari és fémipari szakmák iránt érdeklődnek (lásd a 2.2.3.2. ábrát).

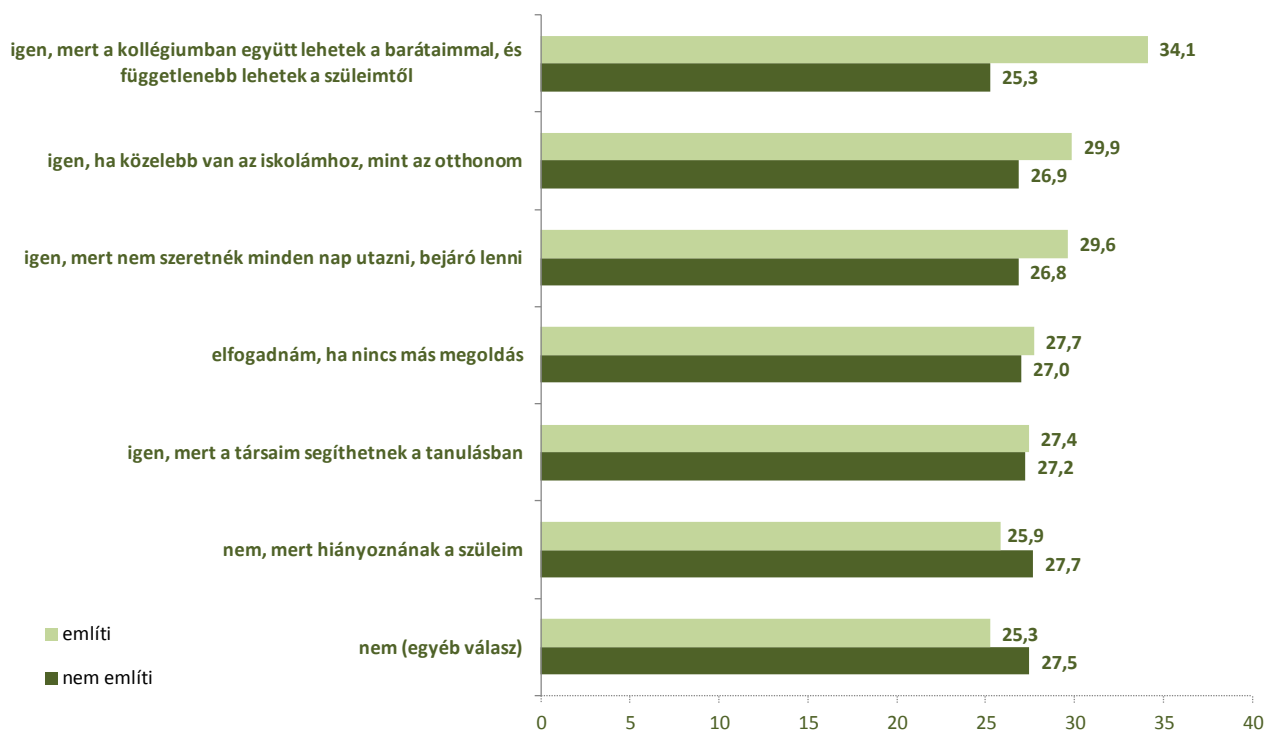
2.2.3.2. ábra: A Szabadidő-index átlagpontszámai a tanulók foglalkozási tervei szerint

Forrás: GVI (n = 1648)

A 2.2.3.3. ábrán látható, hogy a szabadidős tevékenységeket a leginkább középpontba helyező tanulók leginkább azért laknának szívesen kollégiumban, mert ott együtt lehetnek a barátaikkal és függetlenebbek lehetnek a szüleiktől. Emellett a kevesebb utazást is fontos előnyként említették. Az alacsony Szabadidő-indexszel rendelkezők leggyakrabban azt jelezték, hogy nem szívesen laknának kollégiumban.

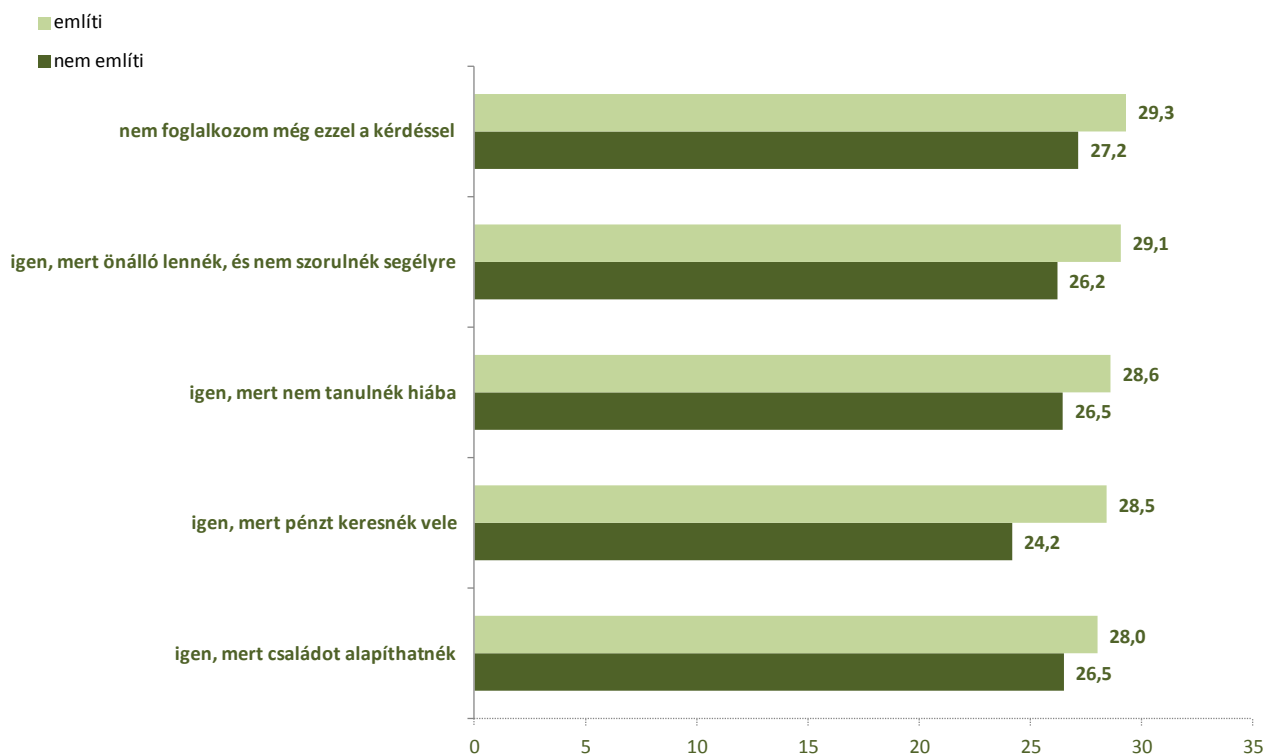
2.2.3.3. ábra: A Szabadidő-index átlagpontszámai a tanulók kollégiumi elhelyezéssel kapcsolatos véleménye szerint

Forrás: GVI (n = 1648)

A felnőttkori tartós munkára, biztos munkahelyre vonatkozó kérdésre adott válaszok tekintetében az átlagos Szabadidő-index nem mutatott különösebb eltérést, minden csoportban 28-29 pont körül ingadozott (lásd a 2.2.3.4. ábrát).

2.2.3.4. ábra: A Szabadidő-index átlagpontszámai a tanulók tartós munkavállalással megvalósítható terveit szerint

Forrás: GVI (n = 1648)

2.2.4. A Gépipar/fémipar-index

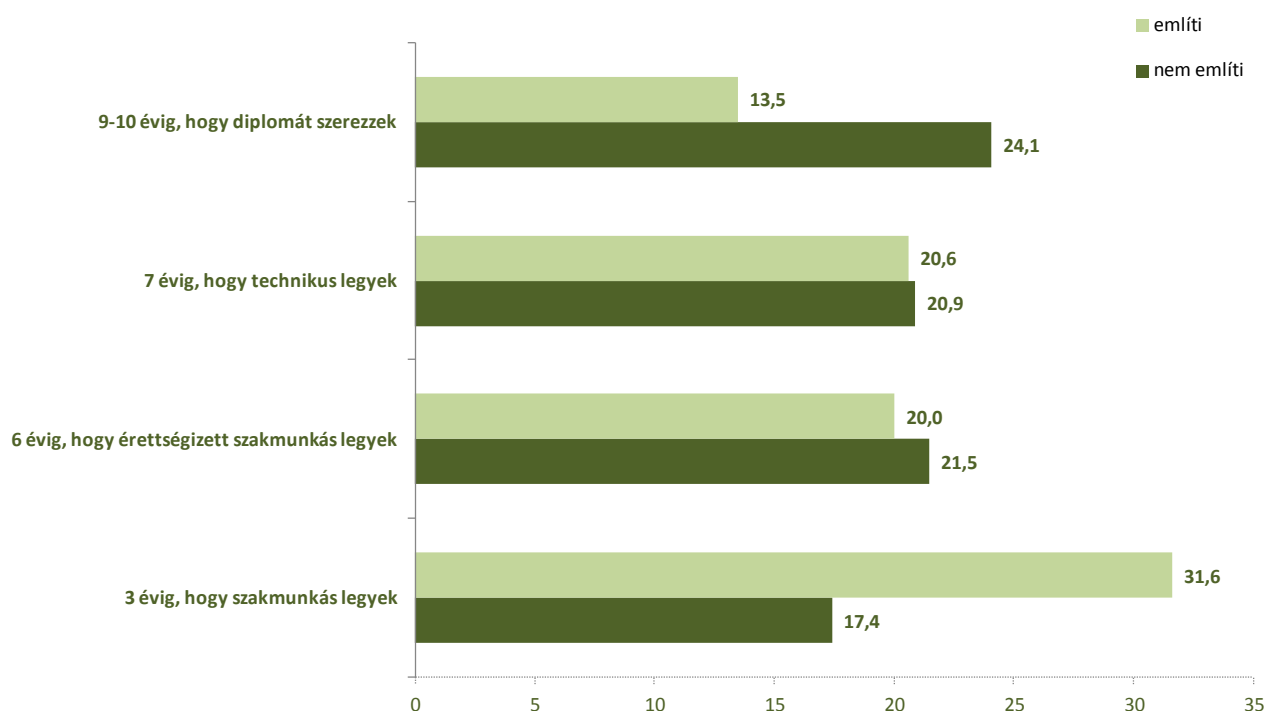
A Gépipar/fémipar-index azon tanulók körében magas, akiknek érdeklődése elsősorban a gépipari, illetve fémipari foglalkozások felé irányul.

A Gépipar/fémipar-index tartalma:

- autókkal, motorokkal kapcsolatos cikkek, hírek érdekelnek
- gépeket szerelnék, javítanék
- fémekkel dolgoznék, fűrnék, hegesztenék
- örömmel segítek édesapámnak a barkácsolásban, kerékpár-javításban
- örömmel segítek édesapámnak az autónk tisztításában
- ügyes vagyok a barkácsolásban, szerelésben

A 2.2.4.1. ábrán látható, hogy a Gépipar/fémipar-index azon tanulók között a legmagasabb, akik 3 éves szakképzésben szeretnének részt venni az általános iskola után. Az index azok körében a legalacsonyabb, akik diplomát szeretnének szerezni.

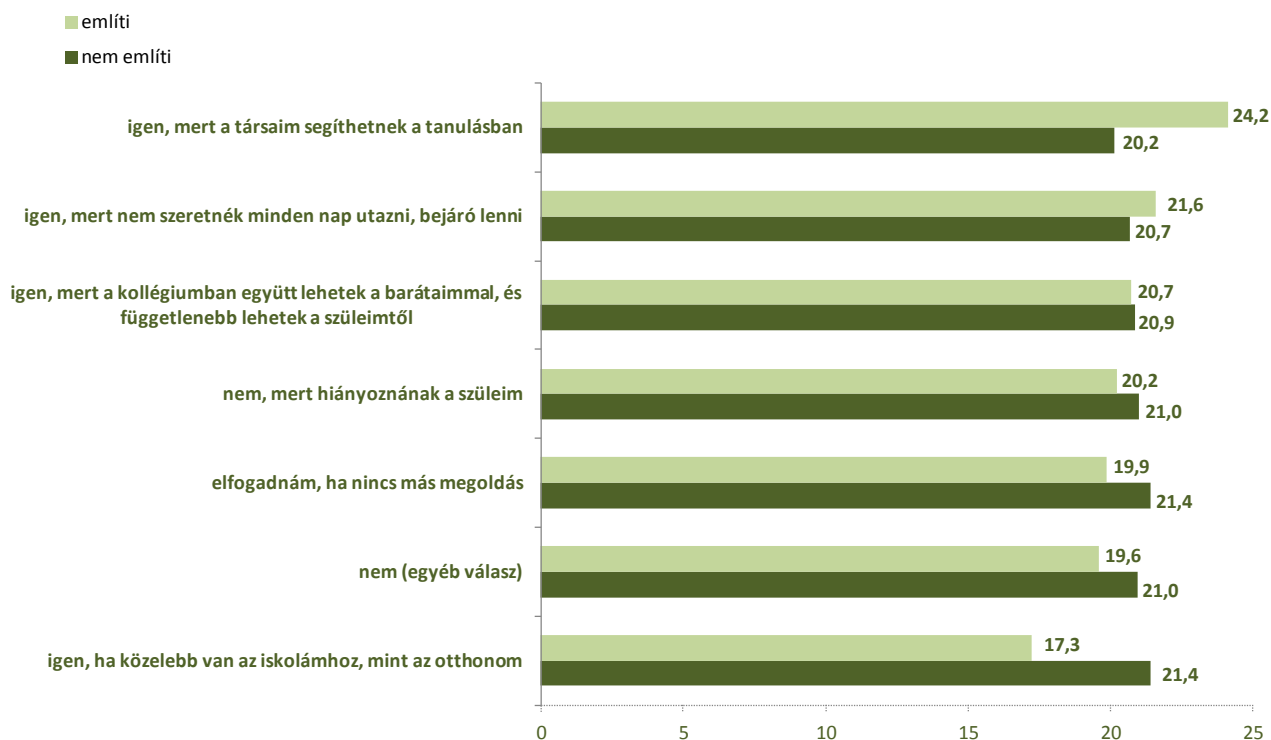
2.2.4.1. ábra: A Gépipar/fémipar-index átlagpontszámai a tanulók továbbtanulási tervei szerint

Forrás: GVI (n = 1648)

A kollégiumi elhelyezést vizsgálva az adatok azt mutatják, hogy a magas gépipari/fémipari érdeklődéssel jellemezhető tanulók közül a legtöbben azért laknának szívesen kollégiumban, mert társaik segíthetnek a tanulásban, illetve a kevesebb utazás előnye miatt (lásd a 2.2.4.2. ábrát).

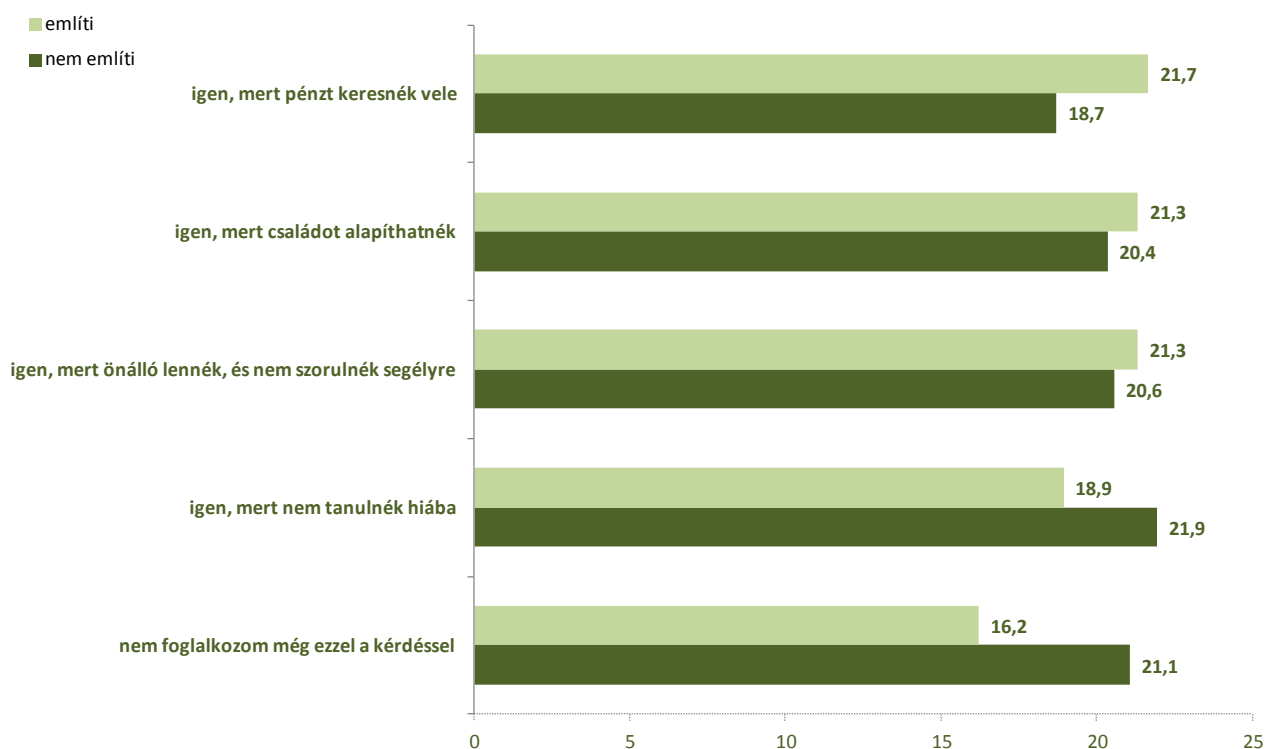
2.2.4.2. ábra: A Gépipar/fémipar-index átlagpontszámai a tanulók kollégiumi elhelyezéssel kapcsolatos véleménye szerint

Forrás: GVI (n = 1648)

A gépipari/fémipari irányultságú fiatalok között igen sokan a pénzkeresetet, illetve a családalapítást tartják leginkább szem előtt, amikor a biztos munkalehetőségre gondolnak. Igen kevesen vannak köztük olyanok, akik még nem foglalkoznak ezzel a kérdéssel (lásd a 2.2.4.3. ábrát).

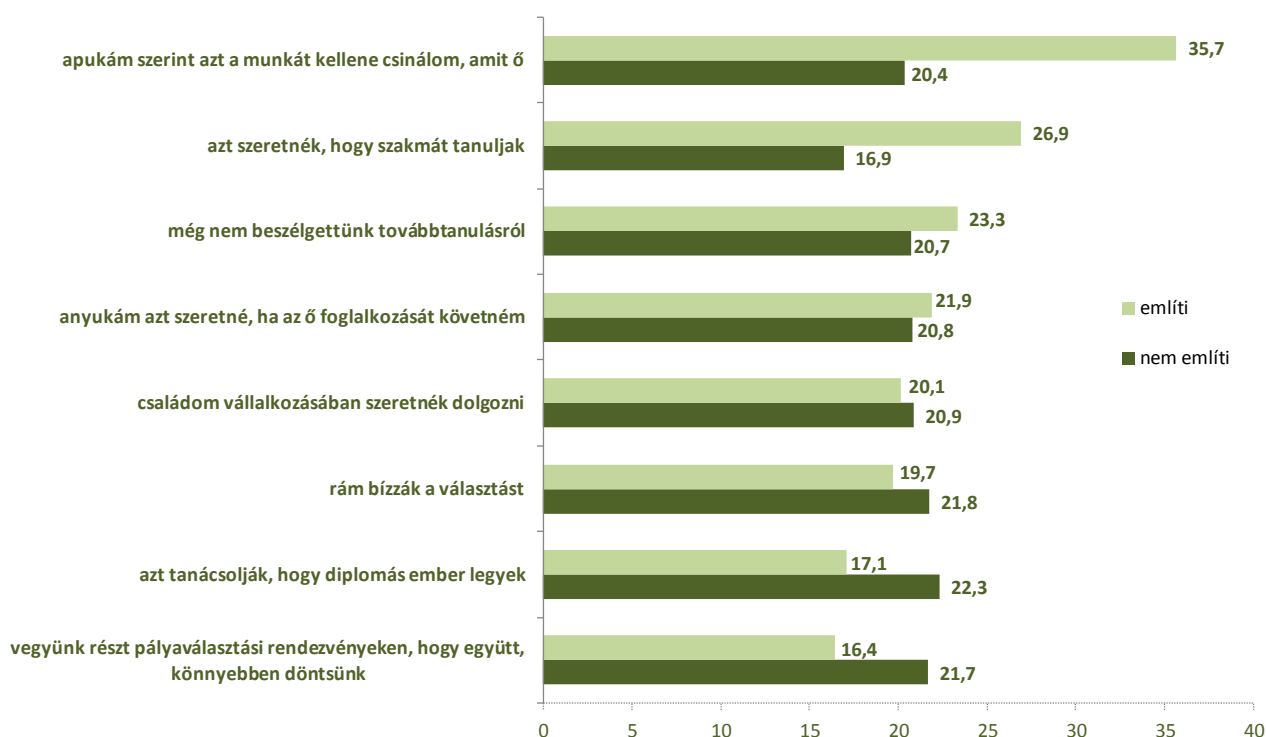
2.2.4.3. ábra: A Gépipar/fémipar-index átlagpontszámai a tanulók tartós munkavállalással megvalósítható tervei szerint

Forrás: GVI (n = 1648)

Azon megkérdezettek, akik magas fokú gépipari/fémipari érdeklődéssel jellemezhetőek, leggyakrabban azt jelezték a pályaválasztásra vonatkozó szülői tanácsok kapcsán, hogy édesapjuk szeretné, ha az ő foglalkozását követnék, illetve szülei azt tanácsolják nekik, hogy tanuljanak szakmát. Viszonylag sokan jelezték, hogy még nem beszélgettek szüleikkel a továbbtanulásról. Kevés gépipari/fémipari irányultságú gyerek dönt önállóan a pályaválasztásról, illetve kevesek szülei tanácsolják a diploma megszerzését, illetve a pályaválasztási rendezvényen való részvételt (lásd a 2.2.4.4. ábrát).

2.2.4.4. ábra: A Gépipar/fémipar-index átlagpontszámai a tanulók szüleinek továbbtanulással kapcsolatos tanácsai szerint

Forrás: GVI (n = 1648)

2.2.5. A Diploma-index

A Diploma-index azon megkérdezettek körében jelez magas értéket, akik felsőfokú tanulmányokat, diplomaszerezést terveznek, illetve szellemi munkára vágnak.

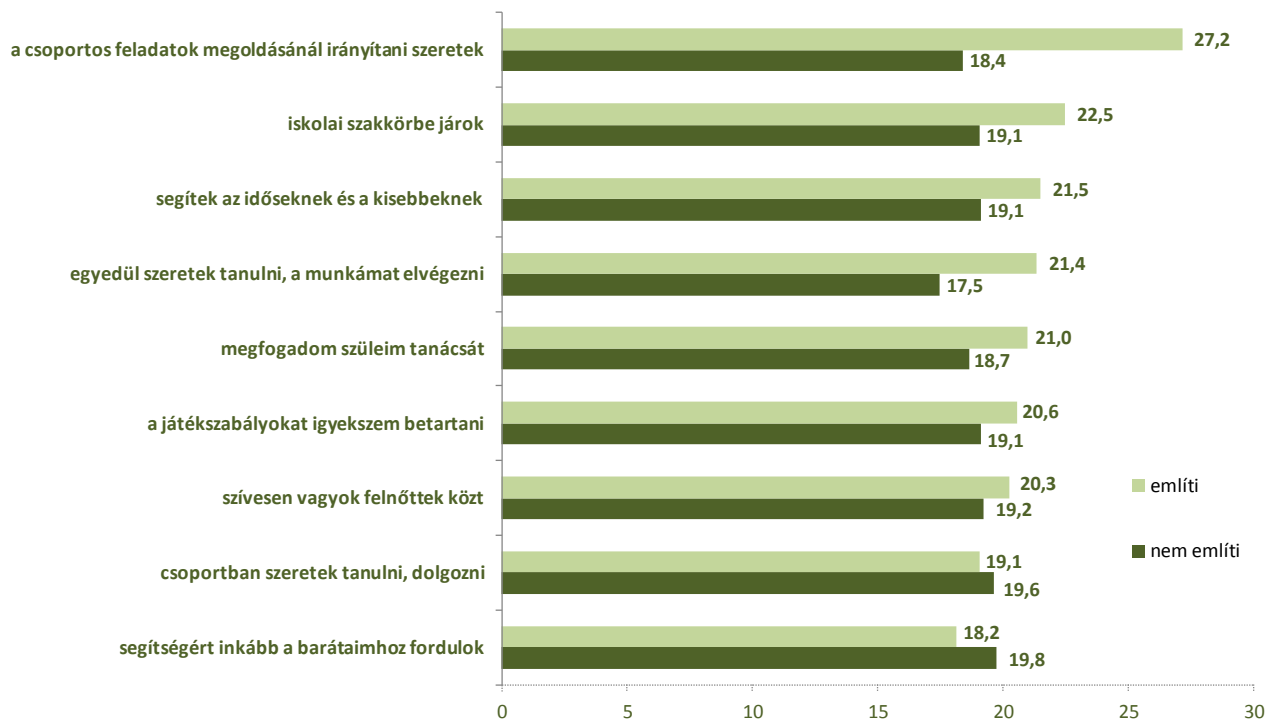
A Diploma-index tartalma:

- 9-10 évig szeretnék az általános iskola után tanulni, hogy diplomát szerezzek
- az elképzelt foglalkozás:
  - o számítógéppel végzett munka
  - o irodai munka
  - o betegápolás
  - o építészet, tervezés
  - o oktatás

Azon tanulók közül, akik önállóbbnak és iskolai munkájukban szorgalmasabbnak tekinthetők, többen készülnek diplomát szerezni, mint a többi diák: a Diploma-index magas átlagos értéket jelez azoknál, akik a csoportos feladatok megoldásánál irányítani szeretnek, azok között, akik iskolai szakkörbe járnak, valamint azok körében is, akik segítenek az időseknek és a kisebbeknek. A Diploma-index ezzel szemben viszonylag alacsony átlagos értéket mutat azok között, akik csoportban szeretik elvégezni a feladatokat (tehát kevésbé önállóak), valamint azok körében, akik segítségért a barátaikhoz fordulnak (lásd a 2.2.5.1. ábrát).

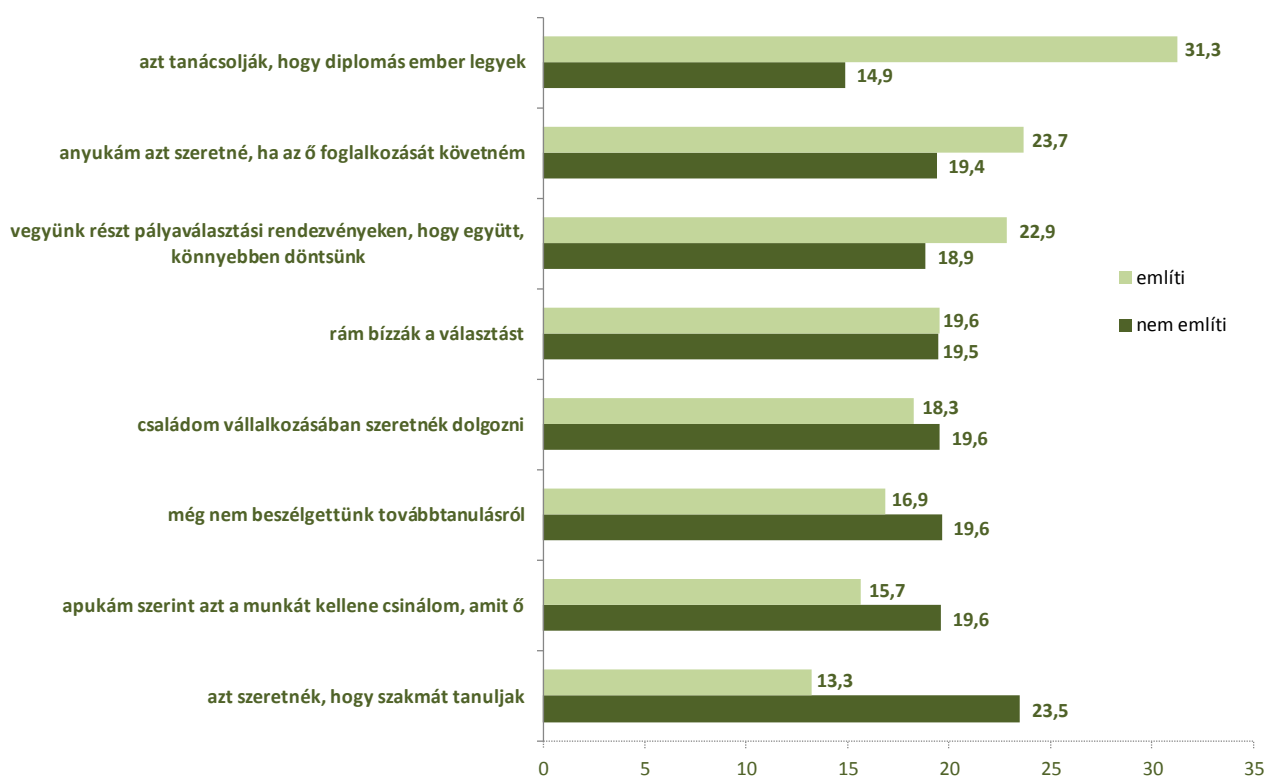
2.2.5.1. ábra: A Diploma-index átlagpontszámai a tanulók egyes pszichológiai jellemzői szerint

Forrás: GVI (n = 1648)

A szülők pályaválasztásra vonatkozó tanácsai jelentősen befolyásolhatják a fiatalok továbbtanulásra, szakmaválasztásra vonatkozó döntéseit. A 2.2.5.2. ábrán látható, hogy azon fiatalok között, akiknek szülei azt tanácsolják, hogy váljanak diplomás emberré, kiemelkedően magas (31,3 pont) a Diploma-index értéke. Az indexérték a legalacsonyabb azok körében, akiknek szülei azt szeretnék, ha gyermekük szakmát tanulna, illetve apja szerint az ő foglalkozását kellene követnie (ez valószínűleg szintén a szakmunkás végzettség továbbörökítését jelenti).

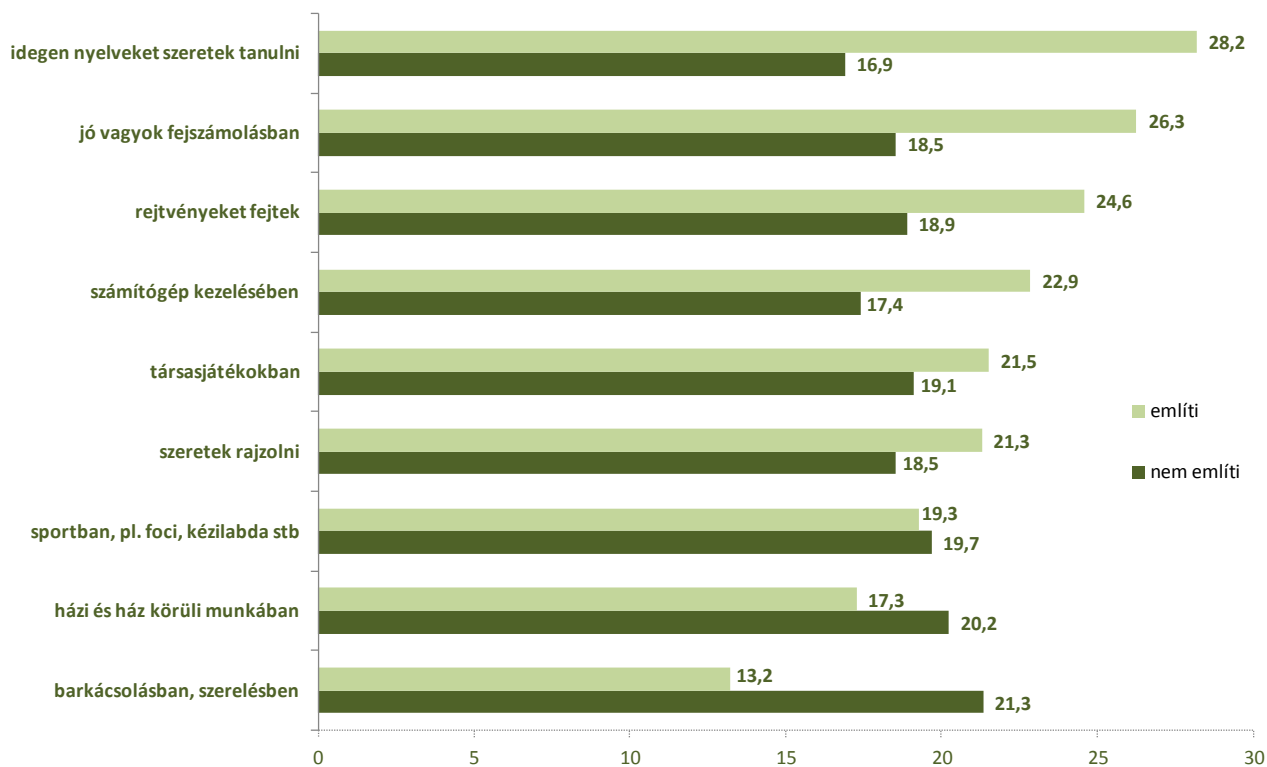
2.2.5.2. ábra: A Diploma-index átlagpontszámai a tanulók szüleinek továbbtanulással kapcsolatos tanácsai szerint

Forrás: GVI (n = 1648)

A diplomaszerezésre készülő általános iskolások körében kiemelkedően magas azok aránya, akik nyelvtanulásban, fejszámolásban, rejtvényfejtésben tartják ügyesnek magukat (lásd a 2.2.5.3. ábrát). A kétkézi munkában (házimunka, barkácsolás, szerelés) érzett tehetség a legkevésbé jellemző ezekre a fiatalokra, mely egyik oka is lehet annak, hogy inkább a szellemi munka világa a vonzóbb számukra.

2.2.5.3. ábra: A Diploma-index átlagpontszámai aszerint, hogy a tanuló miben érzi tehetségesnek magát

Forrás: GVI (n = 1648)

3. Következtetések

Tanulmányunk körbejárta a Bács-Kiskun megyei, hetedik osztályos tanulók és szüleik pályaválasztásról alkotott véleményét, továbbtanulási és foglalkozási terveit.

Az adatokból azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a szülők jelentős része (körülbelül a fele) azt szeretné, hogy gyermeke szakképzettséget szerezzen az általános iskola után, de emellett több, mint harmaduk felsőfokú végzettséget szán neki. A szülők leginkább gyermekük tehetségének, érdeklődésének megfelelően alakítják ki véleményüket a továbbtanulással és a pályaválasztással kapcsolatban, de sok esetben saját szakmájuk folytatását is elvárják gyermeküktől. Ezt azért is fontos megjegyeznünk, mert az adatok alapján elmondható, hogy a gyermek pályaválasztási döntésére még akkor is jelentős hatást gyakorol a szülői példa és az otthon hallott tanácsok, ha a szülők teljesen rábízzák a jövőjére vonatkozó fontos döntést.

A hetedik osztályos tanulók attitűdjét, terveit megvizsgálva azt láttuk, hogy jellemzően két nagyobb csoport rajzolódik ki közöttük: egyik a szellemi, másik a fizikai munka világához vonzódó fiatalok csoportja. Előbbiek önállóbbak, szorgalmasabbak a tanulásban, ügyesebbek a szellemi feladatok, fejtörők megoldásában, azonban kevésbé tehetségesek a gyakorlatiasabb feladatokban (pl. barkácsolás) és a sportban. Szüleik gyakran diplomás embernek szánják őket. Magasabb iskolai végzettségre, akár diplomára és szellemi munkára vágnak. A másik csoportba tartozó gyerekek a barkácsolás, szerelés, a gépek világa iránt érdeklődnek, a tanulásra kevésbé fogékonyak, az iskolai feladatokat csoportban szeretik megoldani, és kevésbé tekinthetők önállóknak. Családjuk szakmunkás pályára szánja őket, gyakran apjuk szakmájának folytatójaként, a családi vállalkozás örököséiként tekintenek rájuk. Utóbbi csoportból kerülhetnek ki a szakmunkás pályára alkalmas fiatalok.

A szakképzés magyarországi helyzete, a szakmunkáshiány és az egyes területeken ezzel egy időben fennálló túlképzés felhívja a figyelmet az ebben a területben rejlő lehetőségekre és kihívásokra. Ezért is lenne érdemes minél több vizsgálatot folytatni a témában. Ez a kutatás első lépése lehet a Bács-Kiskun megyei szakképzés helyzetét feltérképező folyamatnak. A témakör további kutatási lehetőségeket rejt, a felmérés több irányban is továbbfejleszthető. Ennek egy lehetséges útja lenne a gyermekek és szüleik kérdőívének összekapcsolása és összehangolása, mely lehetővé tenné bonyolultabb összefüggések feltárását is, például: milyen hatással van a gyermekekre, ha eltérő életpályát szeretne, mint amit a szülei szánnak neki. Emellett kiemelnénk egyes háttérváltozók beépítésének a fontosságát is: pl. a gyermek nemének, iskolai eredményeinek, szülei iskolai végzettségének és foglalkozásának felmérése lehetővé tenné a továbbtanulási szándékok és pályaválasztási tervek mélyebb megismerését, az összefüggések részletesebb feltárását.

4. Függelék

F.1. táblázat: Az indexszámok átlaga településenként

	Esetszám	Önállóság- index	Szorgalom- index	Szabadidő- index	Gépipar- index	Diploma- index
Baja	177	31,9	14,3	29,4	15,6	22,2
Lakitelek	45	26,3	17,8	20,4	28,9	12,6
Kalocsa	103	35,0	20,4	30,5	26,2	22,5
Városföld	3	38,9	33,3	33,3	22,2	22,2
Orgovány	9	31,5	16,7	20,0	38,9	11,1
Lajosmizse	66	28,3	8,0	30,3	17,7	20,0
Ágasegyháza	14	27,4	10,7	24,3	8,3	16,7
Jakabszállás	12	23,6	16,7	28,3	8,3	16,7
Hajós	21	42,1	21,4	31,4	23,0	24,6
Kerekegyháza	48	33,0	17,7	18,8	16,0	17,0
Kecskemét	273	30,6	15,2	27,7	13,1	21,6
Ménfőtelek	6	36,1	12,5	46,7	19,4	16,7
Tiszakécske	53	29,3	5,2	22,6	30,2	13,2
Kiskunhalas	157	29,0	12,6	28,9	22,3	17,6
Ismeretlen	654	30,2	15,4	26,7	24,1	19,0
Összesen	1648	30,6	14,9	27,3	20,8	19,5

F.2. táblázat: Az indexszámok átlaga iskolánként

	Esetszám	Önállóság -index	Szorgalom -index	Szabadidő -index	Gépipar- index	Diploma- index
Szent József Általános Iskola	34	29,4	16,9	30,0	20,1	16,7
Móricz Zsigmond Általános Iskola	114	29,5	7,2	23,9	25,9	14,2
Arany János Általános Iskola	52	34,9	13,5	25,4	16,0	21,5
Béke Általános Iskola	61	30,9	16,4	29,2	28,7	19,7
Belvárosi Óvoda és Ált. Isk.	36	26,4	15,3	25,6	27,3	14,4
Corvina Óvoda és Általános Iskola Kertvárosi Általános Damjanich János Általános Iskola	25 11	32,7 36,4	19,0 22,7	30,4 20,0	12,0 19,7	23,3 15,2
EJE Gyakorló Általános Iskola	44	34,9	13,1	23,2	16,7	22,0
Eötvös Lóránt Ált. Isk.	50	27,7	17,0	20,8	30,3	12,3
Fazekas G. utcai Általános Iskola	54	31,2	11,1	30,0	19,1	20,1
Fekete István Ált. Iskola	83	28,9	7,2	29,4	24,3	17,1
Felsővárosi Általános Iskola	52	29,8	12,5	31,5	19,6	20,8
Hunyadi János Ált. Isk.	20	23,3	10,0	26,0	19,2	10,8
II. Rákóczi Ferenc Tudintézmény	69	30,0	13,8	31,6	23,2	21,0
Jakabszállási Általános Iskola	12	23,6	16,7	28,3	8,3	16,7
Kálmán Lajos Óvoda és Általános Iskola	86	31,6	17,4	24,7	23,1	20,5
Kalocsa és Térsége Általános Iskola	99	36,9	20,7	32,3	20,5	23,6
Kecskemét Művészet Óvoda Ált. Isk.	22	28,0	8,0	29,1	5,3	29,6
Kertvárosi Általános Iskola	34	26,5	13,2	21,8	26,0	13,2
Lánchíd Utcai Ált. Isk.	42	29,4	21,4	27,6	21,0	16,7
Lestár Péter Egységes Középiszkola	17	34,3	2,9	31,8	19,6	25,5
Lukin L. Ált. Isk.	6	30,6	37,5	26,7	11,1	33,3
Magyar Ilona Általános Iskola	20	18,3	2,5	29,0	13,3	16,7
Mathiász János Általános Iskola	16	29,2	20,3	30,0	20,8	18,8
Mátyás Király Ált. Isk.	38	28,5	15,1	21,1	25,0	24,1
Móra Ferenc Általános Iskola	68	30,2	18,0	17,7	25,7	14,2
Nebuló Általános Iskola	6	47,2	12,5	33,3	41,7	13,9

Orgoványi Általános Iskola	33	28,3	19,7	21,8	13,6	15,7
Petőfi Sándor Általános Iskola	27	25,9	14,8	22,2	18,5	14,8
Sugovica ÁMK	32	28,1	11,7	31,3	24,5	18,8
Szalmáris-Újteleki- Uszodi Általános Iskola	22	33,3	19,3	32,7	15,9	26,5
Széchenyi István Áltanós Iskola	25	28,0	9,0	21,6	28,7	12,0
Széchenyivárosi Óvoda és Általános Iskola	43	32,2	22,1	27,4	8,1	27,9
SZT. István ÁMK	24	27,8	7,3	33,3	17,4	28,5
Szent László ÁMK	9	24,1	13,9	15,6	9,3	16,7
Szűcs J. Ált. Isk.	29	28,2	12,1	26,2	20,7	13,2
Újvárosi ÁMK	14	28,6	21,4	31,4	3,6	22,6
Vásárhelyi Pál Általános Iskola	29	30,5	24,1	30,3	20,7	16,1
Vörösmarty Mihály Általános Iskola	10	25,0	15,0	26,0	31,7	13,3
Zrínyi Általános Iskola	3	16,7	8,3	26,7	11,1	16,7
Eperföldi Tagiskola	7	28,6	10,7	28,6	38,1	19,1
Magyarországi Németek ÁMK	2	41,7	0,0	30,0	33,3	16,7
Méntelevi Általános Iskola	4	29,2	6,3	25,0	29,2	16,7
Ismeretlen	164	34,9	18,3	31,2	16,4	25,5
Összesen	1648	30,6	14,9	27,3	20,8	19,5

F.3. táblázat: Az egyes iskolatípusok említési aránya a szülők által, városonként (a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Szakiskola	Szakközépiskola	Gimnázium
Baja	179	17,3	58,7	31,8
Lakitelek	34	47,1	50,0	5,9
Kalocsa	61	44,3	34,4	31,1
Városföld	(3)		(100,0)	
Orgovány	(5)	(20,0)	(100,0)	
Lajosmizse	76	31,6	59,2	17,1
Ágasegyháza	14	50,0	50,0	
Jakabszállás	12	25,0	66,7	8,3
Hajós	21	38,1	47,6	42,9
Kerekegyháza	45	24,4	51,1	33,3
Kecskemét	286	18,9	61,2	28,0
Kiskunhalas	14	28,6	78,6	
Ménfőcsanak	(4)	(50,0)	(25,0)	(25,0)
Tiszakécske	30	23,3	33,3	43,3
Kiskunhalas	100	26,0	61,0	21,0
Ismeretlen	497	23,3	51,9	32,6
Összesen	1383	24,4	55,0	28,4

F.4. táblázat: egyes iskolatípusok említési aránya a szülők által, iskolánként (a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Szakiskola	Szakközépiskola	Gimnázium
Szent József Általános Iskola	23	26,1	65,2	8,7
Móricz Zsigmond Általános Iskola	78	30,8	41,0	34,6
Arany János Általános Iskola	43	7,0	72,1	30,2
Béke Általános Iskola	51	15,7	66,7	23,5
Belvárosi Óvoda és Ált. Isk.	13	30,8	69,2	7,7
Corvina Óvoda és Általános Iskola Kertvárosi Általános Iskoláia	25	24,0	56,0	28,0
Damjanich János Általános Iskola	10	50,0	50,0	
EJE Gyakorló Általános Iskola	43	16,3	67,4	32,6
Eötvös Lóránt Ált. Isk.	34	47,1	50,0	5,9
Fazekas G. utcai Általános Iskola	48	20,8	79,2	10,4
Fekete István Ált. Iskola	59	35,6	57,6	13,6
Felsővárosi Általános Iskola	51	21,6	51,0	33,3
Ferenc István Általános Iskola	17	17,6	64,7	29,4
Hunyadi János Ált. Isk.	19	42,1	57,9	10,5
II. Rákóczi Ferenc Tagintézmény	16	12,5	62,5	25,0
Jakabszállási Általános Iskola	13	30,8	61,5	7,7
József Attila Általános Iskola	(3)		(100,0)	(33,3)
Kálmán Lajos Óvoda és Általános Iskola	50	24,0	58,0	24,0
Kalocsa és Térsége Általános Iskola	81	39,5	32,1	35,8
Kecskemét Művészet Óvoda Ált. Isk.	26	3,8	26,9	76,9
Kertvárosi Általános Iskola	18	44,4	38,9	16,7
Lánchíd Utcai Ált. Isk.	42	21,4	76,2	14,3
Lestár Péter Egységes Középiskola	15	26,7	40,0	46,7
Lukin L. Ált. Isk.	(6)		(66,7)	(33,3)
Magyar Ilona Általános Iskola	18	38,9	44,4	33,3
Mathiász János Általános Iskola	13	30,8	69,2	
Mátyás Király Ált. Isk.	22	13,6	50,0	50,0

Móra Ferenc Általános Iskola	45	24,4	51,1	33,3
Nebuló Általános Iskola	(7)	(100,0)		
Orgoványi Általános Iskola	33	24,2	51,5	30,3
Petőfi Sándor Általános Iskola	19	26,3	73,7	5,3
Sugovica ÁMK	(5)	(20,0)	(40,0)	(40,0)
Szakmári-Újteleki- Uszódi Általános Iskola	35	14,3	37,1	51,4
Széchényi István Általános Iskola	14	50,0	50,0	
Széchenyivárosi Óvoda és Általános Iskola	59	20,3	66,1	23,7
SZT. István ÁMK	23	21,7	65,2	26,1
Szent László ÁMK	25	36,0	52,0	16,0
Szűcs J. Ált. Isk.	17	23,5	47,1	29,4
Újvárosi ÁMK	22	13,6	63,6	22,7
Vásárhelyi Pál Általános Iskola	11	27,3	63,6	9,1
Vörösmarty Mihály Általános Iskola	(3)		(33,3)	(66,7)
Ismeretlen	228	17,5	53,5	40,8
Összesen	1383	24,4	55,0	28,4

F.5. táblázat: A végzettségi célok említési aránya a szülők által, városonként (a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Jól képzett szakmunkás	Technikus	Mestervizsgás szakmunkás	Diplomás	Egyéb
Baja	179	20,1	12,8	14,0	45,8	14,5
Lakitelek	34	52,9	14,7	11,8	20,6	5,9
Kalocsa	61	31,1	21,3	29,5	26,2	3,3
Városföld	(3)		(33,3)		(33,3)	(33,3)
Orgovány	(5)	(20,0)	(60,0)		(20,0)	
Lajosmizse	76	28,9	25,0	22,4	27,6	6,6
Ágasegyháza	14	64,3		7,1	14,3	14,3
Jakabszállás	12	50,0	16,7		25,0	8,3
Hajós	21	33,3	42,9	47,6	47,6	
Kerekegyháza	45	24,4	15,6	15,6	31,1	20,0
Kecskemét	286	24,8	14,3	12,6	45,1	9,4
Ménfőcsanak	(4)	(50,0)			(50,0)	
Tiszakécske	30	30,0	13,3	20,0	36,7	
Kiskunhalas	100	34,0	21,0	12,0	27,0	16,0
Ismeretlen	497	29,4	13,7	16,3	42,9	8,0
Összesen	1383	28,9	15,9	15,9	39,1	9,5

F.6. táblázat: Végzettségi célok említési aránya a szülők által, iskolánként (a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Jól képzett szakmunkás	Technikus	Mestervizsgás szakmunkás	Diplomás	Egyéb
Szent József Általános Iskola	23	34,8	8,7	17,4	21,7	17,4
Móricz Zsigmond Általános Iskola	78	35,9	12,8	20,5	29,5	5,1
Arany János Általános Iskola	43	7,0	18,6	9,3	48,8	18,6
Béke Általános Iskola	51	23,5	25,5	11,8	43,1	9,8
Belvárosi Óvoda és Ált. Isk.	13	46,2	30,8	7,7	30,8	
Corvina Óvoda és Általános Iskola	25	36,0	12,0	12,0	40,0	4,0
Damjanich János Általános Iskola	10	50,0	20,0		30,0	
EJE Gyakorló Általános Iskola	43	11,6	14,0	16,3	55,8	18,6
Eötvös Lóránt Ált. Isk.	34	52,9	14,7	11,8	20,6	5,9
Fazekas G. utcai Általános Iskola	48	39,6	18,8	18,8	20,8	14,6
Fekete István Ált. Iskola	59	32,2	25,4	20,3	23,7	6,8
Felsővárosi Általános Iskola	51	27,5	25,5	11,8	35,3	11,8
Ferenc István Általános Iskola	17	17,6	23,5	29,4	41,2	5,9
Hunyadi János Ált. Isk.	19	52,6	10,5	21,1	10,5	15,8
II. Rákóczi Ferenc Tájéztató Jakabszállási Általános Iskola	16	25,0	12,5		56,2	6,2
József Attila Általános Iskola	13	53,8	15,4		23,1	7,7
Kálmán Lajos Óvoda és Általános Iskola	(3)	(33,3)		(66,7)		
Kalocsa és Térsége Általános Iskola	50	30,0	10,0	14,0	44,0	10,0
Kecskemét Művészet Óvoda Ált. Isk.	81	27,2	22,2	29,6	33,3	2,5
Kertvárosi Általános Iskola	26	3,8	3,8	3,8	80,8	11,5
Lánchíd Utcai Ált. Isk.	18	55,6	11,1	16,7	11,1	16,7
Lestár Péter Egységes Középiskola	42	33,3	14,3	9,5	52,4	7,1
Lukin L. Ált. Isk.	15	13,3	6,7	13,3	60,0	6,7
Magyar Ilona Általános Iskola	(6)		(16,7)	(16,7)	(50,0)	(16,7)
Mathiász János Általános Iskola	18	38,9	11,1	27,8	38,9	
Mátyás Király Ált. Isk.	13	30,8		15,4	38,5	15,4
	22	13,6	4,5	18,2	68,2	9,1

Móra Ferenc Általános Iskola	45	24,4	15,6	15,6	31,1	20,0
Nebuló Általános Iskola	(7)	(71,4)		(14,3)		
Orgoványi Általános Iskola	33	45,5	9,1	9,1	36,4	9,1
Petőfi Sándor Általános Iskola	19	31,6	5,3	15,8	42,1	15,8
Sugovica ÁMK	(5)	(40,0)	(20,0)		(20,0)	
Szakmári-Újteleki- Uszódi Általános Iskola	35	8,6	31,4	5,7	57,1	
Széchenyi István Általános Iskola	14	64,3		7,1	14,3	14,3
Széchenyivárosi Óvoda és Általános Iskola	59	27,1	11,9	15,3	44,1	8,5
SZT. István ÁMK	23	34,8	26,1	17,4	34,8	4,3
Szent László ÁMK	25	40,0	16,0	8,0	28,0	12,0
Szűcs J. Ált. Isk.	17	35,3	11,8	11,8	35,3	5,9
Újvárosi ÁMK	22	22,7	18,2	4,5	18,2	27,3
Vásárhelyi Pál Általános Iskola	11	63,6	18,2		9,1	9,1
Vörösmarty Mihály Általános Iskola	(3)	(33,3)			(66,7)	
Ismeretlen	228	20,6	15,4	21,5	50,4	9,2
Összesen	1383	28,9	15,9	15,9	39,1	9,5

F.7. táblázat: A készségek említési aránya a szülők által, városonként (öt leggyakrabban említett készség, a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Barkácsolás	Szeret rajzolni	Házimunka	Számítógép kezelés	Idegen nyelvek tanulása
Baja	179	18,4	42,5	23,5	58,7	28,5
Lakitelek	34	20,6	35,3	20,6	41,2	8,8
Kalocsa	61	45,9	27,9	37,7	45,9	27,9
Városföld	(3)		(33,3)		(100,0)	(33,3)
Orgovány	(5)	(20,0)	(40,0)	(20,0)	(60,0)	
Lajosmizse	76	28,9	23,7	26,3	46,1	25,0
Ágasegyháza	14	21,4	35,7	28,6	42,9	14,3
Jakabszállás	12		33,3	50,0	33,3	16,7
Hajós	21	42,9	28,6	19,0	66,7	38,1
Kerekegyháza	45	22,2	28,9	24,4	48,9	24,4
Kecskemét	286	18,5	38,5	27,6	59,4	32,9
Ménentelek	(4)	(25,0)	(25,0)	(50,0)	(50,0)	(25,0)
Tiszakécske	30	23,3	40,0	20,0	30,0	13,3
Kiskunhalas	100	28,0	35,0	25,0	68,0	35,0
Ismeretlen	497	21,3	39,2	28,6	57,9	29,6
Összesen	1383	22,6	36,9	27,5	56,4	28,8

F.8. táblázat: A készségek említési aránya a szülők által, iskolánként (öt leggyakrabban említett készség, a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Barkácsolás	Szeret rajzolni	Házimunka	Számítógép kezelés	Idegen nyelvek tanulása
Szent József Általános Iskola	23	43,5	13,0	13,0	43,5	21,7
Móricz Zsigmond Általános Iskola	78	25,6	42,3	24,4	34,6	19,2
Arany János Általános Iskola	43	14,0	37,2	20,9	53,5	34,9
Béke Általános Iskola	51	27,5	39,2	29,4	60,8	43,1
Belvárosi Óvoda és Ált. Isk.	13	7,7	15,4	15,4	61,5	
Corvina Óvoda és Általános Iskola	25	28,0	36,0	40,0	72,0	28,0
Kertvárosi Általános Iskola	10	10,0	30,0	30,0	30,0	30,0
Damjanich János Általános Iskola	43	20,9	51,2	30,2	69,8	25,6
EJE Gyakorló Általános Iskola	34	20,6	35,3	20,6	41,2	8,8
Eötvös Lóránt Ált. Isk.	48	31,2	22,9	37,5	66,7	25,0
Fazekas G. utcai Általános Iskola	59	30,5	22,0	28,8	49,2	23,7
Fekete István Ált. Iskola	51	25,5	49,0	25,5	70,6	41,2
Felsővárosi Általános Iskola	17	23,5	29,4	17,6	35,3	29,4
Ferenc István Általános Iskola	19	26,3	26,3	47,4	52,6	15,8
Hunyadi János Ált. Isk.	16	6,2	25,0	25,0	62,5	37,5
II. Rákóczi Ferenc Tagintézmény	13	7,7	30,8	46,2	38,5	15,4
Jakabszállási Általános Iskola	(3)	(33,3)	(66,7)		(33,3)	(33,3)
József Attila Általános Iskola	50	24,0	42,0	32,0	60,0	34,0
Kálmán Lajos Óvoda és Általános Iskola	81	38,3	24,7	29,6	51,9	29,6
Kalocsa és Térsége Általános Iskola	26	23,1	53,8	11,5	42,3	34,6
Kecskemét Művészet Óvoda Ált. Isk.	18	11,1	27,8	50,0	61,1	11,1
Kertvárosi Általános Iskola	42	11,9	42,9	28,6	57,1	26,2
Lánchíd Utcai Ált. Isk.	15	6,7	26,7	6,7	66,7	53,3
Lestár Péter Egységes Középiskola	(6)	(16,7)	(16,7)	(16,7)	(50,0)	(16,7)
Lukin L. Ált. Isk.	18	11,1	50,0	44,4	50,0	27,8
Magyar Ilona Általános Iskola	13	23,1	53,8	30,8	69,2	15,4
Mathiász János Általános Iskola						

Mátyás Király Ált. Isk.	22	13,6	45,5	22,7	72,7	31,8
Móra Ferenc Általános Iskola	45	22,2	28,9	24,4	48,9	24,4
Nebuló Általános Iskola	(7)	(57,1)	(42,9)	(57,1)	(28,6)	(14,3)
Orgoványi Általános Iskola	33	9,1	45,5	36,4	48,5	21,2
Petőfi Sándor Általános Iskola	19	26,3	57,9	26,3	63,2	5,3
Sugovica ÁMK	(5)			(40,0)	(80,0)	
Szalmáskői-Újteleki- Uszódi Általános Iskola	35	40,0	25,7	45,7	71,4	42,9
Széchenyi István Általános Iskola	14	21,4	35,7	28,6	42,9	14,3
Széchenyivárosi Óvoda és Általános Iskola	59	20,3	33,9	16,9	74,6	37,3
SZT. István ÁMK	23	21,7	52,2	17,4	52,2	43,5
Szent László ÁMK	25	8,0	36,0	20,0	60,0	32,0
Szűcs J. Ált. Isk.	17	11,8	52,9	29,4	41,2	29,4
Újvárosi ÁMK	22	9,1	54,5	22,7	63,6	31,8
Vásárhelyi Pál Általános Iskola	11	36,4	45,5	36,4	45,5	
Vörösmarty Mihály Általános Iskola	(3)		(66,7)	(33,3)	(66,7)	
Ismeretlen	228	21,1	38,6	25,4	59,6	34,2
Összesen	1383	22,6	36,9	27,5	56,4	28,8

F.9. táblázat: Szülői tanácsok aránya a szülők szerint, városonként (a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Szerezzen szakmát	Szerezzen szakmát, majd diplomát	Nem fontos, majd kialakul	Szerezzen diplomát	Teljesen rábírom
Baja	179	16,2	43,6	4,5	16,8	21,8
Lakitelek	34	44,1	35,3			17,6
Kalocsa	61	54,1	26,2	4,9	3,3	24,6
Városföld	(3)		(100,0)			
Orgovány	(5)	(20,0)	(60,0)			(40,0)
Lajosmizse	76	23,7	56,6	6,6	6,6	11,8
Ágasegyháza	14	50,0	28,6			21,4
Jakabszállás	12	58,3	41,7			16,7
Hajós	21	52,4	23,8	4,8	14,3	57,1
Kerekegyháza	45	20,0	55,6	2,2	4,4	22,2
Kecskemét	286	21,7	40,9	6,3	16,8	21,3
Ménstelek	(4)	(50,0)			(25,0)	(50,0)
Tiszakécske	30	43,3	16,7	6,7	10,0	23,3
Kiskunhalas	100	30,0	40,0	7,0	9,0	26,0
Ismeretlen	497	30,6	35,8	6,0	14,9	21,9
Összesen	1383	28,8	38,9	5,4	12,8	22,1

F.10. táblázat: Szülői tanácsok aránya a szülők szerint, iskolánként (a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Szerezzen szakmát	Szerezzen szakmát, majd diplomát	Nem fontos, majd kialakul	Szerezzen diplomát	Teljesen rábízom
Szent József Általános Iskola	23	34,8	43,5		8,7	21,7
Móricz Zsigmond Általános Iskola	78	39,7	21,8	5,1	10,3	25,6
Arany János Általános Iskola	43	18,6	53,5		25,6	9,3
Béke Általános Iskola	51	27,5	47,1	5,9	17,6	11,8
Belvárosi Óvoda és Ált. Isk.	13	38,5	30,8	7,7		23,1
Corvina Óvoda és Általános Iskola	25	20,0	48,0	8,0	16,0	20,0
Kertvárosi Általános Iskola	10	30,0	60,0			10,0
Damjanich János Általános Iskola	43	11,6	39,5	7,0	23,3	25,6
EJE Gyakorló Általános Iskola	34	44,1	35,3			17,6
Eötvös Lóránt Ált. Isk.	34	44,1	35,3			17,6
Fazekas G. utcai Általános Iskola	48	33,3	43,8	6,2		18,8
Fekete István Ált. Iskola	59	27,1	55,9	5,1	6,8	10,2
Felsővárosi Általános Iskola	51	17,6	37,3	7,8	17,6	31,4
Ferenc István Általános Iskola	17	11,8	58,8	11,8	5,9	17,6
Hunyadi János Ált. Isk.	19	36,8	21,1		5,3	36,8
II. Rákóczi Ferenc Tanintézmény	16	18,8	50,0	6,2	12,5	18,8
Jakabszállási Általános Iskola	13	61,5	38,5			15,4
József Attila Általános Iskola	(3)					(100,0)
Kálmán Lajos Óvoda és Általános Iskola	50	30,0	36,0	4,0	16,0	26,0
Kalocsa és Térsége Általános Iskola	81	44,4	24,7	2,5	8,6	28,4
Kecskemét Művészet Óvoda Ált. Isk.	26	3,8	23,1	11,5	26,9	30,8
Kertvárosi Általános Iskola	18	50,0	27,8	5,6	5,6	27,8
Lánchíd Utcai Ált. Isk.	42	33,3	57,1	2,4	7,1	16,7
Lestár Péter Egységes Középiskola	15	6,7	40,0	26,7	20,0	20,0
Lukin L. Ált. Isk.	(6)		(33,3)	(16,7)	(33,3)	(16,7)
Magyar Ilona Általános Iskola	18	44,4	11,1	5,6	22,2	22,2
Mathiász János Általános Iskola	13	23,1	53,8		15,4	15,4

Mátyás Király Ált. Isk.	22	9,1	40,9	4,5	22,7	36,4
Móra Ferenc Általános Iskola	45	20,0	55,6	2,2	4,4	22,2
Nebuló Általános Iskola	(7)	(71,4)	(42,9)	(14,3)		
Orgoványi Általános Iskola	33	33,3	33,3	6,1	12,1	24,2
Petőfi Sándor Általános Iskola	19	31,6	52,6		5,3	5,3
Sugovica ÁMK	(5)	(40,0)	(20,0)			(40,0)
Szalmáry-Újteleki- Uszódi Általános Iskola	35	37,1	25,7	20,0	20,0	17,1
Széchenyi István Általános Iskola	14	50,0	28,6			21,4
Széchenyivárosi Óvoda és Általános Iskola	59	27,1	37,3	3,4	22,0	18,6
SZT. István ÁMK	23	30,4	52,2	4,3	8,7	8,7
Szent László ÁMK	25	40,0	52,0		8,0	12,0
Szűcs J. Ált. Isk.	17	23,5	41,2		11,8	29,4
Újvárosi ÁMK	22	27,3	36,4		9,1	22,7
Vásárhelyi Pál Általános Iskola	11	54,5	18,2		9,1	18,2
Vörösmarty Mihály Általános Iskola	(3)		(66,7)		(33,3)	
Ismeretlen	228	22,8	37,3	8,3	16,2	28,1
Összesen	1383	28,8	38,9	5,4	12,8	22,1

F.11. táblázat: A továbbtanulás tervezett hossza és célja, városonként (a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	3 évig, szakmunkásnak	6 évig, érettségizett szakmunkásnak	7 évig, technikusnak	9-10 évig, diplomáig
Baja	177	15,8	34,5	18,6	41,2
Lakitelek	45	48,9	37,8	8,9	13,3
Kalocsa	103	24,3	34,0	14,6	44,7
Városföld	(3)		(66,7)	(100,0)	
Orgovány	(9)	(22,2)	(77,8)	(11,1)	
Lajosmizse	66	18,2	56,1	10,6	28,8
Ágasegyháza	14	35,7	50,0		14,3
Jakabszállás	12	33,3	50,0	8,3	8,3
Hajós	21	23,8	61,9	19,0	33,3
Kerekegyháza	48	20,8	41,7	20,8	35,4
Kecskemét	273	16,5	46,5	15,8	38,5
Ménfőcsanak	(6)	(16,7)	(16,7)	(33,3)	(33,3)
Tiszakécske	53	41,5	39,6	17,0	15,1
Kiskunhalas	157	28,0	47,8	22,9	18,5
Összesen	994	22,6	43,7	16,9	32,0

F.12. táblázat: A továbbtanulás tervezett hossza és célja, iskolánként (a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	3 évig, szakmunkásnak	6 évig, érettségizett szakmunkásnak	7 évig, technikusnak	9-10 évig, diplomáig
Szent József Általános Iskola	34	11,8	55,9	32,4	17,6
Móricz Zsigmond Általános Iskola	114	38,6	39,5	14,0	17,5
Arany János Általános Iskola	52	11,5	50,0	17,3	32,7
Béke Általános Iskola	61	32,8	45,9	27,9	31,1
Belvárosi Óvoda és Ált. Isk.	36	55,6	38,9	16,7	19,4
Corvina Óvoda és Általános Iskola	25	16,0	56,0	16,0	36,0
Damjanich János Általános Iskola	11	27,3	54,5		27,3
EJE Gyakorló Általános Iskola	44	20,5	20,5	22,7	50,0
Eötvös Lóránt Ált. Isk.	50	50,0	38,0	8,0	12,0
Fazekas G. utcai Általános Iskola	54	33,3	55,6	18,5	13,0
Fekete István Ált. Isk.	83	25,3	57,8	8,4	24,1
Felsővárosi Általános Iskola	52	15,4	36,5	26,9	36,5
Hunyadi János Ált. Isk.	20	50,0	55,0	10,0	15,0
II. Rákóczi Ferenc Tagintézmény	69	13,0	56,5	23,2	27,5
Jakabszállási Általános Iskola	12	33,3	50,0	8,3	8,3
Kálmán Lajos Óvoda és Általános Iskola	86	22,1	45,3	16,3	34,9
Kalocsa és Térsége Általános Iskola	99	11,1	36,4	18,2	51,5
Kecskemét Művészet Óvoda Ált. Isk.	22		9,1	18,2	86,4
Kertvárosi Általános Iskola	34	41,2	44,1	14,7	14,7
Lánchíd Utcai Ált. Isk.	42	21,4	38,1	28,6	23,8
Lestár Péter Egységes Középiskola	17	23,5	41,2	35,3	29,4
Lukin L. Ált. Isk.	(6)			(33,3)	(83,3)
Magyar Ilona Általános Iskola	20	10,0	40,0	25,0	25,0
Mathiasz János Általános Iskola	16	18,8	37,5	25,0	18,8
Mátyás Király Ált. Isk.	38	26,3	34,2	18,4	31,6
Móra Ferenc Általános Iskola	68	27,9	42,6	19,1	29,4
Nebuló Általános Iskola	(6)	(100,0)			

Orgoványi Általános Iskola	33	21,2	48,5	9,1	24,2
Petőfi Sándor Általános Iskola Sugovica ÁMK	27	14,8	59,3	18,5	18,5
Szakmári-Újteleki-Uszódi Általános Széchényi István Általános Iskola Széchenyivárosi Óvoda és Általános SZT. István ÁMK	32	18,8	46,9	31,2	18,8
Szent László ÁMK	22	13,6	31,8	22,7	54,5
Szűcs J. Ált. Isk.	25	60,0	32,0		8,0
Újvárosi ÁMK	43	11,6	27,9	25,6	53,5
Vásárhelyi Pál Általános Iskola Vörösmarty Mihály Általános Iskola Zrínyi Általános Iskola	24	16,7	45,8	16,7	29,2
Eperföldi Tagiskola	(9)		(44,4)	(11,1)	(44,4)
Magyarországi Németek ÁMK Ménteleki Általános Iskola	29	27,6	62,1	13,8	10,3
Összesen	14	7,1	42,9	14,3	57,1
Magyarországi Németek ÁMK Ménteleki Általános Iskola	29	17,2	58,6	20,7	20,7
Összesen	10	50,0	70,0	10,0	10,0
Összesen	(3)	(33,3)	(66,7)		(33,3)
Összesen	(7)	(42,9)	(71,4)		
Összesen	(2)	(50,0)	(100,0)		
Összesen	(4)	(75,0)	(25,0)		
Összesen	1484	25,1	43,9	18,1	28,9

F.13. táblázat: Foglalkozással kapcsolatos elképzelések említési aránya, városonként (öt legérdekesebb⁷, a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Gépeket szerelnék, javítanék	Fémekkel foglalkoznák	Számítógépen dolgoznák	Ételeket készítenék	Irodában dolgoznák
Baja	177	12,4	5,6	24,9	21,5	20,9
Lakitelek	45	28,9	22,2	22,2	28,9	13,3
Kalocsa	103	22,3	14,6	31,1	22,3	22,3
Városföld	(3)	(33,3)		(66,7)		(33,3)
Orgovány	(9)	(77,8)		(44,4)	(11,1)	
Lajosmizse	66	12,1	4,5	24,2	25,8	24,2
Ágasegyháza	14			28,6	50,0	21,4
Jakabszállás	12			16,7	58,3	33,3
Hajós	21	28,6	9,5	38,1	38,1	38,1
Kerekegyháza	48	12,5	10,4	18,8	22,9	12,5
Kecskemét	273	5,5	6,2	22,7	34,1	27,5
Ménfőcsanak	(6)			(33,3)	(33,3)	(16,7)
Tiszakécske	53	22,6	20,8	18,9	17,0	7,5
Kiskunhalas	157	17,2	7,0	37,6	23,6	17,8
Összesen	994	14,1	8,5	26,7	27,2	21,6

⁷ A tartalom és szórás alapján legérdekesebbnek ígérkezők.

F.14. táblázat: A foglalkozással kapcsolatos elképzelések említési aránya, iskolánként (öt legérdekesebb, a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Gépeket szerelnék, javítanék	Fémekkel foglalkoznék	Számítógépen dolgoznék	Ételeket készítenék	Irodában dolgoznék
Szent József	34	14,7	11,8	29,4	17,6	17,6
Általános Iskola Móricz Zsigmond	114	21,1	14,0	18,4	21,9	14,9
Általános Iskola Arany János	52	15,4	1,9	32,7	32,7	19,2
Általános Iskola Béke Általános	61	29,5	14,8	37,7	21,3	21,3
Iskola Belvárosi Óvoda és Ált. Isk.	36	36,1	13,9	30,6	33,3	16,7
Corvina Óvoda és Általános Iskola Damjanich János	25			24,0	24,0	32,0
Általános Iskola Damjanich János	11	27,3	18,2	27,3	36,4	27,3
Általános Iskola EJE Gyakorló	44	13,6	4,5	31,8	27,3	11,4
Általános Iskola Eötvös Lőránt Ált.	50	28,0	22,0	26,0	26,0	12,0
Isk. Fazekas G. utcai	54	16,7	5,6	48,1	27,8	24,1
Általános Iskola Fekete István Ált.	83	18,1	13,3	21,7	25,3	19,3
Iskola Felsővárosi	52	11,5	5,8	32,7	15,4	19,2
Általános Iskola Hunyadi János Ált.	20	20,0	5,0	15,0	25,0	20,0
Isk. II. Rákóczi Ferenc	69	24,6	7,2	37,7	23,2	26,1
Tanintézmény Jakabszállási	12			16,7	58,3	33,3
Általános Iskola Kálmán Lajos	86	14,0	12,8	22,1	22,1	18,6
Óvoda és Általános Kalocsa és Térsége	99	15,2	9,1	26,3	25,3	24,2
Általános Iskola Kecskemét	22			13,6	22,7	18,2
Művészet Óvoda Kertvárosi	34	20,6	11,8	8,8	29,4	11,8
Általános Iskola Lánchíd Utcai Ált.	42	16,7	11,9	16,7	50,0	23,8
Isk. Lestár Péter	17		5,9	52,9	23,5	29,4
Eqvséges Lukin L. Ált. Isk.	(6)			(33,3)	(16,7)	(16,7)
Magyar Ilona	20	5,0		25,0	40,0	20,0
Általános Iskola Mathiasz János	16	25,0	6,2	37,5	25,0	31,2
Általános Iskola Mátyás Király Ált.	38	18,4	7,9	36,8	5,3	28,9
Isk. Móra Ferenc	68	30,9	13,2	19,1	20,6	10,3
Általános Iskola						

Nebuló Általános Iskola	(6)	(16,7)	(50,0)	(16,7)	(33,3)	(33,3)
Orgoványi Általános Iskola	33	21,2		21,2	24,2	15,2
Petőfi Sándor Általános Iskola	27	14,8	14,8	18,5	33,3	22,2
Sugovica ÁMK	32	21,9	6,2	50,0	6,2	18,8
Szakmári-Újteleki-Uszódi Általános Széchenyi István Általános Iskola	22	4,5	9,1	13,6	36,4	27,3
Széchenyivárosi Óvoda és Általános SZT. István ÁMK	25	24,0	12,0	20,0	36,0	16,0
Szent László ÁMK	43	2,3		27,9	48,8	32,6
	24	12,5		62,5	20,8	29,2
Szűcs J. Ált. Isk.	(9)				(22,2)	(22,2)
Újvárosi ÁMK	29	17,2	6,9	24,1	34,5	20,7
Vásárhelyi Pál Általános Iskola	14	7,1		21,4	21,4	14,3
Vörösmarty Mihály Általános Iskola	29	17,2	10,3	20,7	20,7	24,1
Zrinyi Általános Iskola	10	40,0	10,0	40,0	20,0	30,0
Eperföldi Tagiskola	(3)		(33,3)			(33,3)
Magyarországi Németek ÁMK	(7)	(14,3)	(42,9)	(57,1)	(14,3)	(42,9)
Méntelevi Általános Iskola	(2)	(50,0)			(50,0)	
Összesen	(4)		(25,0)	(25,0)		(50,0)
Összesen	1484	17,7	9,5	27,4	25,7	20,6

F. 15. táblázat: A készségek említési aránya a tanulók által, városonként (öt legérdekesebb készség, a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Barkácsolás	Szeret rajzolni	Házimunka	Számítógép kezelés	Idegen nyelvek tanulása
Baja	177	22,6	33,3	19,8	42,9	23,2
Lakitelek	45	28,9	46,7	33,3	28,9	11,1
Kalocsa	103	25,2	34,0	23,3	35,9	35,9
Városföld	(3)	(33,3)	(33,3)	(33,3)	(66,7)	(33,3)
Orgovány	(9)	(44,4)	(22,2)	(22,2)	(66,7)	
Lajosmizse	66	19,7	22,7	33,3	43,9	25,8
Ágasegyháza	14	7,1	35,7	42,9	14,3	7,1
Jakabszállás	12	8,3	25,0	33,3	16,7	16,7
Hajós	21	23,8	23,8	33,3	28,6	23,8
Kerekegyháza	48	14,6	27,1	31,2	27,1	18,8
Kecskemét	273	11,4	38,5	24,9	34,4	24,5
Ménfőcsanak	(6)	(16,7)	(16,7)	(50,0)	(50,0)	
Tiszakécske	53	32,1	43,4	22,6	34,0	9,4
Kiskunhalas	157	23,6	32,5	31,2	43,3	21,7
Összesen	994	19,8	34,3	26,7	37,2	23,0

F. 16. táblázat: A készségek említési aránya a tanulók által, iskolánként (öt legérdekesebb készség, a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Barkácsolás	Szeret rajzolni	Házimunka	Számítógép kezelés	Idegen nyelvek tanulása
Szent József Általános Iskola	34	23,5	23,5	23,5	41,2	17,6
Móricz Zsigmond Általános Iskola	114	30,7	34,2	28,9	35,1	15,8
Arany János Általános Iskola	52	13,5	34,6	11,5	42,3	28,8
Béke Általános Iskola	61	32,8	37,7	19,7	41,0	31,1
Belvárosi Óvoda és Ált. Isk.	36	33,3	27,8	22,2	47,2	13,9
Corvina Óvoda és Általános Iskola	25	8,0	48,0	24,0	44,0	28,0
Kertvárosi Általános Iskola	11	18,2	27,3	36,4	27,3	9,1
Damjanich János Általános Iskola	44	22,7	47,7	20,5	47,7	27,3
EJE Gyakorló Általános Iskola	50	34,0	44,0	32,0	28,0	10,0
Eötvös Lóránt Ált. Isk.	54	24,1	24,1	25,9	46,3	29,6
Fazekas G. utcai Általános Iskola	83	26,5	22,9	33,7	44,6	20,5
Fekete István Ált. Iskola	52	17,3	46,2	32,7	36,5	28,8
Felsővárosi Általános Iskola	20	20,0	20,0	55,0	30,0	5,0
Hunyadi János Ált. Isk.	69	18,8	26,1	26,1	43,5	21,7
II. Rákóczi Ferenc Tanintézmény	12	8,3	25,0	33,3	16,7	16,7
Jakabszállási Általános Iskola	86	18,6	40,7	31,4	47,7	38,4
Kálmán Lajos Óvoda és Általános Iskola	99	19,2	37,4	24,2	31,3	43,4
Kalocsa és Térsége Általános Iskola	22		45,5	27,3	13,6	31,8
Kecskemét Művészet Óvoda Ált. Isk.	34	26,5	35,3	41,2	17,6	5,9
Kertvárosi Általános Iskola	42	21,4	45,2	14,3	21,4	11,9
Lánchíd Utcai Ált. Isk.	17	11,8	41,2	17,6	52,9	23,5
Lestár Péter Egységes Középiskola	(6)		(50,0)	(33,3)	(66,7)	(33,3)
Lukin L. Ált. Isk.	20	25,0	50,0	30,0	30,0	20,0
Magyar Ilona Általános Iskola	16	31,2	43,8	6,2	62,5	18,8
Mathiasz János Általános Iskola	38	26,3	31,6	21,1	52,6	21,1
Mátyás Király Ált. Isk.	68	25,0	25,0	26,5	35,3	22,1
Móra Ferenc Általános Iskola						

Nebuló Általános Iskola	(6)	(16,7)	(50,0)	(16,7)	(33,3)	(16,7)
Orgoványi Általános Iskola	33	18,2	36,4	18,2	42,4	21,2
Petőfi Sándor Általános Iskola	27	29,6	25,9	22,2	22,2	11,1
Sugovica ÁMK	32	40,6	18,8	9,4	65,6	9,4
Szalmáris-Újteleki- Uszódi Általános Iskola	22	13,6	22,7	18,2	27,3	18,2
Széchenyi István Általános Iskola	25	36,0	32,0	28,0	32,0	8,0
Széchenyivárosi Óvoda és Általános Iskola	43	7,0	37,2	14,0	44,2	25,6
SZT. István ÁMK	24	29,2	37,5	12,5	50,0	33,3
Szent László ÁMK	(9)	(11,1)		(33,3)	(44,4)	(11,1)
Szűcs J. Ált. Isk.	29	17,2	37,9	44,8	34,5	13,8
Újvárosi ÁMK	14	7,1	21,4	21,4	42,9	21,4
Vásárhelyi Pál Általános Iskola	29	27,6	48,3	27,6	44,8	17,2
Vörösmarty Mihály Általános Iskola	10	30,0	50,0	40,0	40,0	
Zrinyi Általános Iskola	(3)		(66,7)	(33,3)	(33,3)	
Eperföldi Tagiskola	(7)	(28,6)	(28,6)	(28,6)	(42,9)	(14,3)
Magyarországi Németek ÁMK	(2)		(50,0)	(50,0)	(100,0)	
Méntelevi Általános Iskola	(4)	(50,0)	(25,0)		(75,0)	
Összesen	1484	22,8	34,4	25,6	39,3	22,4

F.17. táblázat: Tulajdonságok említési aránya, városonként (öt legérdekesebb, a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Szeretek egyedül tanulni	Megfogadom szüleim tanácsát	Betartom a játékszabályokat	Szeretek csoportban dolgozni	Szívesen vagyok felnőttekkel
Baja	177	50,3	33,9	24,3	20,3	26,6
Lakitelek	45	51,1	33,3	22,2	28,9	15,6
Kalocsa	103	59,2	31,1	27,2	16,5	28,2
Városföld	(3)	(100,0)	(33,3)	(33,3)		(33,3)
Orgovány	(9)	(44,4)	(22,2)	(33,3)	(22,2)	(22,2)
Lajosmizse	66	57,6	45,5	30,3	15,2	36,4
Ágasegyháza	14	50,0	50,0	7,1	21,4	42,9
Jakabszállás	12	41,7	41,7	33,3	25,0	16,7
Hajós	21	71,4	33,3	19,0	4,8	23,8
Kerekegyháza	48	64,6	29,2	25,0	8,3	16,7
Kecskemét	273	50,9	36,3	25,3	28,2	25,3
Ménfőcsanak	(6)	(66,7)	(50,0)	(50,0)	(16,7)	(16,7)
Tiszaújváros	53	60,4	35,8	32,1	9,4	17,0
Kiskunhalas	157	46,5	51,6	25,5	24,2	26,8
Összesen	994	52,9	38,2	25,8	21,2	25,5

F.18. táblázat: Tulajdonságok említési aránya, iskolánként (öt legérdekesebb, a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Szeretek egyedül tanulni	Megfogadom szüleim tanácsát	Betartom a szabályokat	Szeretek csoportban dolgozni	Szívesen vagyok felnőttekkel
Szent József	34	55,9	44,1	20,6	11,8	32,4
Általános Iskola Móricz Zsigmond	114	51,8	38,6	28,9	19,3	21,9
Általános Iskola Arany János	52	65,4	23,1	26,9	23,1	19,2
Általános Iskola Béke Általános	61	39,3	32,8	24,6	27,9	23,0
Iskola Belvárosi Óvoda és	36	52,8	38,9	22,2	16,7	22,2
Ált. Isk. Corvina Óvoda és	25	60,0	48,0	36,0	24,0	36,0
Általános Iskola Damjanich János	11	45,5	54,5	9,1	36,4	27,3
Általános Iskola EJE Gyakorló	44	61,4	27,3	22,7	13,6	29,5
Általános Iskola Eötvös Lóránt Ált.	50	52,0	34,0	22,0	28,0	16,0
Isk. Fazekas G. utcai	54	38,9	57,4	24,1	31,5	22,2
Általános Iskola Fekete István Ált.	83	57,8	42,2	27,7	14,5	36,1
Iskola Felsővárosi	52	44,2	51,9	23,1	30,8	26,9
Általános Iskola Hunyadi János Ált.	20	45,0	40,0	15,0	20,0	25,0
Isk. II. Rákóczi Ferenc	69	39,1	30,4	34,8	37,7	15,9
Tanintézmény Jakabszállási	12	41,7	41,7	33,3	25,0	16,7
Általános Iskola Kálmán Lajos Óvoda és Általános Iskola Kalocsa és Térsége	86	55,8	34,9	23,3	25,6	37,2
Általános Iskola Kecskemét	99	66,7	32,3	22,2	14,1	18,2
Általános Iskola Művészet Óvoda Ált. Kertvárosi Általános	22	63,6	22,7	27,3	13,6	40,9
Iskola Lánchíd Utcai Ált.	34	58,8	23,5	8,8	23,5	5,9
Isk. Lestár Péter	42	47,6	47,6	28,6	14,3	21,4
Isk. Ecsés Lukin L. Ált. Isk.	17	41,2	35,3	41,2	35,3	35,3
	(6)	(50,0)	(66,7)	(16,7)		(33,3)
Magyar Ilona	20	30,0	50,0	15,0	15,0	35,0
Általános Iskola Mathiasz János	16	31,2	43,8	25,0	43,8	6,2
Általános Iskola Mátyás Király Ált.	38	68,4	15,8	18,4	18,4	26,3
Isk. Móra Ferenc	68	57,4	29,4	25,0	13,2	23,5
Általános Iskola						

Nebuló Általános Iskola	(6)	(33,3)	(50,0)	(16,7)	(33,3)	(66,7)
Orgoványi Általános Iskola	33	51,5	30,3	30,3	9,1	6,1
Petőfi Sándor Általános Iskola Sugovica ÁMK	27	29,6	40,7	25,9	40,7	25,9
Szakmári-Újteleki-Uszódi Általános Széchényi István Általános Iskola Széchenyivárosi Óvoda és Általános SZT. István ÁMK	32	40,6	37,5	25,0	34,4	28,1
Szent László ÁMK	22	59,1	45,5	13,6	18,2	27,3
Szűcs J. Ált. Isk.	25	40,0	48,0	24,0	16,0	36,0
Újvárosi ÁMK	43	51,2	23,3	37,2	27,9	16,3
Vásárhelyi Pál Általános Iskola Vörösmarty Mihály Általános Iskola Zrínyi Általános Iskola	24	70,8	20,8	25,0	16,7	20,8
Eperföldi Tagiskola	(9)	(33,3)	(44,4)	(11,1)	(22,2)	(33,3)
Magyarországi Németek ÁMK Ménteleki Általános Iskola	29	44,8	48,3	34,5	13,8	31,0
Összesen	14	50,0	50,0	21,4	28,6	14,3
Magyarországi Németek ÁMK Ménteleki Általános Iskola	29	48,3	24,1	44,8	20,7	13,8
Összesen	10	50,0	20,0	20,0	30,0	10,0
Magyarországi Németek ÁMK Ménteleki Általános Iskola	(3)	(33,3)	(33,3)	(33,3)	(33,3)	
Magyarországi Németek ÁMK Ménteleki Általános Iskola	(7)	(42,9)	(57,1)	(42,9)	(28,6)	(28,6)
Magyarországi Németek ÁMK Ménteleki Általános Iskola	(2)	(50,0)		(50,0)	(50,0)	
Magyarországi Németek ÁMK Ménteleki Általános Iskola	(4)	(25,0)	(50,0)		(50,0)	(25,0)
Összesen	1484	51,5	36,5	25,6	22,2	24,1

F.19. táblázat: Állandó munkavállalással megvalósítható célok, városonként (a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Pénzt keresnék	Családot alapíthatnék	Nem tanulnék hiába	Önálló lennék	Nem foglalkozom még ezzel
Baja	177	75,1	55,4	32,8	35,0	4,5
Lakitelek	45	71,1	35,6	33,3	33,3	
Kalocsa	103	75,7	52,4	36,9	41,7	3,9
Városföld	(3)	(33,3)	(100,0)	(33,3)	(100,0)	
Orgovány	(9)	(55,6)	(22,2)	(22,2)	(33,3)	
Lajosmizse	66	69,7	56,1	42,4	43,9	1,5
Ágasegyháza	14	50,0	35,7	21,4	21,4	
Jakabszállás	12	66,7	33,3	41,7	8,3	8,3
Hajós	21	81,0	28,6	47,6	66,7	
Kerekegyháza	48	68,8	39,6	41,7	39,6	2,1
Kecskemét	273	72,5	52,7	42,5	33,3	7,0
Ménstelek	(6)	(33,3)	(50,0)	(33,3)		
Tiszakécske	53	73,6	45,3	32,1	32,1	5,7
Kiskunhalas	157	82,8	50,3	30,6	35,0	3,8
Összesen	994	73,8	50,1	36,7	36,0	4,4

F.20. táblázat: Állandó munkavállalással megvalósítható célok, iskolánként (a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Pénzt keresnék	Családot alapíthatnék	Nem tanulnék hiába	Önálló lennék	Nem foglalkozom még ezzel
Szent József Általános Iskola	34	82,4	41,2	38,2	20,6	
Móricz Zsigmond Általános Iskola	114	71,9	42,1	35,1	40,4	3,5
Arany János Általános Iskola	52	61,5	63,5	38,5	36,5	
Béke Általános Iskola	61	72,1	60,7	44,3	36,1	6,6
Belvárosi Óvoda és Ált. Isk.	36	63,9	41,7	44,4	44,4	16,7
Corvina Óvoda és Általános Iskola	25	76,0	60,0	60,0	40,0	4,0
Damjanich János Általános Iskola	11	72,7	36,4	54,5	45,5	
EJE Gyakorló Általános Iskola	44	65,9	54,5	40,9	40,9	2,3
Eötvös Lóránt Ált. Isk.	50	68,0	34,0	32,0	40,0	
Fazekas G. utcai Általános Iskola	54	88,9	61,1	29,6	42,6	3,7
Fekete István Ált. Iskola	83	68,7	53,0	42,2	43,4	1,2
Felsővárosi Általános Iskola	52	76,9	63,5	34,6	40,4	3,8
Hunyadi János Ált. Isk.	20	65,0	55,0	30,0	25,0	
II. Rákóczi Ferenc Tanintézmény	69	72,5	50,7	39,1	39,1	4,3
Jakabszállási Általános Iskola	12	66,7	33,3	41,7	8,3	8,3
Kálmán Lajos Óvoda és Általános Iskola	86	73,3	57,0	33,7	45,3	3,5
Kalocsa és Térsége Általános Iskola	99	74,7	49,5	43,4	38,4	5,1
Kecskemét Művészet Óvoda Ált. Isk.	22	54,5	54,5	36,4	9,1	22,7
Kertvárosi Általános Iskola	34	76,5	26,5	14,7	23,5	8,8
Lánchíd Utcai Ált. Isk.	42	83,3	71,4	50,0	45,2	
Lestár Péter Egységes Középiskola	17	64,7	41,2	41,2	47,1	
Lukin L. Ált. Isk.	(6)	(100,0)	(50,0)	(16,7)	(33,3)	
Magyar Ilona Általános Iskola	20	65,0	50,0	25,0	25,0	20,0
Mathiasz János Általános Iskola	16	62,5	56,2	50,0	37,5	6,2
Mátyás Király Ált. Isk.	38	84,2	50,0	26,3	21,1	2,6
Móra Ferenc Általános Iskola	68	69,1	41,2	39,7	36,8	4,4

Nebuló Általános Iskola	(6)	(66,7)	(83,3)	(16,7)	(100,0)	
Orgoványi Általános Iskola	33	45,5	24,2	36,4	24,2	12,1
Petőfi Sándor Általános Iskola	27	81,5	59,3	11,1	37,0	3,7
Sugovica ÁMK	32	71,9	62,5	28,1	31,2	6,2
Szalmáris-Újteleki- Uszódi Általános Iskola	22	81,8	50,0	40,9	36,4	9,1
Széchenyi István Általános Iskola	25	56,0	44,0	24,0	20,0	
Széchenyivárosi Óvoda és Általános Iskola	43	76,7	51,2	46,5	32,6	9,3
SZT. István ÁMK	24	70,8	37,5	33,3	33,3	4,2
Szent László ÁMK	(9)	(66,7)	(44,4)	(44,4)	(44,4)	
Szűcs J. Ált. Isk.	29	72,4	34,5	37,9	41,4	10,3
Újvárosi ÁMK	14	92,9	42,9	28,6	28,6	
Vásárhelyi Pál Általános Iskola	29	82,8	51,7	34,5	24,1	3,4
Vörösmarty Mihály Általános Iskola	10	60,0	60,0	20,0	30,0	
Zrínyi Általános Iskola	(3)	(100,0)	(66,7)			
Eperföldi Tagiskola	(7)	(85,7)	(71,4)	(14,3)	(14,3)	
Magyarországi Németek ÁMK	(2)	(100,0)	(100,0)		(50,0)	
Méntelevi Általános Iskola	(4)	(25,0)	(50,0)		(75,0)	
Összesen	1484	72,2	50,3	36,5	36,4	4,6

F.21. táblázat: Szülői tanácsok a gyerekek szerint, városonként (öt legérdekesebb, a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Tanuljak szakmát	Szereznek diplomát	Rám bizzák	Dolgozzak családi vállalkozásban	Menjünk pályaválasztási rendezvényre
Baja	177	33,9	28,8	48,6	4,5	12,4
Lakitelek	45	53,3	13,3	31,1	4,4	15,6
Kalocsa	103	35,9	37,9	42,7	3,9	8,7
Városföld	(3)	(66,7)		(33,3)		(66,7)
Orgovány	(9)	(11,1)		(77,8)		(11,1)
Lajosmizse	66	53,0	24,2	33,3	4,5	31,8
Ágasegyháza	14	21,4	14,3	42,9	14,3	14,3
Jakabszállás	12	33,3	16,7	50,0		25,0
Hajós	21	38,1	19,0	71,4		23,8
Kerekegyháza	48	35,4	39,6	50,0	2,1	10,4
Kecskemét	273	35,9	33,7	45,8	4,8	16,1
Ménfőcsanak	(6)	(16,7)	(16,7)	(50,0)	(33,3)	
Tiszakécske	53	45,3	24,5	56,6	3,8	7,5
Kiskunhalas	157	45,2	19,7	47,8	6,4	14,6
Összesen	994	38,9	27,8	46,6	4,8	15,0

F.22. táblázat: Szülői tanácsok a gyerekek szerint, iskolánként (öt legérdekesebb, a megadott esetszám százalékában)

	Esetszám	Tanuljak szakmát	Szereznek diplomát	Rám bízzák	Dolgozzak családi vállalkozásban	Menjünk pályaválasztási rendezvényre
Szent József	34	41,2	23,5	44,1	11,8	8,8
Általános Iskola Móricz Zsigmond	114	43,0	26,3	50,0	5,3	8,8
Általános Iskola Arany János	52	26,9	26,9	44,2	1,9	25,0
Általános Iskola Béke Általános Iskola	61	54,1	26,2	45,9	8,2	16,4
Belvárosi Óvoda és Ált. Isk.	36	66,7	19,4	36,1		2,8
Corvina Óvoda és Általános Iskola	25	48,0	44,0	48,0	4,0	24,0
Damjanich János Általános Iskola	11	36,4	27,3	72,7	9,1	18,2
EJE Gyakorló Általános Iskola	44	31,8	29,5	52,3	9,1	22,7
Eötvös Lőránt Ált. Isk.	50	56,0	14,0	30,0	4,0	14,0
Fazekas G. utcai Általános Iskola	54	40,7	5,6	64,8	5,6	16,7
Fekete István Ált. Iskola	83	55,4	19,3	32,5	6,0	26,5
Felsővárosi Általános Iskola	52	38,5	32,7	42,3	7,7	15,4
Hunyadi János Ált. Isk.	20	55,0	20,0	40,0	5,0	15,0
II. Rákóczi Ferenc Tanintézmény	69	42,0	26,1	42,0	4,3	11,6
Jakabszállási Általános Iskola	12	33,3	16,7	50,0		25,0
Kálmán Lajos Óvoda és Általános Iskola	86	40,7	33,7	34,9	3,5	22,1
Kalocsa és Térsége Általános Iskola	99	28,3	44,4	41,4	3,0	7,1
Kecskemét Művészet Óvoda Ált. Isk.	22	13,6	81,8	27,3	13,6	9,1
Kertvárosi Általános Iskola	34	52,9	11,8	32,4	5,9	20,6
Lánchíd Utcai Ált. Isk.	42	33,3	23,8	40,5	4,8	50,0
Lestár Péter Egyetemes Iskola	17	35,3	35,3	52,9	5,9	5,9
Lukin L. Ált. Isk.	(6)	(50,0)	(50,0)	(50,0)		
Magyar Ilona Általános Iskola	20	25,0	50,0	25,0	5,0	30,0
Mathiasz János Általános Iskola	16	31,2	25,0	43,8		25,0
Mátyás Király Ált. Isk.	38	31,6	31,6	42,1		7,9
Móra Ferenc Általános Iskola	68	44,1	30,9	50,0	1,5	11,8

Nebuló Általános Iskola	(6)	(66,7)		(66,7)		(50,0)
Orgoványi Általános Iskola	33	36,4	21,2	54,5	3,0	6,1
Petőfi Sándor Általános Iskola	27	48,1	22,2	48,1		7,4
Sugovica ÁMK	32	28,1	25,0	53,1	3,1	
Szakmári-Újteleki-Uszódi Általános Széchényi István Általános Iskola	22	13,6	45,5	36,4	4,5	9,1
Széchenyivárosi Óvoda és Általános SZT. István ÁMK	25	28,0	8,0	48,0	8,0	8,0
Szent László ÁMK	43	27,9	37,2	44,2	2,3	20,9
Szűcs J. Ált. Isk.	24	45,8	25,0	37,5	8,3	16,7
Újvárosi ÁMK	(9)	(44,4)	(22,2)	(44,4)	(22,2)	
Vásárhelyi Pál Általános Iskola	29	44,8	24,1	37,9		13,8
Vörösmarty Mihály Általános Iskola	14	50,0	21,4	28,6		14,3
Zrínyi Általános Iskola	29	31,0	31,0	44,8		24,1
Eperföldi Tagiskola	10	70,0	20,0	40,0		20,0
Magyarországi Németek ÁMK	(3)	(33,3)		(66,7)		
Méntelevi Általános Iskola	(7)	(57,1)		(71,4)	(14,3)	(14,3)
Összesen	(2)	(100,0)				
	(4)	(50,0)		(50,0)		(25,0)
Összesen	1484	40,6	27,5	43,5	4,5	15,8